

ਮੁਕਾਬਲਾ

19975

19975

SC

आत्म विचार ग्रन्थ
(पंजाबी)

आत्म
(गुरमुख)

थ
)

हिन्दी
आत्मविचार ग्रन्थ
(गुरमुखी लिपि में)

५

आत्मविचारग्रन्थ (पंजाबी)

Acc. No. 19973

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ੧੬ ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ਾਯ ਨਮਃ ॥ ਵੇਹਰਾ ਅੰਗ ਲਾਜੁ ਨ ਕਰਣਾ ਯਤੁ ਨ ਸਰਬ ਸੇ ਅਗੁਣ ਪਾਮਾਮ
ਮਮਾਨ ਸਸਰਹੇ ਸਵਤਰ ਮਲ ਕਰਹੁ ਸਿਯਰਾਮਾ ॥ ੧ ॥ ਧਿਆਨ ਪਰਬ ਕਾਇ ਸਟ ਦੇਵਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਹੈ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾਸ
ਮਸਰੀਰ ਪਤਾਂਬਰ ਸੇਹਤ ਦਾਮ ਨਿਜ ਮੇਘਨ ਮਾਹਿ ਸੁਹਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਿਰੀਟ ਸੁਸੇਤੁ ਤਹੈ ਘਨ ਉਪਰ ਜੋਰ ਵਿਦੇਤਾਇਖ
ਈ ॥ ਕੰਠ ਬਿਖੇ ਮਾਇਆ ਲਬਨੀ ਜਨੁ ਨੀਲ ਗਿਰੀ ਮਹਿ ਗੰਗਾ ਸੁਆਈ ॥ ਮਾਦਕ ਮਾਨਸ ਬੀਚ ਬਸੇ ਅਸਨੰਦ ਕਿਨੰਦ
ਨ ਬਾਲ ਕਨਾਈ ॥ ੨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸਮਾਮ ਸਰੀਰ ਕੂੰ ਘਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ॥ ਫਰਕੁ ਪੀਤਾਂਬਰ ਕੁੰਦਾ ਮਨੀ ਕੀ ਉਪਮਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕੁੰਘ
ਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ॥ ਮਾਇ ਜਟਤਮੁ ਕਟਕੁੰਦ ਵਿਕੀ ਉਪਮਾ ॥ ਕੰਠ ਰੂਪਾ ਸਿਖਰ ਸੁਲੇਕਾਰਿ ਵਖਸਲ ਉਪਾਰਿ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਜੋ
ਮੋਤੁ ਮਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਤਾ ਕੂੰ ਗੰਗਾ ਕੀ ਉਪਮਾ ॥ ਵਖਸਲ ਕੁੰਨੀਲ ਗਿਰ ਕੀ ਉਪਮਾ ॥ ੨ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾਸ ਗੋਧਨਕੇ ਸੰਗ ਆਵਤਗ
ਵਤ ਬੀਸੀ ਬਜਾਵਤਹੈ ਮਗੁ ਮੇ ॥ ਭਾਲਟੀ ਕੋ ਉਰ ਮਾਲ ਬਨੀ ਕਾਟਿ ਕਿੰਕਨ ਨੂਪਰਹੈ ਪਗੁ ਮੇ ॥ ਚਿਤਤਹੀ ਚਿਤ ਚੇਰਤੁ ਮਾਦ
ਕਹੈ ਠਗੁ ਕੋ ਉਬਡੇ ਠਗੁ ਮੇ ॥ ਧਿਆਨ ਇਸੇ ਉਰ ਬੀਚ ਬਸੇ ਬਰਜੀ ਵਨ ਕੋਢ ਲਛੇ ਜਗ ਮੇ ॥ ੩ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਅੰਗ ਠਗ ਜੋਹੈ ਸੇਵ
ਵਨਾਇ ਸਾਧਨ ਸੁਹਿਰੇਹੈ ॥ ਅਰਯੇ ਜੋ ਨੰਦ ਨੰਦਨਹੈ ਸੋ ਚਿਤ ਵਨਾ ਮਾਤੁ ਸੁਹੀ ਚਿਤ ਕੂੰ ਹਿਰੇਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਮਹਾਂ ਠਗਹੈ ॥ ਨਾਗ ਅਣ
ਕੇ ਧਨਾਨ ਸੁੰਜੀ ਵਣਸਫਲ ਹੋਤਹੈ ॥ ਭਾਂਤੇ ਧਨ ਸੇਈ ਜੀ ਵਨ ਕੋ ਬਡੇ ਫਲਹੈ ॥ ਆਕਰਿ ਕੈ ਨਾਗ ਅਕੇਸ ਮਰਣਾਤ ਮਕਸੀ

ਜ
੦
੦
੦
੦
੦
੧੫੦ ਬੋਝ

ਤਿਹਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਖਿਸੇਸੇ ੨੦ ॥ ਚੁਪਦੁਖਾ ਤ੍ਰਿਭੰਗਾ ਦੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਕਰਲੇ ਗਾ ਗੁਰੂਰਸਦ ਦੇ ਜਲਾ ਬਿਨਾ
 ਦੂਵਨੈ ਮਿਤਾ ਕਰੇਗਾ ॥ ੨੮ ॥ ਮਾਤਮਜੁਤ ਚੁਨ ਭੁਤ ਜੇ ਚੁਨਾ ਬਿਸੇਸਾਇਨ ਮਾਗਿ ॥ ਜਹ ਕੇ ਜੇ ਸਾਧਮ ਜਿਹੈ ਪਰ ਬੇਧਮ
 ਪਾਕੁ ਹਾ ॥ ੨੯ ॥ ਬਾਹੁਰ ਨਾਇ ਇਕ ਦਸ ਮਨੁ ਲਜਲਾ ਛਿਤ ਜੀਯਦ ਸਚਾਗਾ ॥ ਦਿਸਾ ਕਾਲ ਸਚ ਖਟ ਗਾਗਾਨਾ ਮ
 ਤਮ ਮਨ ਬਸ ਧਾਰਾ ॥ ੩੦ ॥ ਗਿਨ ਸਪਸੰਤੋ ਮਾਠ ਲੋਥੇ ਗਾਸਹਤ ਚੁਨ ਪੈਨਾ ॥ ਏਨ ਦੁਖ ਦੁਖ ਮਿਲ ਕਰਤ ਤੇਜ ਮੇਰੇ
 ਨਾ ॥ ੩੧ ॥ ਪੁਰਾਇ ਕਾ ਦਸੁਰ ਸਸਹਤ ਪੁਨਹ ਚੁਰਤੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਮਿਲ ਸਨਹ ਸੇਚਤੁ ਰਦ ਸਬਾਰ ਬੀਚ ਨਿਰਧਾਰਾ ॥ ੩੨
 ਬਿਨ ਸੰਨੇ ਪਮੈਰੀ ਧਨੁਤ ਮਹੀ ਚਤੁਰਦਸ ਦੇਖਾ ॥ ਬੁਧਾ ਦੀ ਖਟ ਭਾਵਨਾ ਸੀਖਾ ਆਦਿ ਸਚ ਲੇਖਾ ॥ ੩੩ ॥ ਧਰਮ ਧਰ
 ਮੋਚਤੁ ਰਦ ਸਮਾਤ ਮਚਤੁ ਪਚਾਨਾ ਸੀਖਾ ਦੀ ਸਚ ਕਲਾ ਦਿਗਾ ਸਬ ਸਹਤ ਨ ਭੁਜਾਨਾ ॥ ੩੪ ॥ ਸੀਖਾ ਦੀ ਸਚ ਬੁਧਾ ਜੁ
 ਤਨ ਨਈ ਸਗਤ ਨਿਤਾ ॥ ਪਰਾਪਰ ਤੇ ਬੇਗਾ ਸਚ ਸੀਖਾ ਕੁਮਨ ਮਿਤਾ ॥ ੩੫ ॥ ਤੰਤਰੀ ਧਿਮਾਤਿ ਛਿਤਿ ਬਿਖੇਰੂ ਪਸ
 ਮ ॥ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ਸਾਰੇ ਖੜ ਦਿਧਤਾ ਹਮੇਰੀ ਧਾਉਦੁ ਪਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ੩੬ ॥ ਪਸ ਮਨੁ ਸ੍ਰਾਸੀਤ ਤਹ ਪਾਕ ਜਭਨ ਤਉ ਦਰ
 ਨਿਤਾ ॥ ਗਵਾਹ ॥ ਮਨੁ ਦੁਖ ਕਰਾਤ ਧਾਰਾ ॥ ੩੭ ॥ ਦੁਖ ਕਾ ਦੀਸਾ ਦੇਵ ਸਭਾ ਮਤਹ ਮਨਿਤਾ ਸ੍ਰੁਧਾ ਸਾਚਾ ਤ੍ਰਿਧਾ
 ਬਪੁਇ ਦੁਖਾ ਬਿਖੇ ਪਕ ਭੂਦ ॥ ੩੮ ॥ ਜੋ ਨਿਜਾ ਦਸ ਰੁਦੇ ਹਲਖ ਪ੍ਰਾਣੇ ਦੁਖ ਨਿਰਧਾਰਾ ॥ ਦੁਖ ਕਾ ਦੀਗਿਰਮ
 ਦੀ ਤਰੁ ਪਾਰ ਧਰਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ੩੯ ॥ ਬਚਨ ਸੁਕਲ ਜਲਾ ਮਧੁਰ ਰਸ ਸੀਤ ਸਪਰਸੁ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਮਤਿਸ ਨੇਹ

ਰਸ ਅਪੁਨਸੰਸਿਧਕਪਚਰਨ ੪੦) ਨਿਤਾਦਕਲਖਮਹੀਦੁਤਦੇਹਮਭਿਜਾਂਜਾਂਨਾਇੰਦ੍ਰੁਖ ਰਸ
ਨਾਂਬਿਐਪੁਨਸਰਸਮੁਦ੍ਰਿਮਮਾਂਨਾ ੪੧) ਉਸ੍ਰਸਪਰਸਸੁਤੇਜਗਤਭਾਸੁਰਸੁਕਲੇਰੂਪਾ ਦ੍ਰਵਨੈਮਿਤ੍ਰ
ਕਪੁਰਬਤਨਿਤਾਨਿਤਾਸੁਰੂਪਾ ੪੨) ਚੁਖਰਿੰਦ੍ਰੁਖਾਬਿਸੇਪੁਨਸੁਰਲਾਦੀਗਨਮਾਗਾਪਵਨਮਨੁਸ਼ਾਸੀਤਗੁਨਬਿਨ
ਪਾਕਜਬਰੁਭਾਗਾ ੪੩) ਸੋਰਠਾਮਤਿਅਗਗਮਨਮਨੁਮਨਪਰਸਾਦੀਲਿੰਗਕਪਕਨਾਨਿਤਾਦਕਤਿਮਜਾਨਦੇਹਦਿ
ਪਾਧਿਤ੍ਰਗੇਦ੍ਰੁਖੀ ੪੪) ਪ੍ਰਾਣਦਕਾਬਿਸ੍ਰਪਸਕਲਮਹਾਬਾਘਪਰਜੀਤਾਨਭੁਗਨਸਬਦਬਿਸੇਸਲਖਭਾਪਤਮੁਨੀਮ
ਨੰਤਾ ੪੫) ਸੋਤ੍ਰੇਇੰਦ੍ਰੁਖਾਦੇਕਪਭੁਦਭਿਪਾਪਨੇਕਾਕਾਲਸਨਕਸਰੁਲਨਾਕੋਯਗਦਾਸੁਜਾਨਿਤਦੇਕਾ ੪੬) ਜੇਤ੍ਰਪਰਾਪਰ
ਤ੍ਰਪੀਤਥਾਖਿਯਾਦਕਜਾਂਨਾਕਾਰਲਦੁਸਰਾਪੀਪੀਏਕਨਿਤਾਦਿਕਮਾਨਾ ੪੭) ਪ੍ਰਾਚਾਦੀਬਿਸਾਗਰਕੋਐਪਾ
ਪਕਲਖਮੀਤਾਮਾਤ੍ਰਮੇਂਦ੍ਰੁਖਾਪਿਸੁਤਾਕਰਕਸਕਤ੍ਰਕਰੀਤਾ ੪੮) ਸੋਨਸਰੀਰਜਤ੍ਰਤ੍ਰਤਿਹਮੀਚਬੀਚਬਮਭਚਾਰਾ
ਤਥਾਨੇਂਦ੍ਰੁਖਾਪੀਨਾਇਕਕਥਾਮੀਮ੍ਰਿਤਿਨਿਰਧਾਰਾ ੪੯) ਮਨਤਥਾਤਤਤਾਕੇਰਾਨਪ੍ਰਤਾਪਮਨਦਖਾਗਬਿਹਤਾਬਿਹਤ
ਜਮਾਸੁਜਗਨਾਬਿਸੇਸੇਪ੍ਰਤਾਪਮਾਮੇਰਠਾਘਰਿਵਿਤ੍ਰਾਦਿਨੁਮੇਯਰਬਗਤਤੇਜੀਮਸਾਰਬੀਗਾਰਿਕਾਗਸੁਜ
ਗੇਯਮੇਰਮਾਤ੍ਰਪ੍ਰਤਾਪਾਫਿਰਾਪ੨੭ਦੇਹਠਾਬੁਧਾਦਕਗੁਣਵਾਂਨਾਬਿਬੁਬਾਧੀਜਤ੍ਰਦੁਪਾਬਿਚਾਰਾਮਨਭੁਦਕਪੀਭਿ
ਰੂਪਲਖਮਨਭੁਦਚਤੁਰਪ੍ਰਕਾਰਾ ੫੦) ਪ੍ਰਥਮਪ੍ਰਤਾਪਮਨਮਿਤਿਪੁਨਭਿਮਿਤਿਸਬਦਸੁਜਾਂਨਾਪ੍ਰਾਣਿਜਾਦਕੇਭੁਦ

ਕਰਖੜਧਾਪ੍ਰਥਮਪਛਾਨਾ ॥ ੫੩ ॥ ਗੰਧੀਚੋਚਰਪ੍ਰਾਣਕੇਰੀਪੜਾਇਤੁਕੇਵਾ ॥ ਰਸਨਾਗੋਚਰਰਸਤਬ
 ਸ੍ਵਸੰਨਗਤਏਹਾ ॥ ੫੪ ॥ ਬਜਾਕ੍ਰਿਤਰੂਪਾਦ੍ਰਿਗਪ੍ਰਗਟੈਦ੍ਰਬਜਪ੍ਰਥਕਸੰਜੋਗਾਪ੍ਰਗਪ੍ਰਤ੍ਰਿਭਿਭਾਗਦ੍ਰਵ
 ਮਿਤਿਸ੍ਰੋਗਸੰਖੋਗਾ ॥ ੫੫ ॥ ਕ੍ਰਿਯਜਾਤੀਸਮਵਾਯਪੁਨਯੋਗਬਿਤਅਕਟਰੂਪਾ ॥ ਰਾਘਤੀਦ੍ਰਿਗਯੋਗਤੈਜਪ੍ਰਕਾ
 ਸਤੈਜਪ੍ਰਕਾਸਤ੍ਰਿਟਰੂਪਾ ॥ ੫੬ ॥ ਪ੍ਰਗਟਪਰਸਬਤਦ੍ਰਬਜਜੋਸੋਪੀਤ੍ਰਚਾਪ੍ਰਤਅਖਾਰੂਪੰਨਤਦ੍ਰਿਗਜੋਗਤਾਇਹੀਪੇ
 ਤੁਆਟਖਾ ॥ ੫੭ ॥ ਦ੍ਰਬਜਸੁਪਰਸਪ੍ਰਤਅਖਮੇਮਨਸਾਕਰਣਨੁਗਾਨਾਮਨੋਗਾਤ੍ਰਜਸੁਖਦਖਾਮਤਿਵੇਖੇਛਾਕ੍ਰਿ
 ਤਾਮਾਨਾ ॥ ੫੮ ॥ ਨਿਰਦਿਕਲਪਗਾਨਾਖਜੋਦਹੈਮਤੀਦ੍ਰਖਚਾਹਾਪੇਤੁਮਹਤੁਭ੍ਰਿਖਤ੍ਰਦਿਪੇਕਰਣਕਰਣਗਨਮਹਾ
 ੫੯ ॥ ਇੰਦ੍ਰਜਾਬੀਸੰਬੰਧਖੜਸੇਦ੍ਰਾਪਾਰਕਗਾਨਾਦ੍ਰਬਜਗਣਸੰਜੋਗਤੇਪੁਨਹਸਜੁਕੁਸਮਵਾਯਾ ॥ ੬੦ ॥ ਨ੍ਰਵੇ
 ਸੁਸਮਬੇਤਨਾਤਥਾਸੁਤਤਸਮਵਾਯਾਤਤਾਪੀਸਮਦੇਤਨਾਸਬ੍ਰਸ੍ਰਜਸਵਾਯਾ ॥ ੬੧ ॥ ਸੋਰਠਾਸਮੰਦੇਤਸਮਵਾਯਸਬ
 ਦਤ੍ਰਾਦਿਪਤਅਖਮੋਤਾਮਭਾਦਲਖਾਯਜਗਾਬਿਸੇਸਜਬਸਿਸ੍ਰਪੈ ॥ ੬੨ ॥ ਇਬਜਪ੍ਰਸੰਸਤਜਾਹਜਟੀਸਮਾਤਉਪ
 ਲੰਭੁਜਤੇ ॥ ਬਿਨਾਬਿਸੇਸਨਾਹਹੁਇਪ੍ਰਤਅਖਸਮਵਾਯਉ ॥ ੬੩ ॥ ਦਿਹਗਾਸੰਨਕਰਸਮਾਲੋਕਕੋਤ੍ਰਿਧਾਤਾਹਕੀਰ
 ਤਾਪ੍ਰਥਮਸਸਾਨਾਚੁਗਾਨਪੁਨਤਿਤੀਜੋਗਜੋਮੀਤਾ ॥ ੬੪ ॥ ਸੋਰਠਾਗਾਨਾਸਮਾਨਨਭੁਰਮਾਮਾਸਯੋਕੀਮਾਸਤਅ

੩

ਕਤਾ ॥ ਤਤ ਇੰਦ੍ਰ ਜਜਤਤ ਪਰਮ ਬੋਧ ਸਮਗ੍ਰ ਜਪੇਖਤੋ ॥ ੬੫ ॥ ਗਾਯਨ ਲਖਣੁ ਇਮ ਜਾਂਗਨ ਵਿਸਯੀਨ ਸਮਾਦਿ ॥ ਪਾਰਤ
ਗਲ ਖਯੁ ਰਿਯੁ ਜੁਗਾਨੇ ਜੇਗ ਜਦੁ ਪਾਸੁ ਰੁਪਾਇਮਾ ॥ ੬੬ ॥ ਸਦਾ ਭੁਗਤੈ ਯੁਕਿ ਕੋਚਿਤਨ ਯਤ ਯੁਗਾਨਾ ਪਚਾਮ
ਰਜਯਾ ਪਾਰਪੁਨ ਕਨੰਥਾ ਪ੍ਰਿਤਯੀ ਮਾਨਾ ॥ ੬੭ ॥ ਕਰਨ ਨਹੀ ਮਨੁ ਮਿਤੀ ਮੇਰੇ ਯਮਾਨ ਜੇ ਲਿਚਾ ॥ ਲਿਚਾ ਮਨ
ਗਤ ਯਾਦਿ ਕਤ ਪਾਨ ਬਾਪਤ ਇੰਚਾ ॥ ੬੮ ॥ ਸੇਰਠਾ ॥ ਪਚਾਮ ਜਯਮਾਨ ਪਖਯਾ ਬਿਤ ਅਧੀ ਬਾਪਕੀ ॥ ਬਾਪਿ ਪੁਸ
ਯਬਤ ਮਾਂਗਤਾ ਪਬਿਸੈ ਮਸਬੰਧਤਾ ॥ ੬੯ ॥ ਦਾਪੇਤੁ ਮੰਨਿ ਸੁਜੇਤਾ ਭਾਵਾ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿ ॥ ਸਾਧਯ ਪੇਤੁ ਮਧਕਰਣ
ਸਹਸੁ ਯਯ ਬਾਪਤੀ ਲੇਚਾ ॥ ੭੦ ॥ ਸੂਲ ਸਿਸਾਧਿ ਸਿਸਾਯ ਜੰਨਿ ਯਯ ਯੰਡਨ ਤਿਸੁਤੀ ॥ ਪਖਯਾ ਜਯੈ ਕਾਦਿਚਾਯਤਿ
ਪਬੁਤ ਅਭ੍ਰਯੀ ਮਨੁ ਮਿਤੀ ॥ ੭੧ ॥ ਪੇਤੁ ਭਾਸੁ ਜਯੰ ਚਯਾ ਮਨੇ ਕਾਂਤ ਅਰੁ ਬਿਰਯਾ ॥ ਫਿਰ ਮਸਿਯਾ ਪ੍ਰਤਿਪਖਯ
ਪੁਨ ਬਾਪਤ ਬਹੁਰ ਸਬੁਯਾ ॥ ੭੨ ॥ ਮਨੇ ਕਾਂਤ ਤੈ ਬਿਯਾਤ ਪਜਾਨਤ ਜੇ ਕਾਦਿਭੂਪਾ ॥ ਸਾਧਾ ਗਾਣੁ ਮਸਧਾਰੇਣ
ਅਨੁਪਸਿਧਾਰੀ ਰੂਪਾ ॥ ੭੩ ॥ ਜੋਨ ਸਪਖਾ ਬਿਪਖਾ ਬਿਤ ਅਦਹ ਮਸਧਾਰਣ ਜਾਨਾ ॥ ਪਖਾ ਮਾੜ ਮੇਂ ਬਿਤ ਅਜੇ ਸੇਮ
ਸਧਾਰਣ ਮਾਨਾ ॥ ੭੪ ॥ ਕੇਟੁਲ ਮੰਨੈ ਪਖਕਾ ਮਨੁ ਪਸਿਧਾਰੀ ਰੂਪਾ ॥ ਸਾਧਯ ਮਾਨੁ ਮਹਾਰੇ ਇਨਹਿ ਦੇਹੇ ਦਿਵ
ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ੭੫ ॥ ਪੁਨ ਮਸਿਯਾ ਤੈ ਬਿਯਾਸੁਨ ਪਖਮ ਮਸਯਾ ਸਿਧਾ ॥ ਦੁਤੀ ਸੁਰੂਪਾ ਸਿਧਾ ਕਪਧਨ ਬਾ

੩

ਪ੍ਰਸਤੁ ਸਿਧਾ ॥ ੭੬ ॥ ਪਖਾ ਮਸਿਧੀ ਹੋਤ ਇ ਮਯਾਗਿ ਰਿਮਇ ਮਯਾ ਮਾਨਾ ਰੁਦੇ ਦੁਬਾ ਮਤੁ ਤੇ ਰੂਪ ਮਸਿਧੀ ਜਾਨ
 ੭੭ ॥ ਪੁਨਬਾ ਪ੍ਰਸਤੁ ਸਿਧਾ ਇ ਮਨੀਲ ਧੁਮ ਕਰ ਹੋਤਾ ਮਨੁ ਮਿਤਿ ਲਿਗਾ ਵਿਰੇਧੀ ਯਨ ਸਤ ਪਤਿ ਪਖ ਹੋਤਾ ਸਾਧਾ
 ਸੁਨ ਜਨ ਪਖਾ ਪੈ ਦੁਹ ਬਾਧ ਤਲ ਖਲਿਗਾ ਮਾਦੁ ਤੁਪਤੀ ਪਟੇ ਜਿ ਮਰੀਧ ਸਾਧੀ ਮੇਇ ਗਾ ॥ ੭੮ ॥ ਗਾਮੀ ਨ ਸਜ ਪਥਤ
 ਹਤਾ ਪਲ ਖੋਗਾ ਬਾਦਿ ॥ ਗੋਗਾ ਦੁਸਾ ਦੁਬਾ ਪੀਓ ਪੀ ਮਿਤਿ ਕਰਣ ਮਨਾਦਿ ॥ ੭੯ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਤਹ ਬਾਧਾ ਪਾਚ ਪੁਨ ਬਾਕਾ ਬੰ
 ਮਤ ਦੇਸਾ ਗਾਏ ਜਾਦੀ ਪਦ ਸਾਧਿਧੀ ਫੁਲ ਉਪੀ ਮਿਤਿ ਸੁਦੇਸਾ ॥ ੮੦ ॥ ਸਿਰਠਾ ਕਰਣੁ ਤਹ ਪਦ ਗਾਨ ਦੁਹ ਪਦਾ ਬੰਧੀ
 ਲਘੋ ॥ ਸਾਬੁ ਬੋਧ ਫੁਲ ਜਾਨ ਸਕਤਿ ਬੁਧਾ ਸਹ ਕਾਰਣੀ ॥ ੮੧ ॥ ਸਕਾ ਸਬੰਧੋ ਲਖਣੁ ਤਾਤ ਪਰ ਜਨੁ ਪਪਤਾ ਸਿ
 ਆਪੀ ਮੇਗਾ ਮੇਕਾ ਬੋਧੁ ਤੁਪਰ ਜਾ ਸੀ ਸਤੁ ॥ ੮੨ ॥ ਕਰੋਲ ਜਾ ਰੇ ਪਦ ਸੀ ਨਾ ਸੀ ਮਾਸੰਤੀ ਤਹ ਹੋਤਾ ਜਹ ਪਦਾਰਥ
 ਮੇਤ ਦਬਤਾ ਜਾਨ ਜੋਗਤਾ ਜੋਗਾ ॥ ੮੩ ॥ ਜਹ ਪਦੇ ਨਾ ਸਹ ਮੀਨਾ ਕੋ ਮਨੁ ਕੁਦ ਕਤਾ ਹੋਤਾ ਮਾਕਾਂ ਪਾ ਬਕੇ ॥ ੮੪ ॥ ਤਪ
 ਰਜ ਕਵਰੋਤਾ ॥ ੮੫ ॥ ਸੁਖ ਦੁਖਾ ਦਸਾ ਖਾਤ ਕਰ ਕਰਣ ਦੁਹੇ ਮਨ ਮੀਤਾ ॥ ਗਾਨ ਨ ਯੁਗਾ ਪਦ ਗਾਨ ਤੇ ਤਿਹ ਮਨੁ
 ਲਿਖੀ ਗੀਤਾ ॥ ੮੬ ॥ ਮਥ ਦੁਬਾ ਸਰ ਮਾਨ ਲਖ ਗਾਣਨਾ ਕੀ ਜਾਗਨ ਮਾਹਿ ਪੁਪਾ ਪਰ ਸਰ ਸਗੀ ਪਦੁ ਦਬੇ ਗਗ
 ਰਤੁ ਕਗਾ ॥ ੮੭ ॥ ਪਰਾ ਪਰਤੁ ਸਨੇਹ ਦਸ ਦੇ ਮੂਰਤਿ ਗਾਨ ਮਾਨਾ ॥ ਪਰ ਮਾਧਰ ਮੋਰਾ ਦਨ ਰਵ ਬੁਧਾ ਦਕ ਜਾਨਾ ॥ ੮੮ ॥ ਇਉ
 ਅਮੂਰਤਿ ਗਾਣ ਲਖੋ ਬਿਬੁ ਪਕਥਤਾ ਇਹ ਮਾਗਾ ਸੰਖਾ ਮਾਦ ਬਿਰਾਗਤ ਕਉ ਰੇਯਤੁ ਤਪਾਗਾ ॥ ੮੯ ॥ ਵਿਵਾਦ

ਕਸੰਖਾ ਸਭੇ ਬਹੁਰ ਸੰਜੋਗ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਥਮਤ ਪੁਨਤਰ ਬਤੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਬਡੁ ਭਾਗ ॥ ੮੭ ॥ ਸੇ ਸਗੁਨਾਏ
 ਕੈ ਕ' ਬਿਤ ਬਧਾ ਦੀ ਖਟਰੂ ਪਾ ਅੰਤ ਸਪਰਸ ਸਨੇਹ ਜੁਤ ਸਾਂ ਸਿਧ ਜਕਰ ਦਿਭੁ ਪਾ ॥ ੮੮ ॥ ਸਬਦ ਭਾਵ ਨਾਦਿ ਸੁ
 ਪਨ ਇਹ ਬਿਸੇਸ ਗੁਨ ਮਾਨਾ ਸਿਖਾ ਦੀ ਅਧਰਤ ਤਕ ਨੈ ਮਿਤ ਅਕਦੁ ਦਜਾਨਾ ॥ ੮੯ ॥ ਪੁਨਗੁਰੂਤ ਜੁਤ ਬੇਗ ਕੇ ਦੇ
 ਸਾ ਮਾਨ ਅਸੁਰੂ ਪਾ ਸੰਖਾ ਦੀ ਅਧਰਤ ਤਕ ਦੁਸਨੇਹ ਕਦੁ ਭੁਪਾ ॥ ੯੦ ॥ ਇਤੈ ਫੇਰੇ ਦੁਖਾ ਮੁਖ ਅਥਪਰਸਾਤ ਕ
 ਕਾਦਿ ਸਿਸ੍ਟਾ ਬਾਝੁ ਜਗਾਝੁ ਦੇ ਕੈ ਕਰੀ ਗੁਰੂਤ ਭਾਵ ਨਾਦਿ ਸੁ ॥ ੯੧ ॥ ਇਤੈ ਅਤੀ ਦੁਖਾ ਬਿਭੁਨ ਕੇ ਜੇ ਬਿਸੇਸ ਗੁ
 ਗੁਨ ਮਾਗਾ ਕਾਰਨੁ ਗੁਨ ਉਤ ਪੰਨ ਅਨੁਪ ਕਪਾਦਿ ਕੋਟ ਦਨਾਗ ॥ ੯੨ ॥ ਬਿਨ ਪਾਕ ਜਪਰਸਾਂਤ ਦੁਖ ਗਰਸਨੇਹ ਪ
 ਰਿਮਾਣੁ ਬੇਗ ਪ੍ਰਥਕੁ ਇਕਤੁ ਪੁਨ ਬਿਤ ਅਸਾ ਪਕਜਾਨਾ ॥ ੯੩ ॥ ਕਾਰਨੁ ਗੁਨ ਉਦਭਵ ਇਤੈ ਪੁਨ ਪਕਾਰ ਮ
 ਬ ਮਾਨਾ ਬੇਗ ਸੰਜੋਗ ਬਿਭਾਗ ਜੁਤ ਦੇ ਕਰਮ ਜਪ ਚਲਾ ॥ ੯੪ ॥ ਇਕ ਪ੍ਰਥਕਤੁ ਪਰਮਾਂ ਨਰਦਿ ਪਰਸ ਸਨੇਹ ਸੁ
 ਜਾਨਾ ਅਸ ਮਦਾਇਤਾ ਇਨੈ ਪ੍ਰਤਿ ਅਥ ਬਸੇ ਸਗੁਨ ਮਾਨਾ ॥ ੯੫ ॥ ਮਾਤ ਮਜੁਤ ਨੈ ਮਿਤ ਅਇਨ ਉਸੁ ਸਪਰਸ ਗੁਰੂਤੁ
 ਬੇਗ ਦੁਖ ਤੁਸੰਜੇ ਸੋ ਪੁਨ ਬਿਭਾਗ ਮਦ ਭੁਤਾ ॥ ੯੬ ॥ ਕਾਰਨੁ ਤੁਹੈ ਦੁਖਾ ਇਨ ਅਥ ਪਾਦੇ ਸਕ ਮਾਨਾ ਬਿਭੁ ਬਿਸੇ
 ਸਕ ਗੁਨ ਜਿਤੈ ਜੋਗਾ ਦੀ ਦੇ ਜਾਨਾ ॥ ੯੭ ॥ ਚਖੁ ਗਾਝੁ ਗੁਨ ਰੂਪ ਲਖ ਦੁਖ ਪਲੰਕੁ ਕਭਾਤਾ ਦਿਗ ਸਕਾਰੀ ਸੇਲ ਕੇ
 ਸੁਕਲਾ ਦੀ ਬਿਧ ਸਾਤਾ ॥ ੯੮ ॥ ਨਿਤੰ ਜਲਾ ਦੀ ਮਨੁ ਗਤ ਅੰਨ ਅਸਹੇਤ ਕਮੀਤਾ ਰਸਨਾ ਚਾਝੁ ਜੋਰ ਸਲ ਕੇ ਮੁਧ ਗਾ ਦੀ ਖਟਰੀ

ਤਾ॥੨॥ਸਪਕਾਰੀ ਰਜਨੇਦ੍ਰੁਯਕੋਨਿਤੰਤਾ ਦੀਤਿਮਧਾਰਾ ਪ੍ਰਾਣਗਾਤ੍ਰਜਗੁਣਗੰਧਰ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਣੇਦ੍ਰਿਯਸਪਕਾਰਾ॥
 ੩॥ਤਤ੍ਵੰਦ੍ਰੁਪਾਪ੍ਰਕਾਰਲਖਸੁਰਕ੍ਰਮਸੁਰਭਸੁਜਾਨਾ ਪਰਸਤੁਰੇਦ੍ਰੁਯਕਾਸ੍ਟ੍ਰਜਲਖਤੁਚਉਪਕਾਰਕਮਾਨਾ॥੪॥ਪ੍ਰਥ
 ਮਮਨੁਸ਼ਾਸੀਤਲਖਸੀਤਉਸ੍ਰਪੁਨਮਾਦਿ ਕਠਨਤਾਦਿਲਖਮਹੀਉਪੁਰਬਦਤਨਿਤਾਦਿ॥੫॥ਪਾਕਨਤ੍ਰੁਵਿ
 ਤਮੇਯਨੇਮੰਨ੍ਯਤਸੁਤੇਸੁਮਾਧਾਤਤ੍ਵਪਾਕਪਰਮਾਣੁਸੂਬੈਸੇਸਕਮਤਮਾਂਗ॥੬॥ਨੈਯਯਕਮਤਦ੍ਰੁਣਕਉਪਾਕਕਪ
 ਤਨਿਚਧਾਰਾਗਨਨਾਮੇਪ੍ਰੇਤ੍ਰੇਜੇਸੇਸੰਖਯਾਬਯਧਾਰਾ॥੭॥ਨਿਤ੍ਯਾਨਿਤ੍ਯਮਿਥੀਤੀਤੇਨਿਤ੍ਯਾਨਿਤਉਮੰਨ੍ਯਾ ਪ੍ਰਾਰਧ
 ਤਕਦ੍ਰੁਤ੍ਰਾਦਲੇਸਭੀਅਪੇਖਾਜੰਨਾ॥੮॥ਸੋਚਨਾਰਧਤਮਨੇਕਨਪਾਸਜਾਨਤਕਾਦਿਬਰਇਧਨਯੋਦ੍ਰੁਤ੍ਰਾਦਕਕੋਨ
 ਸਨਾਸਅਪੇਖਾਬੁਧਕਰਾ॥੯॥ਜਗਾਮਨੇਕਸੁਨਕਪਤਾਮਪੇਖਾਬੁਧਸੋਦਹੀਸਮਾਇਪਰਮਾਨਜਨਕ
 ਮਾਨਬਯਧਾਰਕੋ॥੧੦॥ਪੁਨਃ ਚਤੁਰਧਾਮਾਨਮਨੁਮਹਤਦੀਰਘਰਹਸਾਨਿਤ੍ਯਾਨਿਤ੍ਯਚਤੁਰਜਾਨਦਹੈਮਨਿ
 ਤ੍ਯਾਮਨਿਤ੍ਯਚਤਾ॥੧੧॥ਸੰਖਯਾਤੈਪਰਮਾਣੁਪ੍ਰਚਯਾਦਿਅਧਿਜਾਯਤੋਲਖਮਨਿਤ੍ਰੁਦ੍ਰੁਣਕਾਂਨਸੰਖਯਾਜੰਨਾਉ
 ਦਾਚਤੀ॥੧੨॥ਤ੍ਵਪਾਰਿਮਾਣੁਪਟਾਦਪਰਮਾਣੁਜਤਿਹਉਚਯਤੋਦਹੈਮਨਿਤ੍ਯਾਮਨਾਦਿਪ੍ਰਚਯਾਸਿਥਲਸਿੰਜੇਗ
 ਜੋ॥੧੩॥ਦੇਹਰਾਤੁਲਕਾਦਕੋਨਾਸਕਰਦਹਉਨਾਸਸਮੇਤਾਸਿਖਾਤੁਲਾਪ੍ਰਥਕੁਲਖਪ੍ਰਥਕਪ੍ਰਤਯਯੇਹੇਤੁ॥੧੪॥
 ਮੰਨ੍ਯੋਮੰਨ੍ਯਮਭਾਵਕੋਯਾਮੋਕੋਨੇਕਾਂਮਾਪ੍ਰਥਕਯਾਹਤੇਸੋਨਯਹਾਇੰਤੀਤਉਮਾਨਾ॥੧੫॥ਅਧ੍ਯਾਤਮੇਧ੍ਯ

ਤੀਸੇ ਸੰਜੇ ਗਉਚ ਮੰਨਾ ਫਿਰਿ ਧਿਥਿ ਬਰਲਖ ਪ੍ਰਥਮ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੰਨ ਅਤਰ ਜੰਨਾ ॥ ੧੬ ॥ ਦੁਤੀ ਉਭੈ ਕਰ ਮਜਲ
 ਥੇ ਫਿਰਿ ਤੀਸੇ ਜੰਗ ਬੀਰਾ ਪ੍ਰਥਮ ਸੇਨ ਸੈਲਾ ਦਿਕੋ ਕਹਤ ਸੰਜੇ ਗਸ ਧੀਰਾ ॥ ੧੭ ॥ ਸੰਨ ਪਾਤ ਮਹਾ ਦਰ ਦੁਤੀ ਕਹਤ
 ਇਹ ਲੋਚਾ ਤਰੁਕ ਪਾਲ ਸੰਜੇ ਗਤੋ ਅਟਤ ਰੁਹੇਤ ਸੰਜੇ ਗਾ ॥ ੧੮ ॥ ਫਿਰਿ ਤੀਯੋ ਯਾ ਬਿਧ ਕਰ ਮੰਜੇ ਦੁਪਾ ਕਹਤ ਮੁਨਾ
 ਦਿਸੰਦ ਨ ਪ੍ਰਥਮ ਅਪਾਤ ਪਰ ਸੁਬਦ ਜਨ ਨਹਿ ਆਇ ॥ ੧੯ ॥ ਸਬੁ ਦਹੇਤ ਆਪਾਤ ਲਖ ਫਿਰਿ ਧਿਥਿ ਬਿਭਾ
 ਗ ਸੁਜਾਨਾ ਪ੍ਰਥਮ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੰਨ ਲਖ ਦੁਤੀ ਦੁਰਗ ਮਨ ਜਾਨਾ ॥ ੨੦ ॥ ਫਿਰਿ ਤੀਯੋ ਬਿਭਾ ਗਾ ਜੰਨ ਲਖ ਦੁਬਿਧ
 ਫਿਰਿ ਤੀਲਖ ਜੀਧਾ ਕਾਰਣ ਮਾਫਿ ਬਿਭਾ ਗਾ ਦਿਕੋ ਹੇਤੁ ਅਪੇਤੁ ਦੁਤੀ ਯਾ ॥ ੨੧ ॥ ਪਰ ਮੰਨ ਅਪਰ ਦੁਪੰਨ ਕੇ ਦੁਪਾਜੇ
 ਠਕ ਦਿਜਾਨਾ ਦੈ ਸਕ ਕਾਲ ਕਰੀਤ ਕਰ ਦੈ ਸਕ ਮੁਤੀ ਮਾਨਾ ॥ ੨੨ ॥ ਦੈ ਸਕ ਪਰਲਖ ਮੁਰਤਿ ਅਕੇ ਦੁਰਦੈ ਸਪੈ ਗਾਨ
 ਖਨ ਦੇ ਸਕ ਅਪਰ ਤੁਹ ਪਰ ਤੇ ਮਲ ਪਸੁ ਮਾਨਾ ॥ ੨੩ ॥ ਅਸਮ ਦਾ ਯਿਤਿ ਨ ਕੇ ਲਖੋ ਦਿਕ ਸੰਜੇ ਗਾ ਕਾ ਦਿਗਾ
 ਦੁਰਗ ਮਾਨ ਗਾ ਦਿਗ ਤਲਖੇ ਕਾਲ ਪਰ ਤੁਹ ਗਾਯਾ ॥ ੨੪ ॥ ਖੁਨ ਹਕਾਲ ਅਪਰ ਤੁਹ ਤਿਹ ਤੇ ਮਲ ਪਪਤੀ ਤਾ ਕਾ
 ਲੰਧਿ ਤੁਸੰਜੇ ਗਾਇਨ ਅਸਮ ਦਾ ਯਿਲਖ ਮੀਤਾ ॥ ੨੫ ॥ ਨਾਸ ਮਯੇ ਯਾ ਬੁਧ ਕਰ ਪਰਾ ਪਰਤੁ ਬਿਨਾਸਾ ਜਨ
 ਦਾ ਪਿਬੁਧ ਪ੍ਰਧੰਚ ਸਭ ਕੀਨੇ ਪੁਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ੨੬ ॥ ਭਦਾ ਪਿਸੇ ਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨੇ ਦਹਰੀਤਾ ਗਾਨ
 ਅਪ੍ਰਮਾ ਪ੍ਰਮਾ ਕਰ ਦੁਪਾ ਬੁਧਾ ਫਿਰਿ ਮੀਤਾ ॥ ੨੭ ॥ ਚੇਤ ਮਪ੍ਰਮਾ ਬੁਧ ਜੇਤ ਤ ਸੁਨੇ ਤਤ ਗਾਨਾ ਤਤ ਪ੍ਰਧੰਚ ਬਿਧ

ਰੀਤ ਇਕ ਸੀਸਾ ਦਰਖਤ ਅੰਨ ॥ ੨੮ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਪੁਖ ਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮ ਧੀ ਸੀਖਾ ਦਰਲਖ ਪੀਤਾ ਨਿਸ਼ੇਰੂ ਪਾਭੰਦੇ
 ਜਾ ਸੀਸਾ ਅਥ ਸੁਨ ਮੀਤਾ ॥ ੨੯ ॥ ਨਰ ਅਸਾ ਦੂਥਲ ਬਿਖੇ ਸੀਸਾ ਜਰੂ ਪਲਖਾ ਜਾਨ ਪਾਂ ਅਤਤ ਮੇਂ ਗ੍ਰਹਨ
 ਤਤ ਨਿਸ਼ੇਰੂ ਪ੍ਰਕਾਇ ॥ ੩੦ ॥ ਸੀਸਾ ਜਮ ਤੇਤ ਜਗਤਾ ਦੁਕਾ ਦਿਕਤਾ ਸਾਧਾਰਨ ਧਰਮਾ ਦਰਗਾਨੇ ਤਲ
 ਖਤਤਾ ॥ ੩੧ ॥ ਦਿਖਾ ਮਪ੍ਰਮਾਨ ਨ ਕਲਖ ਮਾਨ ਨ ਕਰਾਨ ਜਾਨਾ ਪਿਤ੍ਰ ਦੁਰਦਿਕ ਮੰਦਤ ਮਦਿਖ ਅਨੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨ
 ੩੨ ॥ ਨ ਪਾਂ ਬਸਿਸਤ ਬਿਸੇਸਾ ਕਰ ਸੀਨ ਕਰਖ ਪ੍ਰੈ ਮੀਤਾ ਤਪਾ ਪ੍ਰਤਾ ਖੇਗੁਣ ਦੁਪੀ ਅਥੁ ਅਨੁਮਿਤ ਗੁਣ ਰੀਤਾ ॥ ੩੩ ॥
 ਪਖੇ ਸਾਧਾ ਬਸਿਸਤ ਤਪਾ ਧਰਮ ਰਸ ਗੁਣ ਹੇਤਾ ਸਕ੍ਰੇ ਸਾਦ੍ਰਸਤ੍ਵ ਧ੍ਰੁਵ ਉਪਮਿਤ ਮੇਂ ਗੁਣ ਰੀਤਾ ॥ ੩੪ ॥ ਸਿਰਠਾ ॥
 ਸੂਬ੍ਰਬੇ ਪਦ ਜੋਗਤਾ ਤਪ ਜੀਵੀ ਪ੍ਰਮਾਦਾ ਕਰੈ ਇਹ ਗੁਣ ਲੋਗ ਗਾਂ ਨ ਥਾਵ ਪ੍ਰਮਾਣ ॥ ੩੫ ॥ ਜਪ ਬਸੇਸਤ ਤਦੰ
 ਨ ਮੇਂ ਤਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਾਂਜਾਨਾ ਵਪੈ ਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਮਾਭੁ ਮਨਿ ਰਦਿਕ ਲਪੇ ਜੋਗ ਅੰਨਾ ॥ ੩੬ ॥ ਸੁਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਾ ਅੰਨ ਸੇ
 ਅਨੁਮਦ ਗਾਹ ਸੀਬੀਯਾ ਸੁਤੈ ਨਗਾ ਸੁਖ ਪ੍ਰਮਾਤੁ ਲਖ ਪੁਨਰਨੁ ਸੀਸਾ ਸੰਧਾ ॥ ੩੭ ॥ ਨਹੀ ਗ੍ਰਹਨ ਬ੍ਰਹਮ ਭਰਾਰ ਕੇ ਜਪ
 ਕ੍ਰਹਨ ਸਹਚਾਰਾ ਪੇਤੁ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਿਥਾ ਹੇ ਸੋਕੁ ਚਤੁਰਕ ਨਿਰਧਾਰਾ ॥ ੩੮ ॥ ਸਾਧਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇਤੁ ਸਤੀ ਅਥਾ ਪਕਰੈ ਹੇਤੁ ॥
 ਵਪੈ ਉਪਾਧੀ ਰੂਪ ਲਖ ਸਭ ਨਿਸਕਰ ਸਸਮੇਤਾ ॥ ੩੯ ॥ ਸਾਧਾ ਸਮਾਨ ਪਿਕਰਨੁ ਸਭ ਸਦ ਉਪਾਧਿ ਨਿਰਧਾਰਾ ਇਕ
 ਮਾਸੁ ਯਹੇਤੁ ਕੇ ਪੁਨਰ ਸਾਧਾ ਬ੍ਰਹਮ ਭਰਾਰਾ ॥ ੪੦ ॥ ਅਨੁਮਿਤ ਪ੍ਰੈ ਬ੍ਰਹਮ ਭਰਾਰੀ ਇਹੈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨ ਜਾਨਾ ਪ੍ਰਥਕ ਪ੍ਰਮਾਨ

੬ ਨਮਾਨੀ ਮੇਸਬੂ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਜਾਨ ॥੪੧॥ ਓਹੋ ਮਿਲਤ ਮਨੁ ਮਾਨ ਮੇਮਤੁ ਬੈਸੇ ਸਕੁ ਜਾਨ ਸਿਨ ਸਤ ਅਥਿਨ ਬਿਜਾਪ
 ਤੀ ਸੁ ਬੁਝੈ ਧੋ ਪ੍ਰੇਰਾਨ ॥੪੨॥ ਕੇਵਲ ਮੰਨੈ ਭੇਦ ਤੇ ਤਿਧਾ ਮਾਨ ਮਨੁ ਮਾਨ ਅੰਨੈ ਪੁਤ ਬਜਤ ਰੇਕ ਰਚ ਦੁਧਾ
 ਬਜਾ ਪੁਜਾਨ ॥੪੩॥ ਕਹੀ ਮੰਨੈ ਜੀ ਪੁਚਾਉ ਮਬ ਬਜਤੇ ਰੇਕਿ ਦਿਚੀਤਾ ਸਾਧਾ ਭਾਵ ਬਜਾ ਪਕਤੁ ਹੋਹੇ ਤੁਭਾਵ ਕੇ
 ਮੀਤਾ ॥੪੪॥ ਅਥੀ ਪੰਤਿ ਨਮਾਨੀ ਮੇਮਾਨਾਂ ਤਰ ਦਿਹ ਮਾਹ ਸਿਬ ਅਤ ਰੇਕ ਦਿਬਾ ਪਤੀ ਭੇਦ ਕਾ ਫੁਇਕ ਨਾਹ ॥੪੫॥
 ਧਰਮ ਜਨ ਅਫਲ ਸੁਖ ਕੋ ਪੈਲੇ ਗਨ ਕਾ ਮਮ ਮਨੁ ਪਾ ਬਹੁ ਰਮ ਧਰਮ ਜਦੁ ਖਲ ਬੇਜਨ ਪਤ ਕੁਲ ਸਚੁ ਪਾ ॥੪੬॥
 ਨਿਰਦਖ ਸੁਖ ਮੇਗ ਜਾਨ ਜੇ ਫਲ ਦਿਛਾਤ ਤਜੀਨਾ ॥ ਇਸੁ ਉਪਾਵ ਨ ਬੁਝ ਜਗਿ ਇੰਛੁ ਉਪਾਇ ਜਾ ਮੰਨਾ ॥੪੭॥
 ੭॥ ਕ੍ਰਿਤਿ ਸਾਧਨ ਤੁਪਕਾਰ ਧੀਲ ਖਚ ਕੀ ਰਖਾ ਸੋਯਾ ॥ ਤਤ ਪੇਤੁ ਕ੍ਰਿਤ ਸਾਧਨ ਪੁਨ ਇਸੁ ਸਾਧਨ ਤੋ ਜੋਯਾ ॥੪੮॥
 ਬਲ ਬਤ ਪੇਤੁ ਦੁਸੁ ਧੀ ਪੁਤ ਬੰਧ ਕੋ ਯਾਹ ਲਖ ਮਪੇਤੁ ਕ੍ਰਿਤ ਸਾਧਨ ਵਾਕ ਸੁਨ ਮਤ ਮੇਮਾਹ ॥੪੯॥ ਦੁਸੁ
 ਸਾਧਨ ਤਾ ਬਯਜ ਜੇ ਵੈਸ ਜਨ ਕਵਹ ਜਾਨਾ ॥ ਤਿਧਾ ਪੂਜਤ ਨ ਬਖਾਨੀ ਮੇਤਾਂ ਤਕ ਮਤ ਪਹਚਾਨਾ ॥੫੦॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਬਿ
 ਤ ਅਨਿਬ੍ਰਿਤ ਅਲਖ ਜੀਵਨ ਕਾਰਣੁ ਮਾਨਾ ॥ ਜਤਨ ਪ੍ਰਬਿਤਿ ਸਚਿ ਕੀ ਰਖਾ ਮਾਨੁ ਉਸੁਨੇ ਸੁਜਾਨਾ ॥੫੧॥ ਇਪਾਦਾ
 ਨ ਪ੍ਰਤਿ ਅਖਤਾ ਜਨ ਕਪ੍ਰਬਿਤੀ ਮਾਨਾ ॥ ਵੈਸ ਨਿਬ੍ਰਿਤੀ ਜਨ ਕਲਖ ਦੁਸੁ ਸਾਧਨ ਤਾਰ ਮਾਨ ਤਾਰ ਮਾਨਾ ॥੫੨॥ ਜੀਵਨ
 ਜੇਨੀ ਜਤਨ ਜੇ ਸਦਾ ਮਤੀ ਦੁਪ ਜੇਯਾ ਦੇਹੇ ਪਾਨ ਸੰਚਾਰ ਮੇਕਾਰਨ ਤਾ ਤਿਹ ਹੋਯਾ ॥੫੩॥ ਗੁਰਤੁ ਮਤੀ ਦੁਪ ਜਗਨ

ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਹਿਤ ਉਨ ਕਾਰਿ ਕੈ ਅਵਿਦਿਯਾ ਬਨ ਸਘਨ ਕੈ ਸੇਹੋ ਏਹੋ ਉਤ੍ਤਾ ਜਦ ਪਿਉਨ ਕੀ ਅਵਰ ਅਭਿਦਾਨੁ
ਨਾਹਿ ਹੈ। ਤਥਾ ਪਿਪਾਛ ਲੇਜਨ ਮਸਿਸਕਾਰ ਰੂਪ ਕਾਰਿ ਕੈ ਅਵਿਦਿਯਾ ਬਨ ਮੇਰਹੋ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਜਨਮੁ
ਬੀਜ ਰੂਪ ਅਵਿਦਿਯਾ ਮੇਰਹੋ ਹੈ। ਤਾਂ ਸੁਭਿਨੁ ਕਾਰਿ ਕੈ ਅਵਿਦਿਯਾ ਬਨ ਸਘਨ ਹੈ। ਅੰਸੇ ਸਕਾਰਣ ਸੰਸ
ਰਕੀ ਨਿਭਿਤਿ ਰੂਪ ਪ੍ਰੋਜਨ ਸਿਧ ਭਇਓ। ਅਬ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰੂਪ ਅਨਬੰਧ ਕਉ ਦਿਖਾਵੈ ਹੈ। ਸਾਧਨੇ ਭਿ।
ਜੇ ਕੋਈ ਭਵੇ ਜੇ ਸੰਸਾਰ ਤਾ ਕੋ ਅਤੰਤ ਉਛੇਦ ਕਉ ਚਾਹੈ ਹੈ। ਸੋ ਸਾਧਨ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਇ ਕੋ ਯਾਰੀ ਬਮੇਰਿ
ਤਕੇ ਲਗਾਇ ਕੋ ਯਾ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰੈ। ਸੋ ਸਾਧਨ ਕਹਿਯੋ ਚਾਹਾ। ਨਿਤੁ ਅਨਿਤੁ ਅਵਸਥਾਵੇ ਕਈ ਗਾਮੁਤ੍ਤਾ
ਰਬ ਭੋਗ ਵੇਰਾਗਾ। ਖਟ ਸਿਪਤ ਅਰੁ ਮੁਖਤਾ। ਪੂਰਬ ਪਖਾ। ਨਿਤੁ ਕਹਿਯੋ ਪਤਗਾਤਮਾ ਸਤ ਅਰਅ
ਨਿਤੁ ਵਸਤੁ ਦੇਹ ਇੰਦ੍ਰੀਆਵਿਖਿਆਇ ਅਸਤਾ। ਇਨ ਕੋ ਪਰਸਪਰ ਭੇਦ ਨਿਸਚੈ ਰੂਪ ਵਿਵੇਕਾ। ਸਬ ਸਾਧਨ
ਕਾਲ ਮੇਹੀ। ਸਿਧ ਭਯੋਤ ਬਮਾਗੇ। ਅਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਕੋ ਕਛੁ ਪ੍ਰੋਜਨ ਰਹਿਓ ਨਾਹਿ। ਕਮੇ ਕੋ ਅਤਮਾ ਕੋ ਨਿਸ
ਚੈ ਭਇਓ। ਅਤਮਾ ਸੇਈ ਬ੍ਰਹਮ ਤਾਂ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰਿਮਾਨ ਸਿਧ ਹੋ ਚੁਕਮੇ। ਉਤ੍ਤਾ। ਈਹਾ ਵਿਵੇਕ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਸਾ
ਧਾਰਣ ਨਿਸਚੈ ਮਾਤ੍ਰਾ ਵਿਵਖਤ ਹੈ। ਪਰਿਤੁ ਦੇਹਾ ਦੇ ਸੁਭਿਨੁ ਯੋਹਿ ਅਤਮਾ ਨਿਤੁ ਅਸਤੁ ਹੈ ਅਰਅ ਨਿਤੁ
ਸਤੁ ਅਤਮਾ ਸੁਭਿਨੁ ਯੋਹੀ ਬੁਧਾਇ ਅਨਿਤੁ ਅਸਤੁ ਹੈ। ਅੰਸੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਨਿਸਚੈ ਵਿਵਖਤ

7

ਕਤ

ਚਤਰਾ

ਨਾਗਿ ਤਾਂ ਤੈ ਸਾਮਾਨਾ ਨਿਜ ਚੇ ਸੁਨਿ ਤਾ ਸਤਾ ਸੁਖ ਰੂਪ ਕੇ ਦਿਖੈ ਉਪਾ ਦੇ ਯਥਾ ਧਿਅਰ ਮਾਨਿ ਤਾ ਮ
 ਸਤਾ ਦੁਖ ਰੂਪ ਕੇ ਦਿਖੈ ਹੇ ਯਥਾ ਧਿਅਸਿ ਧਿਯੋਇ ਗੀ ਸੇ ਮੇ ਸੇ ਨਿਤਾ ਵਸਤੁ ਦੇ ਕਸਪੁ ਜੀਤ ਹਕਰਣ ਪੁਕ
 ਤ ਪੁਰਖ ਕੋ ਹੋਤ ਹੈ। ਅਰਾਵਿ ਦੇ ਕਪੁ ਕੇ ਦਿਸਾ ਦੇਖੇ ਮੇ ਪਤਾ ਖਕਰਿ ਕੇ। ਅਰਿ ਸਾ ਦਿਖੈ ਮੇ ਮਨੁ ਮਾਨ ਕ
 ਰਿ ਕੇ। ਅਨਿਤਾ ਤੁ ਕੇ। ਅਰਿ ਰਿ ਨਿਸਚਿਤ ਦਨ ਨੀ ਦੇ ਤੇ ਸੀ ਸਾਰ ਸਮੁੰਦ ਮੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਤਰੰਗ ਕਰਿ ਕੇ। ਕੁਮਤੀ ਅ
 ਰਖ ਮਾਨੁ ਮਹੁਰਤਾ ਮਾਦਿ ਨਗਤ ਪਖ ਮਾਸ ਰੁਤਾ ਅਯਨ ਦਤ ਸਰਪੁਰਾ ਮਨਿਤ ਰਪੁ ਲੈ ਮਹਾਂ ਪੁਲੈ ਸਰਗਾ ਅਧਾਂਤ
 ਰਸਰਗ ਰੂਪਾ ਸੀ ਸਾਰ ਸਾਗਰ ਕੇ ਤਰੰਗ ਕਰਿ ਕੇ ਸਦਾ ਮੇ ਹੋ ਕੇ ਪਾਵਤੋ। ਅਰਤੀ ਨਤਾ ਪਕਰਿ ਕੇ ਦਿਖਾਤਾ ਮੇ ਸੇ
 ਮਾਪ ਕੇ ਮੇ ਰੋ ਕੇ ਦੇਖ ਕਰਗ। ਯਾ ਲੋਕ ਪੁਲੋ ਕ ਕੇ ਰੁਗ ਸੁਵੇਰਾ ਗਉ ਪੇਖਾ ਬੁਧ ਹੋਤ ਹੈ। ਅਰਵੇਰ
 ਗਸੁ ਸਮਦ ਮਾਦਿ ਖਟ ਸੀ ਪਤ ਹੋਤ ਹੈ। ਕੋ ਕੇ ਵੇਰਾ ਗ ਬਿਨਾ ਕਾ ਮਾਦਿ ਕਵਾਸਨਾ ਰੂਪ ਮਦਗਾ ਕਰਿ ਕੇ
 ਮਤ ਦਾਗੇ। ਮੇ ਸੇ ਜੇ ਮਨ ਸੇ ਮਨਾਇ ਛਾ ਰੂਪ ਲਹ ਰ ਕਰਿ ਕੇ ਉਚ ਨੀ ਚਾ ਦਿਖੈ ਮੇ ਇੰਦ੍ਰਿਅ ਕੀ ਪਰ
 ਵਰਤਾਪ ਕੋ। ਪੁਨਾ ਪੁਨਾ ਟ ਲਯੁ ਕਤ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਬਿਤ ਕਰਾਯ ਕੋ ਪੁਰਖ ਕੁੰਦੁ ਸ
 ਜੁ ਲਾਯੁ ਕੀ ਸੀ ਸਾਰ ਰੂਪ ਦਾਵਾ ਨ ਲੈ ਮੇ ਹੋ ਮੇ ਹੋ। ਅਰ ਅਰਿ ਰਿ ਨਿਸਾ ਦਿਖੈ ਮੇ ਦੇਖ ਵਰਸਨ ਸੁ
 ਪਾਰਿ ਪਕਿ ਕੁਜੇ ਜੇ ਵੇਰਾ ਗ। ਤਾਂ ਵੇਰਾ ਗ ਕਰਿ ਕੇ ਰਗ ਨ ਰੁਏ ਗਾ ਗਾਦਿ ਕਥਾ ਇਜਾ ਕੋ। ਮੇ ਸੇ

ਨਿਤਾ

੭੫੦੬੬

ਰ ਜੇਮਨਸੋਪੁਖਕੇਬਸਹੋਤਹੈ। ਪੁਰਖਸਮੇਜੀਤਯੋਜਾਤਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਦੈਰਾਗਕੇਕੀਏਜੇਮਨਕੇ
ਸੋਈਸਮਾਵਾਹੀਕੇਵਸੀਕਾਰਨਮਦੈਰਾਗਕਹਤਹੈ। ਅਰੁਜਿਤਮਨਕੇਤਤੁਉਪਦੇਸਕੀਜੇਗਤਾਸੋਈ
ਦਮਾਜੈਸੇਟਮਨਕੀਓਯੁਵਾਨਬੈਲਸੋਹਲਸਕਟਾਦਿਵਹਨੁਯੋਗਹੋਤਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਤਿਖਾਸੀਤਾਦਿਸਾ
ਨਾਕੇਕੇਤਿਨਕੇਨਿਵਾਰਨੁਕੇਉਪਾਯਮੇਲਗੈਤਬਤਤੁਵਿਚਾਰਹੋਇਨਾਹੀ। ਉਪਰਾਮਕਹੀਏਸੁਵਨਾਦਿਭੁਯ
ਸਤੈਅਤਿਰਿਕੁਦੁਆਪਾਰਕੇਤਯਾਗਾਕੇਕੇਮੇਰਵਯਾਪਾਰਮੇਲਗੈਤੈ। ਅਰੁਸਾਸਿਧਹੋਇਨਾਹੀ। ਸਰਧਾਗੁ
ਰਸਾਸਤ੍ਰਕੇਵਿਖੇਭੁਕੁ। ਸਮਾਧਾਨਮੋਖਕੇਵਿਖੋ। ਇਤਨੇਸਮਾਦਸਾਧਨਰੂਪਸੰਪਤਧਨਹੈਜਾਕੇ। ਵਾਹਿਗ੍ਰੰਥਸੰਸਾਰਥੰਧ
ਸੰਮੁਕਤਿਹੋਵੇਕੀ। ਅਤਯੋਗਇਛਹੋਤਹੈ। ਸੋਈਮੁਖਤਾਅੰਮ੍ਰਿਤਸਾਧਨਚਤੁਸੈ। ਯੁਕਾਮਧਕਾਰੀਦਿਖਾਯੋ। ॥ ਅਬ
ਸੰਸਾਰਨਿਬ੍ਰਿਤਕੇ। ਅਰਥਾਤਮਾਦਿਚਾਰਕਹਯੋਤਾਕੇ। ਪੁਰਖਵਾਦੀਨਿਰਾਕਰਨੁਕਰੇਹੈ। ਪੁਰਖਪਖਾ। ਕਥਿਤਾਸੀਸੈ
ਪ੍ਰਯੋਜਨਯੋਹੋਤਦੇ। ਵਿਚਾਰਕਾਹੈ। ਅਤਮਾਦਿਚਾਰਮਾਹਿਦੇਨੂਨਾਹਿਦੇਖੀਯੋ। ਅਹੰਮਨਭਵਸਿਧਾਮਾਤਮਾਹੈਸ
ਕਨਕੇ। ਅਹੰਮਨਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸੰਸਾਰਨਿਬ੍ਰਿਤਕੇ। ਅਤਮਾਮਨਭਵ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪ੍ਰਤਪਹੈ। ਸਥਨਕੇਸੰਸਾਰਕੀਗਾਨਤਾਤੈ

ਮੰਃ

੨

ਕਾਹੁ ਕੇਨ ਪੋਖਿਯੋ। ਦਗਰਥਹੈ ਪਾਜਾ ਸਤਾ ਤੈ ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰਾ। ਹਿਸੈ ਸੈ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨ ਸੋ ਦੇ ਨਾਹਿ ਲੇਖਿਯੋ। ੫। ਟੀਕਾ
ਜਗਤ ਮੈ ਜੋ ਅਸੀ ਵਿਗਾਧਹੈ ਤਾ ਕੋ ਕੋਇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਹਿ ਕਰੇਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਪੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮੇਰਯੋ ਮਨ ਸਹਤ ਨੇੜ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪਭ
ਸਤਾ। ਅੰਸੇ ਜੋ ਅਟਤਾ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਕਰੇਹੈ। ਅੰਸੇ ਨਿਸਪ੍ਰਯੋਜਨ ਜੋ ਗਾਧਾ ਕੇ ਕੇ ਸਤਾ ਕੋ ਕੋਇ ਵਿਚਾਰ ਸੀਖਾਨਹਿ
ਕਰੇਹੈ। ਅਰਜੇ ਸੀ ਵਿਗਾਧਾ ਸਪ੍ਰਯੋਜਨਹੈ ਤਾ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਸਬਹੀ ਕਰੇਹੈ। ਤਾ ਤੈ ਸੈ ਅਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਅਹਿ ਦੇਇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਬਿ
ਤ ਕਾਹੇ ਤਕ ਹੁਣੇ। ਸੋ ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰੇ ਮੇਏ ਹੁਣੇ ਨੀ ਨਾਹਿ ਸਿਭੁ ਦੇਹੈ। ਤਾ ਤੈ ਪ੍ਰਥਮਾ ਸੈ ਕੋ ਅਸਿਭੁ ਦਿਖਾਵੈਹੈ। ਆਤਮ
ਜੋ ਹੈ ਕੀ ਟੀਪਤਿ ਗਾਮੀ ਲੇਕਰ ਦੇਵਰਿਖ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਰਬ ਪਾਣੀ ਮਾਝ ਕੋਇ ਦਿਕਾਰ ਕੋਇ ਸੈ ਦੇਹਾਇ ਦੇ ਅੰਤ ਸਕਰਨੁ ਵਿਖੇ ਸੈ
ਭੇਦ ਕਰਿਕੈ। ਅਹੀ ਅੰਸੇ ਅਸੀ ਵਿਗਾਧਾ ਅਵਿਪਰਧਾ ਸਤਾ ਅਨਭਵ ਸਿਧਹੈ। ਤਾ ਤੈ ਕਬਹੂੰ ਕੋਇ ਪਣੇ ਮੇਹੂੰ ਕੇਨਾਹਿ ਹੂੰ ਅੰ
ਸੇ ਸੈ ਨਾਹਿ ਕਰੇਹੈ। ਮੇਤੋ ਨਾਹਿ ਹੂੰ ਅੰਸੇ ਵਿਪ੍ਰੀਤ ਕਾਹੁ ਹੁਣੇ ਕੋਇ ਕਦਾਪਿ ਨਹਿ ਕਰੇਹੈ। ਅਹੀ ਕਿਰਸਾ ਅਸਥੂਲ ਅੰਸੇ ਦੇ
ਹਧਰਾ ਮਕਾਸ ਮਨਾਹਿ ਕਰਣ ਸੁੰ ਅਹੰ ਕਾਰ ਕੋ ਵਿਖੇ ਦੇਹੈ। ਅੰਸੇ ਕੋਈ ਕਹੈ ਸੋ ਬਿਨਾਹਿ। ਕੋ ਕੋ ਅਹੀ ਅਨਭਵ ਕੋ ਵਿਖੇ ਦੇਹ
ਭੇਦ ਤੈ ਜੈ ਸੇ ਬਾਲਾ ਵਸਾ ਮੇਪਿ ਤਾ ਕੋ ਅਨਭਵ ਕਰਤ ਭਯੋ। ਸੇਈ ਜਾਨੀ ਮੇਇ ਸਤੀ ਕੋ ਅਨਭਵ ਕਰਤ ਹੂੰ ਅੰਸੇ ਅਨਸੰਧ

ਵਿਭੋਧਾ ਮਾਵਤਾ

ਨਭਯੋਨਚਹਿਯੋ ਕਯੋਕੇਬਾਲਤਰਣਸਰੀਰਕੋਪਰਣਾਮਾਦਿਧਰਮਕਰਿਕੈਕੁੰਦਹੈ। ਐਸੇਸੁਪਨੇਮੇਦੇਵਸਰੀਰਧਰਕੈਦੇਵ
ਤਿਯੋਕੋਭੋਗਕੁਭਕੁਕੋ। ਜਾਗਤਭਏਤੇਮਨਖਦੇਹਧਰਕੋਐਸੇਮਨਭੁਵਕਰੇਹੈ। ਕੀਮੇਦੇਵਤਾਨਹਿ। ਮੇਤੇਮਨੁਖਹੀਹੈ। ਐ
ਸੇਦੇਵਦੇਹਕਾਥਾਧਰੁਏਤੈਹੈ। ਅਥਾਧਯਮਾਨਦੇਵਦੇਹਤੈਭਿੰਨਮਾਤਮਾਭਾਸੇਹੈ। ਤਾਤੈਜੋਪਰਸਪਰਵਯਾਵਰਤਕੁਸਮੇਕੋਇਖੇ
ਅਨੁਗਤਸੂਤ੍ਰਹੈਸੋਕੁਸਮਸ੍ਰੀਭਿੰਨਹੈ। ਤੈਸੇਬਾਲਾਦਿਸਰੀਰਸੁੰਮਾਤਮਾਭਿਭਿੰਨਹੈ। ਤਾਤੈਸਰੀਰਸੇਈਅਹੰਮਨਭੁਵ
ਖੇਨਾਹਿ। ਐਸੇਇੰਦ੍ਰੀਆਹੁੰਮਨਭੁਵਕੋਦਿਖੇਨਾਹਿ। ਕਯੋਕੇਇੰਦ੍ਰੀਯਕੋਭੇਦਥਕੇਹੁੰਜੋਮੇਪੁਰਬਦੇਖਤਭਯੋ। ਜੇ
ਈਮੇਅਥਸਪ੍ਰਸਕਰਤਹੁੰ। ਐਸੇਅਹੰਪ੍ਰਤ੍ਯੋਕੋਦਿਖੇਮਾਤਮਾਏਕਕੋਅਨਸੰਧਾਨਹੋਤਹੈ। ਐਸੇਅੰਤਸਕਰਦਕੀ
ਬ੍ਰਿਤਕੋਭੇਦਥਕੇਹੁੰਜੋਮੇਅਗੇਸੰਕਲਪਕਰਤਕੁਇਛਾਸੇਈਮੇਅਥਨਿਸਚੈਕਰਤਹੁੰ। ਐਸੇਏਕਮਾਤਮਾਕੋਅਨ
ਸੰਧਾਨਹੋਤਹੈ। ਅਗਦਿਖੇਸੁੰਮਾਤਮਾਕੋਦਿਵੇਕਜੋਭੇਦਸੋਤੇਅਤਸਪ੍ਰਸਹੈ। ਤਾਤੈਇੰਦ੍ਰੀਕਾਰਕਾਦਿਖੇ। ਐਸਾਜੇ
ਦੇਹਇੰਦ੍ਰੀਮਨਭੁਧਾਅਗਦਿਖੇਤਿਨੂਤੇਭਿੰਨਮਤਪ੍ਰਤ੍ਯਖਾ। ਅਹੰਮਨਭੁਵਗੰਮਾਮਾਤਮਾਤਮੇਸੰਸੈਕਛੁਹੈਨਾਹਿ
ਤਾਤੇਦਿਚਾਰਕਾਹੇਕੁੰਕਰਹੈ। ਐਸੇਪ੍ਰਯੋਜਨਕਾਅਸੰਗ੍ਰਹਾਦਿਖਾਵੈਹੈ। ਮਾਤਮਾਨੁਭਵੇਤਾ। ਸੰਸਾਰਕੀਨਿਬ੍ਰਿਤਸੇ

ਕੋਵ

ਮੰ

੮

ਕ੍ਰਮ

ਕ੍ਰ

ਈਹੀਹਾਪਯੋਜਨਹੈ। ਤਤੇਆਤਮਾਯਥਾਤਮਕੋਮਨਭਵਸੰਭਯੋਜੋਸੰਸਾਰਾਸੇਆਤਮਾਯਥਾਤਮਰਜਾਨਸੁਮਿ
 ਟਯੋਚਹਿਯੋਸੋਤੋਮਿਟਤਨਾਹਿ। ਕ੍ਰੋਕੋਆਤਮਾਕੋਮਨਭਵਸਰਬਜੀਵੋਕੋਮਨਾਦਿਕਾਲਕੋਹੈ। ਅਰੁਸੰਸਾਰ
 ਭੀਅਨਾਦਿਕਾਲਕੋਹੈ। ਇਦੋਨੁਭੇਲਾਪੀਥਰਤਤਹੈ। ਇਨਕੋਵਿਰੋਧਨਾਹਿ। ਤਤੇਆਤਮਾਦਿਚਾਰਨਿਸਪ੍ਰਯੋ
 ਜਨਹੈ। ਓੜਾਕਬਿਤੁਸਾਸਤ੍ਰਜੈਸੇਆਤਮਾਕੋਬ੍ਰਹਮਰੂਪਕਹਤਹੈਤੈਸੇਅਹੰਬਿਤਮਾਹਿ। ਆਤਮਾਨਭਾਸ
 ਹਿ। ਅਹੰਬਿਤਮਾਹਿਭਾਸੇਆਤਮਾਸੰਸਾਰੀਤਤੇਸਾਸਤ੍ਰਸੁਨਾਮਾਤਮਾਮੇਸੰਸੈਪ੍ਰਕਾਸਹਿ। ਸੰਸੈਕਰਾਮਾਤਮਾ
 ਵਿਚਾਰਕੀਯੋਰਜਾਨਹੋਤਰਜਾਨਕਾਰਿ। ਅਦਿਦ੍ਯਾਸਹਿਕਾਰਜਾਬਿਨਾਸਹਿ। ਮੇਸੇਹੇਤਫਲਦੋਨੋਦਿਚ੍ਯੋਮੇਦੇਖਿ
 ਯਤਤਾਂਤੋਅਸੰਕਾਕੋਯਮੇਨਹੀਅਵਕਾਸਹਿ॥ ੬॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਮਨਬੰਧਨਿਰੂਪਣੰਨਾਮਪ੍ਰਥਮਪ੍ਰਕਰਣੰ
 ੧॥ ਟੀਕਾ। ਸਮਸੋਤੋਪਾਧ੍ਯਨਵਾਛਿਨਾਅੰਦਚੇਤੋਨੋਕਰਸਉਦਾਸੀਨਏਕਾਅਦਿਤੀਯਾਆਤਮਤਤ੍ਰਜੈਸੇ
 ਸੂਤਿਸਿੰਮ੍ਰਿਤਇਤਹਾਸਪ੍ਰਗਣਕੇਵੇਖੇਕਹੇਹੈ। ਤੈਸੇਜੋਅਹੰਮਨਭਵਮੇਆਤਮਭਾਸਤੋਹੈ। ਇਤੰਨੂਕਹੇਹੈ। ਮੇ
 ਸੇਹੀਆਤਮਾਦਿਚਾਰਨਿਰਬੀਜਅਰਨਿਸਟਫਲਹੈ। ਇਸੇਕਹੇਹੈਸਾਸਤ੍ਰਾਮੇਸੇਆਤਮਤਤ੍ਰਮਹੰਬਿਤੋਮੇਨਹੀ

੮

ਭਾਸੇ ਹੈ। ਤਾਤੇ ਮਾਤਮਾ ਵਿਚਾਰਨਿ ਰਬੀ ਰਜ ਮਰਨਿ ਸਫਲ ਹੋਇ। ਤੇਰੇ ਕੋ ਹੋਇ ਪੀ ਨਿਰਬੀਜ ਮਰਨਿ ਸ
ਫਲ ਹੋਇ। ਤਬ ਮਹੀ ਬ੍ਰਿਤੇ ਮੇ ਮਾਤਮਾ ਕਿਸੇ ਭਾਸੇ ਹੈ। ਤਹਾ ਕਹੇ ਹੈ। ਮਹੀ ਬ੍ਰਿਤੇ ਮੇ ਪਰਛਿਨ ਮਨੇ ਕਥ ਕਾਰ ਕਾ ਸੇਕ
ਦੁਖਾ ਦੁਖ ਪੰਚਵਜਾ ਪਤਸੀ ਸਾਗੀ। ਮਾਤਮਾ ਮਹੀ ਮਨਭਵੇ ਮੇ ਭਾਸੇ ਹੈ। ਤਾਤੇ ਮਹੀ ਮਨਭਵੇ ਸੇ ਕ੍ਰਾਂਤ ਰੂਪ ਹੈ
ਮਰਜੇ ਸਰਬਗਤ ਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮਹੀ ਕਾਰ ਕਾ ਵਿਖੇ ਕਹੇ ਹੈ। ਤੇ ਪਦ ਕ੍ਰਾਂਤ ਸੁਕਹੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਬਡਾ ਉਚਾ ਪਰਬਤ ਕੇ
ਸਿਖਰ ਪਰਬਡੇ ਬਿਰਖ ਹੈ। ਤਾ ਕੇ ਭੂਮਾ ਸਥ ਪੁਰਖ ਦੂਬ ਕਾ ਮੰਕੁਰ ਕੀ ਨਾਈ। ਮਲ ਪਦੇ ਖੇ ਹੈ। ਸੇ ਕ੍ਰਾਂਤ ਹੈ। ਤੇ ਸੇ ਸਰ
ਬਗਤ ਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮੇਯਾ ਪਰਮੇ ਸਰਬ ਕੇ ਜਾਂ ਨੂੰ ਹੈ। ਮੇਯਾ ਦੇ ਹੇ ਮੇ ਸਰਬ ਕ੍ਰਾਂਤ ਜਾਂ ਨੂੰ ਹੈ। ਮੇ ਸੇ ਗ੍ਰਹਿ ਪਾਛਿਨ ਦੇ ਹੁ
ਛਿਨ ਸਰਬ ਸੁੰਦਰਾ ਵਰਤ ਦੇ ਪਥੇ ਸੇ ਕ੍ਰਾਂਤ। ਮਰਜੇ ਦੇ ਹਾਦਿ ਕ ਕੇ ਭੇਦ ਬ ਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਦਿ ਕ ਕਾ ਵਿਦੇ ਕ ਕ ਰਿ ਕੇ ਏ
ਕ ਮਭਿਨ ਮਾਤਮਾ ਕੋ ਮਨਸੰ ਪਾਨ ਤੇ ਕਹ ਜੇ ਸੇ ਮਨਭਵਾ ਵਿਦਾਨ ਕੇ ਹੈ। ਲੋਕ ਕ ਪੁਰਖਾਂ ਕ੍ਰਾਂਤਾਂ ਹੀ। ਮਗ ਵਿਦ ਹਾ
ਕਾਲੇ ਮੇ ਤੇ ਵਿਦਾਨ ਹੁੰ। ਮਗ ਜ ਕੀ ਨਿ। ਮਾਈ ਵਰਤੇ ਹੈ। ਤਾਤੇ ਮਹੀ ਮਨਭਵੇ ਮੇਯਾ ਰਥ ਮਾਤਮਾ ਨਹਿ ਭਾਸੇ ਹੈ। ਤਾਤੇ
ਸਾਸਤਾਨ ਸਾਰ ਮਾਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਹੋਇ ਚਤ ਹੈ। ਕੇ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਏ ਤੇ ਸਰਬ ਜਗਤ ਕੇ ਮਾਧਿ ਸੰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਥ

ਹਮਤਾ ਕੋਰਾ ਜਾਨ ਕਰੀ ਏ। ਅਸੀਂ ਦਿ ਗਧਾ ਮਾਵਿ ਪਰ ਜਸਤ ਮਧੋ ਪਸਾਖ ਜਤ ਕਾਰ ਸੋ ਹੋਤ ਹੈ। ਅਰਤਾ ਰਾਜਾ ਨ ਕਰੀ ਕੈ
 ਜਗਤ ਕਾਰ ਜਸਹਿ ਤ ਮਾਵਿ ਦਿ ਜਾਹੈ ਸੋ ਤਿਕਾਲ ਮਭਾਵ ਨਿਸਚੈ ਰੂਪ ਬਾਧ ਕੋ ਪਾਵੈ ਹੈ। ਸੇਖਰ ਜੇ ਸੋ ਸਪਸ਼ਟ।
 ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਨ ਬੀਧ ਨਿਰੂਪਣ ਨਾਮ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ॥ ੧ ॥ ਐਸੇ ਮਾਤ ਮਾਵਿ ਚਾਰ ਕੇ ਅਰੰਭ ਕੋ ਸਾਧਕ ਰਾਮ ਬਾਮਾਤ ਮਾ
 ਕੋ ਅਨਰਥ ਕੋ ਹੋਤ ਮਧ ਜਾਸਤਾ ਕਾ ਨਿਰੂਪਣ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਗਤ ਕਰੇ ਹੈ। ਕਾ ਬਿਤਾ। ਮਾਤ ਮਾਮਨਾਤ ਮਾ ਕੋ ਮਧ ਜਾਸਪਸ
 ਪਰ ਸੋਈ ਸਰਬ ਅਨਰਥ ਕੋ ਮੂਲ ਕਰ ਜਾਨੀਯੋ। ਮਧ ਜਾਸ ਬਿਨਾ ਨ ਕੋਊ ਮਾਤ ਮਾ ਕੋ ਦੁਖ ਹੋਤ ਤਾਂ ਤੇ ਸਰਬ ਦੁਖ ਹੋ
 ਤਯੋ ਹੀ ਨਿਸਚੈ ਮਾਨੀਯੋ। ਭਾਰਣ ਮਾਵਿ ਦਿ ਜਾਸੇਊ ਮਧ ਜਾਸ ਬਿਨਾ ਨ ਦੁਖ ਹੋਤ ਸੋ ਪਤਿ ਮਾਹਿਨਾ ਹੀ ਦੁਖ ਠਾਨੀਯੋ
 ਮਧ ਜਾਸ ਕੇ ਜਲਦੇ ਬਿਨਾ ਮਧ ਜਾਸ ਨ ਮੇਟੇ ਜਾਏ ਮਧ ਜਾਸਾਵਿ ਚਾਰ ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਬਖਾਨੀਯੋ। ੧ ॥ ਟੀਕਾ। ਅਨੇਕ ਦਾ
 ਸਨਾ ਕਰ ਮਯੁਕਤ ਮਾਵਿ ਦਿ ਜੋ ਪਾਧ ਮਾਤ ਮਾ ਕੋ ਦਿਖੋ। ਏਹ ਇਵੈ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨ ਰੂਪ ਮਨਾਤ ਮਾ ਕੋ ਮਰੇ ਪਨ ਦੁਰਾ ਦੇਹਾ
 ਦਕ ਕੇ ਧਰਮ ਕੋ ਮਰੇ ਪਹੋਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਮਨਾਤ ਮਾ ਦੇਹਾ ਦਕ ਕੇ ਦਿਖੇ ਮਾਤ ਮਾ ਕਾ ਮਰੇ ਪਾ। ਅਰਾ ਮਾਤ ਮਾ ਕੋ ਮਰੇ ਪਦੁਰਾ
 ਮਾਤ ਮਾ ਕੇ ਚੇਤਨਾ ਦਧਰਮ ਕੋ ਮਰੇ ਪਹੋਤ ਹੈ। ਐਸੇ ਮੰਨੇ ਮੰਨੇ ਮਧ ਜਾਸ ਹੈ। ਸੋਈ ਕਰ ਤਿਤੁ ਭਗਤਿ ਤੁਰਗਾ ਤਿਤੁ ਸੁ

ਖਿਤ੍ਰੁ ਦਸਰਬ ਮਨਰਬ ਕੇ ਮੂਲ ਹੋ ॥ ਮੇਸੇ ਮਨੈ ਕਰ ਕੈ ਮਧਜਾ ਸਕੇ ਦੁਖ ਹੋ ਤਕ ਹੋ ॥ ਅਬ ਵਜ ਤੇਰ ਕਰ ਕੈ ਵਾਹਿਕੂ
ਵਿਨ ਕਰੇ ਹੋ ॥ ਮਧਜਾ ਸੇਤਿ ॥ ਪੁਰਬ ਪੰਖਾ ॥ ਮਧਜਾ ਸਸੁ ਮਤਿ ਚੁਕਾਰਣ ਮਵਿਦ੍ਯਾ ਹੋ ॥ ਸੇਸਰਬ ਦੁਖ ਕੋ ਹੋ ਤਹੋ ॥ ॥
ਕੋ ਕੋ ਸਰਬ ਮਨਰਬ ਕੇ ਮੂਲ ਮਵਿਦਿ ਮਾਹੋ ॥ ਉਤ ॥ ਸਤ੍ਰੀ ॥ ਜਦ੍ਯਪਿ ਮਵਿਦਿ ਮਾਸਰਬ ਮਨਰਬ ਕੋ ਹੋ ਤਹੋ ॥ ਤਬ
ਪਿ ਮਨੈ ਦਿਜ ਤੇ ਕਰ ਰਿਕੈ ਮਧਜਾ ਸਦੁਰਾ ਮਵਿਦ੍ਯਾ ਸਰਬ ਦੁਖ ਕੋ ਹੋ ਤਹੋ ॥ ਸੁਤ ॥ ਨਾਹੀ ॥ ਅਰਯੋ ਮਧਜਾ ਸਾਥਿ ਨਾ ਸੁਤ ॥ ਮ
ਵਿਦ੍ਯਾ ਦੁਖ ਹੋ ਤਹੋ ॥ ਤੇ ਸਥੇ ਪਤ ਮੇਰੀ ਦੁਖ ਭਯੋ ਚਹਿਯੋ ॥ ਕੋ ਕੋ ਉਗਾ ਮਧਜਾ ਸਨਹੀ ਹੋ ॥ ਅਰ ਮਵਿਦ੍ਯਾ ਤੇ ਹੋ ॥ ਅਰ
ਸਥੇ ਪਤ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਨਹਿ ਹੋ ਤਹੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮਧਜਾ ਸਹੀ ਸਰਬ ਮਨਰਬ ਕੋ ਹੋ ਤਹੋ ॥ ਸਿਧ ਭਯੋ ਰਿਗ ਕੀ ਨਾਈ ॥ ਮਧਜਾ ਸਕੇ ਕਾ
ਰਣ ਨ ਮਿਤ ਸਰੂਪ ਛਲ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾ ਮਧਜਾ ਸਨਿ ਬਿਤ ਕੋ ਉਪਾਇ ਹੋ ਤਨਹੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮਧਜਾ ਸਕੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਥਮ ਨਿਰੂਪ
ਕਰ ਕੁਣੇ ॥ १ ॥ ਮੇਸੇ ਮਧਜਾ ਸਕੀ ਪ੍ਰਤਰ ਜਾ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਅਬ ਮਧਜਾ ਸਕੇ ਕਾਰਣ ਨ ਮਿਤ ਸਰੂਪ ਅਰਛ ਲਇ ਨ ਸਰਬ ਸਹ
ਤਾ ॥ ਸਰਬ ਮਧਜਾ ਸਪ੍ਰਕਰਣ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਕਰ ਬਿਤ ਮੇਰੇ ਪਾਵੈ ਹੋ ॥ ਕਬਿਤੁ ਮਰੇ ਪਾਯਿ ਸੁੰਨ ਕੋ ਕੋ ਬੁਧਿ ਮੇਸੇ ਸਮਾਂ ਨ
ਗੁਨ ਗੁਨ ਬਿਨਾ ਵਾਹਿਕੋ ਨਹੁ ਸਤ ਵਿਦੇ ਕੋ ॥ ਮਵਿਦੇ ਕਰ ਰਿਕੈ ਮਰੇ ਪਰਸਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮਨਾਤ ਮਕੇ ਦੇਖੈ

੧੧
ਮਃ

ਸੇ

ਕੇ

ਰੂਪ ਦੇ ਕਹੈ ॥ ਅਹੰ ਕਰਤਾ ਅਹੰ ਦੇਹ ਮਾਮੁ ॥ ਖਦੁ ਖਰੇਹੁ ॥ ਇਤਿ ਜਾਇ ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੋਤਾ ॥ ਵਿਜ ਵਹਾਰ ॥ ਅਨੇ ਕਹੈ ॥ ਪੁਰ ॥ ਚ
ਬਦਾਸ ਨਾ ਤੇ ॥ ਉਤਰ ॥ ਅਰੇ ਪਹੋਤਾ ॥ ਆਤਮਾ ॥ ਮੇਜ ॥ ਹਾਤੇ ਰਹੇ ॥ ਆਵਿ ਵੇ ਕਹੈ ॥ ੨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਪੁਰਬ ਪਥਾ ॥ ਪੁਰਬ ॥ ਆ
ਯਾਸ ਕੀ ਪੁਤਰ ॥ ਜਾ ਕਰੀ ॥ ਸੇ ॥ ਆਤਮਾ ॥ ਕੇ ॥ ਵਿਖੇ ॥ ਆਨਾ ॥ ਤਮਾ ॥ ਕੇ ॥ ਅਯਾਸ ॥ ਹਿਨ ॥ ਹਿਬਨੇ ॥ ਹੈ ॥ ਕੇ ॥ ਜੇ ॥ ਜੇ ॥ ਸਾ ॥ ਮਾਨ ॥ ਜਾ ॥ ਅੰ ॥ ਮੁ ॥ ਕ ॥ ਤ
ਭਾਸੇ ॥ ਤੇ ॥ ਹੋ ॥ ਇ ॥ ਅਰ ॥ ਵਿ ॥ ਸੇ ॥ ਖਾ ॥ ਅੰ ॥ ਸ ॥ ਕ ॥ ਰ ॥ ਨ ॥ ਭਾ ॥ ਸ ॥ ਤੇ ॥ ਹੋ ॥ ਇ ॥ ਵਾ ॥ ਕੇ ॥ ਵਿ ॥ ਖੇ ॥ ਮੇ ॥ ਰ ॥ ਕ ॥ ਭ ॥ ਰ ॥ ਮ ॥ ਹੋ ॥ ਤੇ ॥ ਹੈ ॥ ਜੇ ॥ ਸੇ ॥ ਸੁ ॥ ਕ ॥ ਤਾ ॥ ਅੰ ॥ ਸ ॥ ਦਾ ॥ ਨ ॥ ਹੋ ॥ ਤੇ ॥
ਮਾਨ ॥ ਜਾ ॥ ਇ ॥ ਦੰ ॥ ਅੰ ॥ ਸ ॥ ਭਾ ॥ ਸੇ ॥ ਹੈ ॥ ਕ ॥ ਰ ॥ ਛ ॥ ਦੇ ॥ ਖ ॥ ਸੁੰ ॥ ਦਿ ॥ ਖ ॥ ਅੰ ॥ ਸ ॥ ਨੀ ॥ ਲ ॥ ਪਿ ॥ ਸ ॥ ਜਾ ॥ ਦਿ ॥ ਨ ॥ ਹਿ ॥ ਭਾ ॥ ਸੇ ॥ ਹੈ ॥ ਤਾ ॥ ਤੇ ॥ ਸੁ ॥ ਕ ॥ ਤ ॥ ਰ ॥ ਜ ॥ ਤੰ ॥ ਕਾ ॥ ਰ ॥ ਭਾ ॥ ਸੇ ॥ ਹੈ ॥ ਤੇ ॥
ਸੇ ॥ ਆ ॥ ਤ ॥ ਮਾ ॥ ਕੇ ॥ ਅ ॥ ਨਾ ॥ ਤ ॥ ਮਾ ॥ ਦ ॥ ਤ ॥ ਭਾ ॥ ਸ ॥ ਦੇ ॥ ਨ ॥ ਸੀ ॥ ਭ ॥ ਦੇ ॥ ਕੇ ॥ ਜੇ ॥ ਕੇ ॥ ਆ ॥ ਤ ॥ ਮਾ ॥ ਨਿ ॥ ਰੀ ॥ ਸ ॥ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ॥ ਤੇ ॥ ਗ ॥ ਹੀ ॥ ਤ ॥ ਸ ॥ ਮਾ ॥ ਨ ॥ ਜਾ ॥ ਅੰ ॥ ਸ ॥ ਮ ॥ ਗ ॥ ਹੀ ॥ ਤਾ ॥ ਦਿ ॥ ਜੇ
ਖ ॥ ਅੰ ॥ ਸ ॥ ਆ ॥ ਤ ॥ ਮਾ ॥ ਕੇ ॥ ਵਿ ॥ ਖੇ ॥ ਬ ॥ ਨੇ ॥ ਨਾ ॥ ਹਿ ॥ ਅ ॥ ਰ ॥ ਫੇ ॥ ਰ ॥ ਭੀ ॥ ਆ ॥ ਤ ॥ ਮਾ ॥ ਕੇ ॥ ਤੁ ॥ ਮ ॥ ਸੁ ॥ ਪ੍ਰ ॥ ਕਾ ॥ ਸ ॥ ਮਾਂ ॥ ਨੇ ॥ ਰੇ ॥ ਕੇ ॥ ਪ੍ਰ ॥ ਪ੍ਰ ॥ ਕਾ ॥ ਸ ॥ ਮਾਂ ॥ ਨੇ ॥ ਹੈ ॥ ਜੇ ॥ ਤੁ ॥ ਮ ॥ ਸੁ ॥ ਪ੍ਰ ॥ ਸ ॥ ਕ
ਰੂਪ ॥ ਮਾਂ ॥ ਨੇ ॥ ਗੇ ॥ ਤੇ ॥ ਸੁ ॥ ਪ੍ਰ ॥ ਕਾ ॥ ਸ ॥ ਪ ॥ ਖ ॥ ਮੇ ॥ ਅ ॥ ਯ ॥ ਜਾ ॥ ਸ ॥ ਬ ॥ ਨੇ ॥ ਨਾ ॥ ਹਿ ॥ ਕੇ ॥ ਸੇ ॥ ਜੇ ॥ ਸੇ ॥ ਸੁ ॥ ਕ ॥ ਤ ॥ ਹੈ ॥ ਸੇ ॥ ਰ ॥ ਖੁ ॥ ਗ ॥ ਦਿ ॥ ਕ ॥ ਰ ॥ ਛੇ ॥ ਕੇ ॥ ਵਿ ॥ ਖੇ ॥ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ॥ ਤੇ ॥ ਕ ॥ ਰ ॥ ਛੇ ॥
ਖ ॥ ਕ ॥ ਰ ॥ ਦੁ ॥ ਖ ॥ ਤ ॥ ਭੁ ॥ ਈ ॥ ਸ ॥ ਤੀ ॥ ਅ ॥ ਨ ॥ ਜ ॥ ਥਾ ॥ ਭਾ ॥ ਸੇ ॥ ਤੈ ॥ ਸੇ ॥ ਆ ॥ ਤ ॥ ਮਾ ॥ ਮ ॥ ਨ ॥ ਜ ॥ ਥਾ ॥ ਨ ॥ ਭਾ ॥ ਸੇ ॥ ਹੈ ॥ ਕੇ ॥ ਜੇ ॥ ਕੇ ॥ ਆ ॥ ਤ ॥ ਮਾ ॥ ਸੁ ॥ ਪ੍ਰ ॥ ਕਾ ॥ ਸ ॥ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ॥ ਤੇ ॥ ਕ ॥ ਰ
ਦਿ ॥ ਵਿ ॥ ਖੇ ॥ ਹੈ ॥ ਨਾ ॥ ਹਿ ॥ ਤਾ ॥ ਸੇ ॥ ਕ ॥ ਰ ॥ ਛੇ ॥ ਦੇ ॥ ਖ ॥ ਸੁੰ ॥ ਦੁ ॥ ਖ ॥ ਤ ॥ ਭੀ ॥ ਨਾ ॥ ਹੀ ॥ ਅ ॥ ਰ ॥ ਜੇ ॥ ਚਿ ॥ ਦਾ ॥ ਤ ॥ ਮਾ ॥ ਆ ॥ ਪ ॥ ਕਾ ॥ ਪ੍ਰ ॥ ਕਾ ॥ ਸ ॥ ਕ ॥ ਰਿ ॥ ਕੇ ॥ ਆ ॥ ਪ ॥ ਗ ॥ ਹੀ ॥ ਤੇ ॥ ਹੈ ॥ ਅ

ਰੂਪ

੧੧

ਰਮਗ੍ਰਹੀਤਭੀਹੈ। ਤਾਂਸੁੰਮਯਜਾਸਬਨੇਗੇ। ਅੰਮੇਸੇਕਹੇਗੇਸੋਭੀਬਨਤਚੈਨਾਹਿ। ਕੋਯੇਕੇਏਕਨਿਰੰਸਕੇਵਿਖੇਗ੍ਰਹੀ
ਤਤੁੰਮਗ੍ਰਹੀਤਤੁੰਮੇਸੇਵਿਰੁਪੇਗੇ। ਅਰਵਾਮਹਸਤਕਰਵਾਮਹਸਤਕੇਗ੍ਰਹਵਕੀਨਾਈ। ਮਾਪਕਰਕੇਮਾਪਕਾ
ਗ੍ਰਹਵੇਮੇਮਾਤਮਾਸੇਦੇਖੇ। ਤਾਂਤੈਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸਪਖਮੇਮਯਜਾਸਬਨੇਨਾਹਿ। ਅਰਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਮਾਤਮਾਕੋਮਾਨੇ
ਤੈਭਿਰੂਪਾਦਿਗ੍ਰਾਣਰਹੀਤਹੈ। ਤਾਂਤੈਚਖੁਰਾਦਿਕਕੋਵਿਖੇਨਾਹਿ। ਤਾਂਤੈਮਾਤਮਾਕੋਵਿਖੇਮਨਾਤਮਾਕੋਮਯਜਾਸਬਨੇ
ਨਾਹਿ। ਕੋਯੇਕੇਮੁਖਮਾਗੇਭਾਸਮਾਨਜੇਸੁਕਤਵਾਹਿਮੇਰਜਤਕੇਮਯਜਾਸਦੇਖਯੇਗੇ। ਪਰੰਤੁਅਭਾਸਮਾਨਕੋਵਿਖੇ
ਮਯਜਾਸਨਾਹਿਦੇਖਯੇਗੇ। ਤਾਂਤੇਸਰਬਥਾਮਾਤਮਾਮਨਾਤਮਾਕੋਪਰਸਪਰਮਯਜਾਸਨਹਿਬਨੇਹੈ॥ ਉਤ ਪ੍ਰਤ
ਗਯਾਤਮਾਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸਹੈ। ਤਾਂਤੇਮਾਦਿਖੇਹੈਅਰਨਿਰੰਸਹੈ। ਅੰਮੇਸੇਤੇਰੇਕਹਵੇਹੈਸੇਸਤਯਹੈ। ਤਥਾਪਿਅਨਾਦਿਅਨਿ
ਵਚਨੀਅਮਾਦਿਦ੍ਯਾਕਲਪਤਸੁਖਮਾਮਸੂਲਸਰੀਰਇਦ੍ਰੈ। ਅਵਛੇਦਕਰਿਕੋਵਸਤਤਃ। ਅਨਵਾਛਿਨਹੈ।
ਈਅਵਾਛਿਨਸੇਅਭਿਨਹੀਭਿਨਸੇਅਕਰਤਾਹੀਕਰਤਾਸੇਅਭੇਗਤਾਹੀਭੇਗਤਾਸੇ। ਨਿਰੰਸੇਪਿਅੰਸਵਾਨਸੇ।
ਵਿਖੇਹੈਸੇਈਅਹੰਪ੍ਰਤੈਵਿਖੇਸਰਿਖੇਜੀਵਭਾਵਰੂਪਾਯੇਸਤੋਭਾਸੇਹੈ। ਜੈਸੇਨਭੁਪਟਾਦਅਵਛੇਦਕਰਿਕੋਪਗਾਛਿ

੧੨
ਮੰ

ਇ

ਨਾਉਨ ਅਨੇਕ ਪਰਮਾਨੁ ਸਾਰਿ ਖੋਭਾ ਸੇਹੈ ਤਾ ਤੈ ਚਿ ਦੇ ਕਰਸ ਮਾਤ ਮਾ ਕੋ ਚਿ ਦੇ ਸਗਹੁ ਭੁਏ ਤੇ ਅਨੰਦਾ ਵਿ
ਭੁਭੁ ਦਿਸਰ ਬਮੰ ਸਗਹੁ ਭੁਏ ਤੇਹੈ ਕਜੇ ਕੇ ਵਸਤੁਤਤ: ਅਨੰਦਾ ਦਿ ਚਿ ਦੂਪ ਸੁੰ ਮਾਉ ਨਹੈ ਤਾ ਥਾ ਪਿ ਕਲਪ ਤੇ
ਭੇਦ ਤਾਂ ਭੇਦ ਕਰਿ ਕੋ ਵਿਵੇਚਨ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਮਗਹੀਤ ਸਾਰਿ ਖੋਭਾ ਸੇਹੈ ਤਾ ਤੈ ਮਾਧਿ ਸਾਂਨ ਮਾਤ ਮਾ ਕੋ ਸਾਮਾਨ
ਚਿ ਦੇ ਸਮਾਹੀ ਪੁਤੈ ਕਰਿ ਕੋ ਭੁਧਿ ਮੇਭਾ ਸੇਹੈ ਮਗਹਿ ਸੇਖਾ ਮਸੰਗਾ ਮਨੁ ਵਛਿਨ ਮਾਨੰਦ ਭੁਧਿ ਮੰ ਸਨਹਿ ਭੁਧਿ
ਮੇਸੇਹਿ ਮਰੇ ਪਾਕਹਿ ਯੇ ਮਰੇ ਪਕਰਣੇ ਯੋਗ ਜੇਹੈ ਦੇਹਾ ਦਿ ਕਤਾਂ ਕੋਹੁ ਪੁਰਬ ਸੰਸਕਾਰ ਵਸਤੁ ਸਾਮਾਨ ਦੇਹ ਭੁਧਿ
ਮੰ ਸਭੁ ਧਿ ਮੇਭਾ ਸੇਹੈ ਮਗਹਿ ਸੇਖਾ ਮਸੰਤੁ ਦਿ ਮੰ ਸਨਹੁ ਭੁਧਿ ਮੇਭਾ ਸੇਹੈ ਤਾ ਤੈ ਯਹਿ ਮਧਾ ਸਕੇ ਕਾਰਣ ਸਿਧ ਭਯੋ ਤਾ
ਤੈ ਮਾਤ ਮਾ ਮਨਤ ਮਾ ਕੋ ਪਰਸਪਰ ਮਧਾ ਸਹੈ ਗਾ ਮਥਾ ਮਧਾ ਸਕੇ ਨਾ ਮਿਤ ਕੁੰ ਦਿ ਖਾਵੈਹੈ ਗਯਾਨ ਵਿਨੇਤਿ
ਚਿ ਦੇ ਸਕਾਭਾਂ ਨ ਭੁਏ ਤੈ ਚਿ ਦੇ ਸੁੰ ਮਾਉ ਨਜੈ ਸੇ ਅਨੰਦਾ ਦਿ ਸਰੂਪਤ: ਭੁਧਿ ਮੇਭਾ ਸੇਹੈ ਤੈ ਸੋ ਚਿ ਦਾਤ ਮਾ ਮੇਰਹੇ ਮੇਸੇ ਦੇਹ
ਦਿ ਕੋ ਜੇ ਵਿਵੇਕ ਕਰਿ ਯੇ ਭੇਦਾ ਸੋ ਗਯਾਨ ਬਿਨਾ ਸਰੂਪ ਤੈ ਭੁਧਿ ਮੇਭਾ ਸੇਹੈ ਕਜੇ ਕੇ ਸੇ ਮਾਤ ਮਾ ਕੋ ਪਰਮਾਨੁ ਗਿ ਕਲਪ
ਤ ਦੇਹਾ ਦਿ ਕੋ ਕੀਏਹੈ ਤਾ ਸੁੰ ਕਲਪ ਤੇਹੈ ਤਾ ਤੈ ਪਰ ਛਿਨ ਦੇਹਾ ਦ ਸੁੰ ਮਧਾ ਛਿਨ ਸੁਪ੍ਰਕਾਸ ਚਿ ਦਾਤ ਮਾ ਕੋ ਜੇ ਭੇਦਹੈ

ਸੇਰਾਹੁ ਨਾਹਿ ਹੋਤ ਹੈ। ਤਤੇ ਮੇਸੇ ਮਾਇ ਦੇ ਕੋ ਸੇਈ ਮਧਯਾਸ ਕੋ ਨੀਮਤਾ। ਯਾਹਿ ਨੀਮਤ ਸੁੰ ਪਰਸਧਰ ਮਾਰੇ ਪਕਰ
ਕੈ ਮਾਤ ਮਾਮਨਾਤ ਮਾਰੇ ਦੇ ਕਦੇ ਖਬੇ ਸੇਈ ਮਾਤ ਮਾਰੇ ਜੀਵ ਭਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੇਸੇ ਮਾਇ ਦੇ ਕੋ ਰੂਪ ਨੀਮਤ ਸੁੰ
ਪਰਸਧਰ ਮਾਰੇ ਪਸੇਈ ਮਧਯਾਸ ਕੋ ਸਰੂਪ ਕਹਿਯੋ। ਬਮਧਯਾਸ ਕੋ ਫਲ ਕਹਿਯੋ। ਮਹੀਮਤਿ। ਚਿਦਾਭਾਸ ਦੁ
ਗਾ ਮਾਤ ਮਾਰੇ ਬੁਧਕਾ ਮਧਯਾਸ ਸੁੰ ਮਹੀ ਕਰਤਾ ਮੇਸੇ ਕਹੇ ਹੈ। ਦੇਹਕਾ ਮਧਯਾਸ ਸੁੰ ਮਹੀ ਦੇਹ। ਬੁਧਕਾ ਮਧਯਾਸ ਦੁ
ਗਾ ਬੁਧਕਾ ਪਰਮ ਸੁਖਾ ਵਤਾਂ ਕੁੰ ਮੇਰਾ ਕਹੇ ਹੈ। ਮਰਦੇਹਕਾ ਮਧਯਾਸ ਦੁਗਾ ਦੇਹ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਤ੍ਰ ਗਿਗਾ ਦਿਤਾ ਕੁੰ ਮੇਰਾ ਕਹੇ ਹੈ।
ਮੇਸੇ ਬੁਧਾ ਦਿ ਮਰ ਬੁਧਾ ਦਿ ਕੇ ਪਰਮ ਕੇ ਦੇਖੇ ਮਹੀ ਮਮੋ ਕੇ ਮਨ ਭੁਟਾ। ਮਰ ਮਹੀ ਮਮੋ ਕੇ ਕਥਨ ਰੂਪ ਵਜਗਾਰ ਹੈ।
ਸੇਈ ਮਧਯਾਸ ਕੋ ਫਲਾ ਮੇਸੇ ਮਨਾਤ ਮਧਯਾਸ ਦਕੋ ਮਧਯਾਸ ਕਰਿ ਕੇ ਮਨਿ ਦੀ ਮਦ ਮਾਤ ਮਕਜੀ ਵਕੋ ਮਹੀ ਪ੍ਰਤੈ
ਕੇ ਦਿਖਤ ਪਟੈ ਹੈ। ਮਰਤੈ ਸੇਹੀ ਮਹੀ ਪ੍ਰਤੈ ਮੇ ਕਰਤ ਕੁੰ ਚਿਦਾਤ ਮਾਭਾਸੇ ਹੈ। ਮਰ ਪਰਸਧਰ ਮਧਯਾਸ ਬਿਨ ਕੇ ਵਕ
ਉਦਾਸੀ ਨ ਮਾਤ ਮਾਰੇ। ਮਸਕਤਿ ਉਗਸਕਤਿ ਨ ਬਨੈ। ਮਰ ਜਿਨ ਬੁਧਾ ਦਿ ਸੰਪਤ ਮੇ ਕ੍ਰਿਮਾਸ ਕ੍ਰਿਮਾ ਮਰ ਭੋਗ ਸਾਕਿ
ਹੈ। ਤਿਨ ਕੇ ਕ੍ਰਿਮਾ ਭੋਗ ਕੇ ਮਨ ਭੁਟ ਰੂਪ ਚੈ ਤੇ ਨ ਜਤਾਨ ਬਨੈ। ਤਾ ਸੁੰ ਚਿਦਾਤ ਮਾਸੇਈ ਕਾਰਯਕਾਰਣ ਸੰਪਾਤ ਸੁੰ ਤਾ ਦਾ

ਤਮ ਅਯਾਸ ਕਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰੰਥਿ ਭਾਤਿ ਸੁਧਾਈ ਗੈ ਕ੍ਰਿਮਾ ਭੋਗ ਸਕਿ ਜਾਨੈ ਮੇਸੇ ਸੁਪ੍ਰਕਾਸਹੈ ਤੇ ਹੁੰਬੁ ਯਾਦਿ ਰੂਪਾ ਵਿਖੇ ਕੇ
 ਜੋਗ ਸੁੰਕ ਛੁਕ ਅਰੰਧ ਤੈ ਜੋ ਕੇ ਵਿਖੇ ਜੀਵ ਮੇਸੇ ਜੀਤ ਮੇਸੇ ਖੇਡ ਰਾਜ ਮੇਸੇ ਕਹਤ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੁੰਜਹਾ ਤੈ ਆਤਮਾ ਮੇਸੇ ਅਵਿਵੇਕ
 ਕਹਿਏ ਵਸਤੁਤਤ: ਆਤਮਾ ਮਨਾਤਮਾ ਕੋ ਭੇਦਾ ਤਾ ਕੋ ਯਥਾ ਰਥ ਗ੍ਰਹਣਾ ਹਿਚੇਤ ਹੈ ॥ ਤਹਾ ਤੇ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਮਿਥਾ ਰਾਜਾਨ
 ਕੈ ਜੋ ਸੰਸਕਾਰ ਤਨੋ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਮੇਸੇ ਜੋ ਬੁਧਿ ਇੰਦ੍ਰੇ ਦੇਹਾ ਦਿ ਕੋ ਕੇ ਸਮਾਂ ਨਭਾਨਾ ਤਾ ਤੇ ਉਤਰ ਉਤਰ ਦਿਸੇ ਖਾਮੋ ਰੇਖਾ
 ਮੋਹੇਤ ਹੈ ॥ ਤਾ ਹਿਸੂ ਅਰੰਧ ਕਰਤਾ ਇਤਾ ਦਿ ਵਜ ਵਹਾਰ ਬੀਜਾ ਕੁਰ ਕੀ ਨਾਈ ਆਨਾ ਦਿ ਕਾਲ ਕੋ ਹੇਤ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਧਰਮੀ
 ਕੇ ਅਯਾਸ ਦੁਆਰਾ ਧਰਮਾ ਕੋ ਅਯਾਸ ਜੋ ਕਹੇ ਸੋਈ ਦਿ ਛਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਥਿਤਾ ਬੁਧਿ ਕੇ ਅਯਾਸ ਕਰਿ ਅਰੰਧਾ ਸੇ ਆਤ
 ਮਾ ਮੇਸੇ ਬੁਧਿ ਮਾਹਿਕੁ ਸੇ ਚੇਤਨਾ ਦਿ ਧਰਮ ਹੈ ॥ ਪਰਸ ਪਰ ਅਯਾਸ ਕਰਿ ਲੋਕ ਕੇ ਵਜ ਵਹਾਰ ਸਰਬ ਦਿਖਿਯੋ ਜਗਤਮਾ
 ਹਿ ਕਰਤਾ ਕ੍ਰਿਮਾ ਕਰਮ ਹੈ ॥ ਅਯਾਸ ਅਲੰਬ ਕਰਿ ਦਿ ਪੁੰਨਿ ਖੇਪ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੇ ਰਾਜਾਨ ਨਿਕਰਮ ਹੈ ॥ ਸਰ
 ਬ ਹੈ ਅਯਾਸ ਕਰਿ ਅਯਾਸ ਬਿਨਾਨ ਕੋ ਉਗਯਾਨਾਟਕ ਆਤਮਾ ਮੇਕੁ ਸਤ ਭਰਮ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਈਕਾ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਚਿਦ
 ਭਾਸ ਦੁਆਰਾ ਅਯਾਸ ਤਾਤਮਕਾ ਵਪੁ ਕਤ ਬੁਧਿ ਕੇ ਸੰਸਕਾਰ ਸੁੰਹੀ ॥ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਅਯਾਸ ਤਬੁਧਿ ਭਾਵ ਦੁਸਨਾ ਵਾਸ

ਸਤਾ ਅਤਮਾਮੇ ਪ੍ਰਥਮ ਬੁਧਿ ਕੋ ਅਰੋਪ ਹੋਤ ਹੈ ਏਰ ਬੁਧਿ ਕੇਤਾ ਦਾਤਮ ਦੁਰਾ ਬੁਧ ਕਾ ਧਰਮ ਜੋ ਅਰੰਤ੍ਰ ਕਰਤਿ
ਤ੍ਰੇਤ ਗਤਿ ਤ੍ਰੇਤਾ ਗਤਿ ਤ੍ਰੇਤ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕਾ ਮਰੋਧਾ ਦਿਯੋ ਮਰ ਬਣੈ ਸੇਹੀ ਅਤਮ ਧਰਮ ਸਾਰਿ ਖੇਤਾ ਸੇਹੀ ਤ੍ਰੇਤ ਸੇਹੀ ਅ
ਧਰਮ ਸਤਾਤਮ ਭਾਵ ਯੁਕਤ ਬੁਧਿ ਜੋ ਮੇ ਅਤਮਾ ਕੇ ਧਰਮ ਚੇਤੰ ਨਾ ਸਤਾ ਦਿ ਬੁਧਿ ਕੇ ਧਰਮ ਸਾਰਿ ਖੇਤਾ ਸੇਹੀ ਅਮੇ ਸੇ
ਹੀ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਅਧਰਮ ਸੁਤਾਤਮ ਭਾਵ ਯੁਕਤ ਦੇਹਾ ਦਿ ਸੰਸਕਾਰ ਸੁੰਹਿ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਦੇਹਾ ਦਿ ਦਾਸਨਾ ਦਾਸਤਾ ਅ
ਤਮਾਮੇ ਦੇਹਾ ਦਿ ਕੋ ਕੋ ਅਰੋਪ ਹੋਤ ਹੈ ਅਰੁ ਦੇਹਾ ਦਿ ਕੋ ਕੇਤਾ ਦਾਤਮ ਦੁਰਾ ਦੇਹਾ ਦਿ ਕੋ ਕੇ ਧਰਮਾ ਵਿਸਤ੍ਰੁਸਤ ਬੁਧ ਕਾ ਦਿ ਸੇ
ਅਤਮਾਮੇ ਅਤਮ ਧਰਮ ਸਾਰਿ ਖੇਤਾ ਸੇਹੀ ਅਮੇ ਪਰਸਪਰਾ ਧਰਮਾ ਸੰਕੋ ਅਸੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਮਾਮੇ ਸਰਬ ਲੋਕ ਕਢੁ ਜਵ
ਹਾਰ ਪਵਰਤ ਤੇ ਹੈ ਅਮੇ ਵੈਸਹੁੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤ੍ਰੇ ਕਰਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਿ ਕਰਮ ਮੇਰੰ ਹੈ ਅਮੇ ਸੇਹੀ ਸਰਬ ਲੋਕ ਕੋ ਕੋ ਅਨ
ਭਵ ਅਰੁ ਕਥਨ ਰੂਪ ਵਜਵਹਾਰ ਜਗਤ ਮੇ ਪ੍ਰਾਸਿਧ ਹੈ ਅਮੇ ਸੇਹੀ ਸਾਸਤੀ ਜਾ ਦਿਵਹਾਰ ਜਾਤੁ ਬੋ ਅਮੇ ਸੇ ਦਿਧਿ ਨਿ
ਖੇਧ ਮੇਖ ਪ੍ਰਤਿਪਾਦਕ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਹੈ ਸੇਭੀ ਪਰਸਪਰਾ ਅਧਰਮਾ ਸੰਕੋ ਅਸੈ ਕਰਿ ਕੈ ਦਿਧਿ ਨਿਖੇਧ
ਪਸਰਬ ਕਰਮ ਕੋ ਅਰੁ ਗਾਨ ਸੰਨਾਸਾ ਦਿ ਮੇਖ ਸਾਧਨ ਕਉ ਪਦੇਸ ਕਰੇ ਹੈ ਤਾ ਤੈ ਸਰਬ ਲੋਕ ਕੋ ਵੈਦ ਕਢੁ ਜਵਹਾਰ

੧੪
ਮਃ

ਰਮਾਤਮਾਤਮਾਮੇਅਧਜਾਸਕਕਿਕੇਹੀਹੈ। ਅਧਿਜਾਸਾਬਿਨਾਮਾਤਮਾ। ਮੇਰਾਜਾਤਿਤ੍ਵਾਦਿਕਕੇਕੁਮਹੈਨਾਹਿ। ਈਹਾਯੇਭਦ
ਹੈ। ਦੇਹਾਇਦੈਬੁਧਿਕੇਦੈਪੇਤਦਤਮਾਭਿਮਾਨਾਤਿਨ੍ਰੇਪਰਮੋਦਿਖੇਮਮਤਾਭਿਮਾਨਰਹਤਮਾਤਮਾਕੋਪ੍ਰਮਾਤਿਤ੍ਵ
ਨਭਯੋਸਤੋਪ੍ਰਮਾਣਪ੍ਰਬਿਤਿਨਪਟੇ। ਕਜੇਕੇਪ੍ਰਮਾਤਿਤ੍ਵਕਹੀਯੇਪ੍ਰਮਾਣਯਥਾਰਥਸੁਰੂਪਪ੍ਰਤਿਕਰਤਿਤ੍ਵਸੁਤੰਤ੍ਰਿਤ੍ਵ
ਆਪਸ੍ਰੀਮਾਤਿਰਕਿਤਕਰਣਾਦਿਕਾਰਕਕੋਪਰਾਦਿਗਤਿਕਤ੍ਵ। ਸੇਭੁਟਾਸਥਾਠਿਦਾਤਮਾਮੇਸ੍ਵਤਃ ਦ੍ਰਾਖਾਰਥਨੇਨਾਹਿ
ਤਾਂਤੇਭੁਧਜਾਦਿਕਕੇਤਾਦਾਤਮਾਅਧਜਾਸਸ੍ਰੀਦ੍ਰਾਪਾਰਯੁਕਤਹੈਇਕੇਪ੍ਰਮਾਣਕੋਪ੍ਰਾਦਿਗਤਿਕਹੈਤਹੈ। ਤਾਂਤੇਸਾਸਤ੍ਰਪ੍ਰ
ਮਾਣਹੈਸੋਭਿਅਧਜਾਸਪੁਰਤਮਾਤਮਾਕੋਆਸੈਕਰੇਹੈ। ਅਰੁਦਾਹਿਕ੍ਰੁਦਿਖੇਕਰੇਹੈ। ਮੇਸੇਕੋਕਿਕਪਰਮਾਣਹੈਸੋਭਿ
ਅਧਜਾਸਦਾਨਾਮਾਤਮਾਕੋਆਸੈਕਰਿਕੈਪ੍ਰਾਦਿਗਤਤਹੈ। ਕਜੇਕੇਇਦ੍ਰਾਅੰਕੋਅਧਜਾਸਾਬਿਨਾਪਤਖਜਾਦਿਕਕੀਪ੍ਰ
ਬਿਤਿਨਾਹੈ। ਪੁਰਬਪਖਾਕਬਿਤੁ। ਅਧਜਾਸਤਭੁਧਜਾਦਿਜੈਸੇਆਪਮੇਅਸਤਤੈਸੇਬੁਧਿਮੇਅਧਜਾਸਤਮੇਸੇਅ
ਪਭੀਅਸਤਤੋ। ਪਰਸੰਅਧਜਾਸਕਰਦੈਨਹਿਅਸਤਭਏਸੁਨਾਅਵਸੇਖਰਹਯੇਯਮੇਨਾਹਿਸਤਕੋ। ਦ੍ਰਾਵ
ਹਾਰਕੀਸਿਧਕਾਜਾਅਧਜਾਸਕੇਕੀਨੇਸਾਜਸੇਉਸਿਧਨਾਹਿਭੁਯੇਗਯੇਨਿਜਤੰਜੇ। ਅਧਜਾਸਤਕੋਥਾਪਕਰਸਤ

ਪਰਸ

੧੪

ਸਤਾਮਦਸੇਖਸੋਈਏਕਹੈ। ਅਦੈਤਮੈਸੋਗੰਨਭੁਯੋਮਤਸੇ॥੪॥ ਟੀਕਾ। ਸੁਕਤਰਜਤਕੀਨਾਈਆਤਮਮੈਅਯਸਤ
ਬੁਧਯਾਦਿਸੀਪਾਤਜੈਸੇਅਸਤਹੈ। ਤੈਸੇਬੁਧਯਾਦਿਸੀਪਾਤਮੈਅਯਸਤਮੈਸੋਆਤਮਾਗੁੀਅਸਤਹੈਇਹੋ। ਮੈ
ਸੇਪਰਸਪਰਾਅਯਸਕਾਰੈਕੈਦੇਨਹੀਜਬਾਅਸਤਭੁਏ। ਤਬਕਿਨਕੇਦਿਖੇਕਿਸਕੋਅਯਸਹੈਇਹੋ। ਕੋ
ਕੇਇਨਦੇਨਮੈਸਤਕੋਭੁਨਾਹਿਹੈ। ਤਬਸੁੰਨਅਦਸੇਖਸਿਧਭੁਯੋ। ਤਮਾਰੇਮਤਮੈਸੁਨ੍ਯਦਾਦਰੇਪਦੇਸਭੁਯੋ। ਅ
ਤਮਕੇਦਿਖੇਪ੍ਰਮਾਤ੍ਰਿਭੁਯੋਦਿਜਦਹਾਰਕੀਸਿਧਕੇਲੀਏ। ਪਰਸਪਰਾਅਯਸਕੋਯਤੰਨਕੀਯੋ। ਸੋਅਯਸਹੁੰਸਿ
ਧਭੁਯੋ। ਅਰਭੁਯੋਦੇਵਜਦਹਾਰਸਾਧਕਮੈਪ੍ਰਮਾਰਥਤਤ੍ਰਗਮਾਯੋ। ਜੈਸੇਦਮਤੁਕੇਦਨਾਜਕੇਲਾਲਚਕ
ਰਕੇਮੁਲਗਠ੍ਰੀਗਮਾਏ। ਤੈਸੇਨਜਾਇਭੁਯੋ। ਅਰਜੋਆਤਮਾਕੇਦਿਖੇਬੁਧਯਾਦਿਸੀਪਾਤਕੋਅਯਸਮਾਨਤੇ
ਤੈਅਸਤਮਨਾਤਮਾਕੋਬਾਧਕਰੈਕੈਸਤਜੋਅਦਸੇਖਸੋਈਏਕਾਅਦੈਤਮੈਸੋਮਤਸਿਧਹੈਤੋ। ਸੋਪਰਸਪਰਾਅਯ
ਸਸਾਧਨਮੈਸੁੰਨਅਦਸੇਖਕਰੈਕੈ। ਸੋਅਦੈਤਮਤਕੀਗੰਨਭੁਏ॥੪॥ ਓੜਾ। ਕਾਬਿਤਾ। ਭੁਲੇਖੀ। ਮਖੋਪਕੀ
ਓਸੁਣਤਾਕੋਸਮਾਧਾਨਾਮਯਜਸਤਾਅਧਿਸ਼੍ਠਾਨਦੇਨੁਕ੍ਰਮਮਾਹਿਭਾਸਹੀ। ਤਮੈਮੈਨੁਜੋਗਾਬਿਨਨੇਮਸੁੰਨਭਾਸੇਕਭੁ

੧੫
ਮਃ

ਤਾਕੋਤੋਸਰੂਪਸੁੰਗੀਮਾਨਯੋਅਧਯਾਸਹਿ॥ਮੰਨਯੋਗਾਬਿਨਾਜੋਈਮੰਨਯਾਹਿਭਾਸੇਤਾਕੋਮੰਨਯੋਗਕਰਿਹੋਵੈਅੰਨ
ਮੇਅਭਾਸਹਿ॥ਮੰਨਕਾਸੀਸਰਗਕਰਾਅਤਮਾਅਧਯਾਸਤਸਤਮੰਨਯੋਗਬਿਨਾਸਥੋਪਤਮੇਪ੍ਰਕਾਸਹਿ॥੫॥
ਟੀਕਾ॥ਈਹਾਜੋਭਾਵਹੈ॥ਦੇਹਾਦਿਕਜੇਹੈਸੋਪਦਾਦਿਕਕੀਨਾਈਸਾਦੈਵਦ੍ਰੁਦਿਸਯਤ੍ਰਾਦਿਹੋਤੈਨਤੁਏਥਕੇਚੇ
ਤਨਸਰਿਖਾਭਾਸੇਹੈ॥ਤਾਂਤੈਤਪਤਲੋਹਪਿਤਕੇਅਗਨਕਾਸੀਸਲੇਖਕੀਨਾਈਚੇਤਨਕੇਸੀਸਲੇਖਕਹੋਇ॥ਏਸੇਸੀਆਤ
ਕੋਸਾਖੀਚੈਤੰਨਜਰੂਪਨਿਰਦੈਵਾਅਤਮਾਕੋਅਕਾਸਕੀਨਾਈਸੂਤः ਪ੍ਰਛੇਦਾਅਸੁਧਯਾਦਿਧਰਮਕੋਅਸੀਭੁਵਹੈ॥
ਤਾਂਤੈਦੇਹਾਦਿਸੀਸਲੇਖਕੋਕੀਓ॥ਅਤਮਾਮੇਪਰਛੇਦਾਅਸੁਧਯਾਦਿਪ੍ਰਤਭਾਸਕਹੋਇ॥ਐਸੇਭੁਏਸਤੋਮੈਰਕੇ
ਦਿਖੇਸੀਬੰਧਕਰਿਕੈ॥ਮੰਨਯੋਮੰਨਯਾਧਯਾਸਅਨੁਭਵਸਿਧਹੈ॥ਕੋਜੇਕੇਨਿਰਧਿਸਾਨਭ੍ਰਮਹੋਤਨਾਹਿ॥ਤਾਂਤੈਭ੍ਰ
ਮਗਯਾਨਕੋਦਿਖੇਪਰਸਪਰਗ੍ਰੰਥਤੈਥਕੇ॥ਸਤੋਜੇਹੈਦੋ॥ਤਾਂਕੇਅਧਯਾਸਮੈਰਕੇਸਬੰਧਬਿਨਾਕਟਾਪਸੁ
ਤੰਨਭਾਸੇ॥ਸੇਸਰੂਪਸੁੰਗੀਅਰੋਪਤਜਾਨੀ॥ਜੈਸੇਸੁਕਤਸੁੰਮਿਲਕਰਿਭਾਸਤੋ॥ਅਰਸੁਕਤਕਾਸੀਬੰਧਬਿਨ
ਸਬਹੂੰਸੁਤੰਨਭਾਸਤੋ॥ਐਸੇਸੁਕੁਕੋਰਜਤਾਦਿਸਰੂਪਸੁੰਗੀਅਧਯਾਸਤੋ॥ਅਰੋਜੇਦੋਨੁਕੇਅਧਯਾਸਮੈਰਕਾ

ਇ

੧੫

ਯੋਗੀ ਨਾਹੁੰ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਪੀਛੇ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਭ੍ਰਮੇ ਹੈ ਸੇ ਸਰੂਪ ਸੁੰ ਅਯਸਤ ਨਾਹਿ ਕਿੰਤੂ
ਇਹ ਕਾਸੰਬੀ ਕਰਿ ਅਰਕੀ ਦੇਖੇ ਅਯਸਤ ਸਰੀ ਖਾਭਾ ਸੇ ਹੈ ਜੇ ਸੇ ਸੁਕਤ ਕਾਇਦ ਮੰਸਾ ਦਿ ਰਜਤ ਮੇਭਾ ਸੇ
ਹੈ ਤੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਮਨਾਤਮਾ ਕੇ ਪਰਸਪਰ ਆਰੋਪ ਤਾ ਮੇਭਾ ਸਤਾ ਅੇ ਸਾਜੇ ਆਤਮਾ ਮਨਾਤਮਾ ਦੇਹਾ ਦਿਤਾ ਦੇਹੁ
ਕੇ ਮਧਯਾ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦੇਹਾ ਦਿ ਸਬੰਧ ਬਿਨਾ ਹੁੰਦੇ ਪਤਾ ਦਿ ਕੇ ਮੇਸਤ: ਸਦੁਰ ਨਹੈ ਤਾ ਤੈ ਆਤਮਾ ਦੇਹਾ ਦਿ ਸੇ ਪਾ
ਤ ਕੇ ਦਿਖੇ ਸਰੂਪ ਸੁੰ ਅਯਸਤ ਨਾਹਿ ਕਿੰਤੂ ਸੰਪਾਤ ਕੇ ਸਬੰਧ ਸੰਪਾਤ ਕੇ ਦਿਖੇ ਅਯਸਤ ਸਰਿ ਖਾਭਾ ਸੇ ਹੈ ਤਾ ਤੈ
ਆਤਮਾ ਅਸਤ ਨਾਹਿ ਅਰਦੇਹਾ ਦਿ ਜੇ ਹੈ ਸੇ ਸਰੂਪ ਸੁੰ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦਿਖੇ ਅਯਸਤ ਹੈ ਕੰਯੇ ਕੇ ਦੇਹਾ ਦਿ ਜ ਬਭਾ
ਸੇ ਹੈ ਤਬ ਆਤਮਾ ਸੁੰ ਮਿਲ ਜਾਹੀ ਭਾਸੇ ਹੈ ਪਰੰਤ ਆਤਮਾ ਕੇ ਸੰਬੰਧ ਬਿਨਾ ਕਬਹੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਆਪ ਸੁਹੁ ਨਹਿ ਭਾਸੇ ਹੈ
ਤਾ ਤੈ ਦੇਹਾ ਦਿ ਹੈ ਸੇ ਸਦਾ ਹੀ ਅਸਤ ਹੈ ਤਾ ਤੈ ਪਰਸਪਰ ਅਯਸਤ ਪਖੇ ਮੇਸੁੰ ਨਵਾਦ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਰਸੁ ਮਿਧਾਂਤ ਕੀ ਗਾਨਿ
ਤੈ ਕੀ ਸੇ ਨਾਹਿ ਅਬ ਕਹੇ ਜੇ ਅਰਥ ਸੇਈ ਅਗਲੇ ਕਾ ਬਿਤ ਕਰਾ ਦਿ ਫਕਰੇ ਹੈ ਕੰਬਿਤਾ ਸੁਕੁ ਕੇ ਰਜਤ ਜੇ ਸੇ ਸੁਕੁ ਕੇ ਸ
ਬੰਧ ਬਿਨਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਭਾਸੇ ਤਾ ਤੈ ਸਤ ਨਾਹਿ ਜਾਨਿਯੋ ਆਤਮਾ ਸਬੰਧ ਬਿਨਾ ਬੁਧਾ ਦਿ ਕਬਹੂੰ ਭਾਸੇ ਸਰੂਪ ਅਯਸਤ ਤੈ ਸੇ

੧੬
ਮਃ

ਸਤਨਾਹਿਠਾਨਿਯੋ। ਰਜਤਸਬੰਧਬਿਨਾਸੁਕਤਅੰਨ੍ਯਦਾਹੁਭਾਸੇਸੰਸਰਗਅਧਜਸ ਤੇਸਤਿਕਰਿਮਾਨਿਯੋ। ਅੰਸੇਅੰ
ਨ੍ਯਜੋਗਬਿਨਾਸੁਬੋਧਾਤਿਮਾਹਿਭਾਸੇਆਤਮਸਰੂਪਸਤ੍ਯਨਿਸਚੇਉਰਮਾਨਿਯੋ। ਟੀਕਾ। ਪ੍ਰਥਮਦੇਇਤ੍ਰਕਸਪ
ਸ੍ਰੋਹੈ। ਅਧਜਸਤਰਜਤਕੇਸੰਬੰਧਬਿਨਾਹੁਸੀਪਅੰਨ੍ਯਦਾਰਜਤਕ੍ਰਮਕੇਪਹਿਲੇਪਾਛੇਹੁਭਾਸੇਹੈ। ਤਾਤੇਸਰੂਪਸੁਅਧਜ
ਸਤਨਾਹਿਕ੍ਯੋਕੇਅਧਜਸਤਰਜਤਕੇਸੰਸ੍ਰਗਸੁਰਜਤੇਮੇਅਧਜਸਤਸਾਰਿਕ੍ਰੀਭੁਸੇਹੈ। ਤਾਤੈਸੁਕ੍ਰਸਤਮਾਨਿਯੋ। ਅੰਸੇ
ਸੁਕ੍ਰਕੀਨਾਈਆਤਮਾਅਧਜਸਤਦੇਹਾਦਿਕਕੇਸਬੰਧਬਿਨਾਹੁਸੰਬੋਧਤੇਮੇਭਾਸੇਹੈ। ਤਾਤੈਸਤ੍ਯਹੈ। ਪੁਰਬਪਖਾਕਿ
ਤਾਪ੍ਰਤ੍ਯਖਮੇਪ੍ਰਤ੍ਯਖਕੇਅਧਜ ਸਤ੍ਯਗਅਪ੍ਰਤ੍ਯਖਅਪਮਾਹਿਕੈਸੇਅੰਨ੍ਯਭਾਸਹਿ। ਉਤ੍ਰ। ਅਪ੍ਰਤ੍ਯਖਨ
ਤਮਾਹਿਨੀਲਮਾਅਧਜਸਤਜੇਸੇਤੈਸੇ ਅਪਮਾਹਿਹੋਤਾਅੰਨ੍ਯਕੇਅਧਜਸਹਿ। ਪੁਰਬਪੰਖਾਸੇਪਾਧਾਅਕਾਸਮਾਹਿਨਿ
ਕਮਾਕੇਭੁਮਹੋਹੁਨਿਰੁਪਾਧਾਅਪਮਾਹਿਕੈਸੇਭੁਮਕਾਸਹਿ। ਉਤ੍ਰ। ਪੁਰਬਦਸਮੇਪਰਕਤਤਾਮੇਉਤਰਭੁਮਹੋਤਤਾਤੈ
ਜੀਕਾਕੇਈਹਾਨਹੀਅਵਕਾਸਹਿ। ੧। ਟੀਕਾ। ਪੁਰਬਪਖਾਜਗਤਮੇਪ੍ਰਤ੍ਯਖਸੁਕ੍ਰਕੇਦਿਖੇਪ੍ਰਤ੍ਯਖਰਜਤਕੇਭੁਮ
ਤੇਟ ਜੋਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਮਦੇਪ੍ਰਤ੍ਯਨਾਹਿਯੋ। ਤਾਤੈਅਪ੍ਰਤ੍ਯਖਸਰਬਇੰਦ੍ਰੀਆਕੇਆਗੰਮ੍ਯਆਤਮਾਕੇ

੧੬

ਵਿਖੇ ਅਨੁਜੇ ਦੇਹਾ ਦਿਪੁ ਅਖ ਸਿਪਤ ਕੇ ਕੁਮੈ ਸੋਹੇ ਇਹੋ ॥ ਉੜ ਸੋ ਪਾਧਿ ਮਾਤ ਮਾਜੇ ਹੋ ਸੋ ਅਰੰ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਵਿਖੇ ਹੋ ॥ ਤਾ ਤੈ
ਪੁਤ੍ਰ ਖਨਾਹਿ ਤਾ ਮੇ ਪੁਤ੍ਰ ਖ ਦੇਹਾ ਦਿਕੋ ਅਧਯਾਸ ਮੇ ਜਾਹੇ ਇਹੋ ॥ ਅਰਜੇ ਤੈ ਮਾਤ ਮਾਤ ਪੁਤ੍ਰ ਖ ਕੇ ਅਵਿਖੇ ਕਹੇ ਹੋ ॥ ਤੈ ਮੇ ਜਾਸੁ
ਵਿਖੇ ਹੋ ॥ ਤੈ ਹੁ ਤੈ ਹੋ ਜੇ ਪੁਤ੍ਰ ਖ ਕੇ ਵਿਖੇ ਹੋ ਪੁ ॥ ਅਧਯਾਸ ਹੋ ਇਸੇ ਯਮ ਨਾਹਿ ॥ ਕੋ ਕੇ ਸਪਸਾ ਦਿਬੁ ਰਹਿਤ ਅ
ਖ ਮਕਾਸੇ ਮੇ ਜੈ ਸੇ ਪੁਤ੍ਰ ਖ ਨੀਲ ਮਾ ਕੇ ਮਰੇ ਪਹੋਤ ਹਾ ਤੈ ਸੇ ਇਹੁ ਜਾ ਕੇ ਅਗਮ ਜੇ ਮਾਤ ਮਾਤ ਮੇ ਪੁਤ੍ਰ ਖ ਜਾ ਦਿਸਿ ਪਦੇ
ਕੋ ਅਧਯਾਸ ਕੇ ਜੋ ਮੇ ਦੇਖ ਕਹੇ ॥ ਪੁਰਬ ਪਖਾ ਜਚ ਜਪਿ ਅਕਾਸ ਸੁਤ ॥ ਅਪੁਤ੍ਰ ਖ ਹੋ ॥ ਤਥਾ ਪਿਰਜਾ ਯੁਕਤ ਵਾਯੁ ਕੀ
ਈ ਸੁਰਜਾ ਦਿਕ ਕੀ ਕਿਰਨ ਕਰਿ ਕੈ ਸੋ ਪਾਧਿ ਕੁਯੇ ਥਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਖ ਕੇ ਵਿਖੇ ਹੋ ॥ ਤਾ ਤੈ ਮਕਾਸੇ ਮੇ ਨੀਲ ਤਾ ਕੁਮੈ ਹੋ ॥ ਪਰੰਤ ਨਿਰੁਪਾ
ਤ ਮਪੁਤ੍ਰ ਖ ਨਾਹਿ ਹੋ ॥ ਤਾ ਤੈ ਮਾ ਮੇ ਅਨੁ ਮਾ ਕੇ ਕੁਮੈ ਸੋ ਪੁਕਾ ਸੋਹੋ ॥ ਉੜ ਮਕਾਸ ਕੀ ਨਾਈ ਮਾਤ ਮਾਤੀ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਵਾਧਾ ਉ
ਪਾਧ ਕਰਿ ਯੁਕੁ ਹੋ ॥ ਤਾ ਤੈ ਮਾਤ ਮਾ ਮੇ ਭੀ ਉਤਰ ਉਤਰ ਬੁਯਾ ਦਿਕੋ ਮਰੇ ਪਹੋਇਹੋ ॥ ੭ ॥ ਪੁਰਬ ਪੰਖਾ ਕਬਿਤਾ ਸੁਕਤ ਤੇ ਪ੍ਰਕਸ
ਤਰਜਤ ਕੇ ਸੁਕੁ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜਗਤ ਮਾਹਿ ਦਿਖਿਯੋ ਅਧਯਾਸ ਹਿ ॥ ਮਾਤ ਮਾਤ ਮਾਤਿ ਰਿਕੁ ਸਤ੍ਰ ਨਾਹਿ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਤਾ ਕੋ ਕੈ ਸੇ
ਆਪ ਮਾਹਿ ਪੋਤ ਅਵਭਾਸ ਹਿ ॥ ਉੜ ਅਧਯਾਸ ਮਾਨੁ ਸੁਤ ਕੇ ਮਰੇ ਪਉ ਪਯੋਗ ਨਾਹਿ ਭਾਨ ਉਪਯੋਗੀ ਸੇ ਸੰਸਕਾਰ ਵਸ ਭਾਸ ਹਿ

ਪੁਰਬ ਧਾਸਤ ਕੋ ਹਿਭਾਨ ਹੋਤ ਅਸਤ ਕੋ ਭਾਨ ਕੈ ਸੇ ਉੜ ਜੈ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਜਲ ਤੈ ਸੇ ਦੇਹ ਕੋ ਮਭਾਸਹਿ॥ ੮ ਟੀਕਾ ਨਨਾ ਜ
 ਗਤ ਮੇ ਸੁਕੁ ਸੈ ਪ੍ਰਥਕ ਸਤੁ ਰਜਤ ਕੋ ਸੁਕੁ ਮੇ ਅਧਾਸ ਪ੍ਰਸਿਧ ਦੇਖ ਜੈ ਹੈ॥ ਅਸੇ ਮਾਤ ਮਾਤੈ ਤੇ ਅਤਿ ਰਿਕੁ ਦੇਹਾ ਦਿਸਤ ਪੈ ਨਾਹਿ
 ਤਤਿ ਤਕਿ ਮਭਾਸ ਰੂਮ ਮਾਤ ਮਾ ਕੇ ਦਿਖੇ ਕੈ ਸੇ ਹੋਇਗੇ॥ ਉੜ ਪ੍ਰਤ ਅਖ ਮਾਨ ਦਸਤ ਕੋ ਮਰੋ ਪਕੀ ਉਪਯੋਗ ਮਤਾ ਨਾਹਿ
 ਹੈ॥ ਤਾਤੈ ਮਰੋ ਪਕਰ ਦੇ ਯੋਗ ਦਸਤ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਤ ਕੁਹਿ ਮਰੋ ਪਚ ਗਵੈ ਹੈ॥ ਦਸਤ ਸਤਾ ਕੋ ਨਾਹਿ ਚਗਵੈ ਹੈ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਰਜਤ
 ਮਰੋ ਪਕੇ ਸੇ ਮੇ ਦਿਖੇ ਸੁਕੁ ਕੀ ਲੁਲਕ ਦੇਖ ਕੈ ਪੁਰਬ ਅਨਭੂਤ ਰਜਤ ਕੋ ਭਏ ਤੇ ਜੋ ਸਮਰਣ ਤਾ ਸਮਰਣ ਮਾਤ ਸੁੰਹਿ ਰਜਤ ਕੋ ਭੁਮੇ
 ਤਹੈ॥ ਕਛੂ ਭਰਮ ਕੇ ਲੀਏ ਰਜਤ ਉਠਾਇ ਕੈ ਲਜਾ ਵੇਨ ਹੀ ਪਛੁ ਹੈ॥ ਤਾਤੈ ਮਾਤ ਮਾ ਕੈ ਦਿਖੇ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਕਾ ਮਰੋ ਪਮੇ ਦੇਹਾ ਦਿ
 ਕੀ ਸਤਾ ਕੋ ਕਛੂ ਪ੍ਰਜੋਜਨ ਪੈ ਨਾਹਿ॥ ਮਰਭਾਨ ਜੋ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਤਿਤਿ ਤਾ ਕੀ ਚਾਹ ਨਾਹੈ॥ ਸੇ ਤੋ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਦੇਹਾ ਦਿਕੁ ਮਕਾਸਿ ਸਕ
 ਰ ਸੁੰਹੋਇਗੀ॥ ਤਾਤੈ ਉੜ ਉੜ ਦੇਹਾ ਦਿਕ ਨੇਖ ਕੋ ਭੁਮ ਹੋਇਗੇ॥ ਪੁਰਬ ਧਾਸਤ ਦਸਤ ਕੋ ਭਾਨ ਹੋਇ ਅਸਤ ਜੈ ਹੈ ਨਾਹਿ ਤਾ
 ਕੋ ਭਾਨ ਕੈ ਸੇ ਹੋਇਗੇ॥ ਮਰ ਜੇ ਦੇਹਾ ਦਿਕੋ ਕਾ ਕਾਨ ਮਾਨੇ ਹੋਤੇ ਭਾਨ ਸੇ ਈਸਤਾ ਤਬ ਸਤਾ ਸਿਧ ਭੁਟੀ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਮਾਤ ਮਾ ਕੋ ਭਿਭਾ
 ਨ ਹੈ ਸੇ ਈਸਤਾ ਹੈ॥ ਭਾਨ ਸੁੰ ਅਤ ਰਿਕੁ ਸਤਾ ਸਾਮਾਨ ਸਮਵਾਯ ਰੂਪਾਸਤਾ ਨਾਹਿ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਦ੍ਰੋਤਾ ਪਤਿ ਹੋਤ ਹੈ॥ ਮਰ ਮਰਥਾ ਕ੍ਰਿ

ਮਾਕਰਤਾ ਰੂਪਾਸਤਾ ਨਹਿ ਕੋਯੋ ਮਰਥਾ ਕੋ ਮਾਕਰਤਾ ਰੂਪਾਸਤਾ ਕੋ ਮਰਥਾ ਕੋ ਮਾਕਰਤਾ ਰੂਪਾਸਤਾ ਤਰਕਲਪਨਾ ਕੀਏ ਤੇ ਅਨਦਸ
 ਥਾਪਾਪਤਿ ਤੇਤੈ ਤੈ ਮਾਤਮਾ ਕੀ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਨਤਾ ਸੋਈ ਸਤਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਣੀ ਐਸੇ ਭਏ ਤੇ ਮਾਤਮਾ ਕੀ ਨਾਇ ਦੇਹਾ ਵਿ
 ਭੀ ਸਤ ਭਏ ਤਬ ਮਦੈ ਤਕੀ ਹਾਂ ਨ ਭਈ। ਉਤ੍ਰਾ ਸਮਾਨਤਾ ਮਾਤ ਕਰ ਕੈ ਦੇਹਾ ਵਿ ਕਕੀ ਸਤਾ ਸਿਧਨਾਹਿ ਜੈ ਸੇਰ ਜਾਇ ਚੈ
 ਸੋ ਸਰਪਾਦਿ ਰੂਪ ਭਾਸੇ ਧੈ। ਤੈ ਹੁਸਰ ਪਾਦਿ ਰੂਪ ਹੋਤ ਨਾਹਿ। ਜੈ ਸੇਰ ਫਟਕਾ ਵਿ ਧੈ ਸੋ ਮਾਰ ਕੁਭਾ ਸੋ ਤੈ ਹੁ ਮਾਰ ਕੁ ਨਾਹੀ ਹੋਤ ਧੈ। ਅਰ
 ਜੈ ਕੁ ਮੈ ਜੈ ਸਾਭਾ ਸੋ ਧੈ। ਤੈ ਸੋ ਪੀਸਤ੍ਰ ਹੋਤ ਧੈ। ਤੈ ਮਹੁ ਮੇਧੁ ਪਕੋ ਉਚਾ ਨੀਚਾ ਉਛਲਨ ਬਡੇ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਮਾਲਾ ਜਾ ਕੀ। ਐਸੀ ਮੈ
 ਦਾਕ ਨੀ ਮਾਕਾਸ ਸੁੰਢੀ ਤਰੀ ਮੁਖ ਕੋ ਮਾਰੇ ਕੁਸਤੀ। ਐਸੀ ਗੰਗਾ ਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਵਰਤੇ ਜੈ ਪੁਰ ਭਵਾਂ ਕੋ ਜਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਈ ਚਹਿਯੋ ਸੋ
 ਤੈ ਹੋਤੀ ਧੈ ਨਾਹਿ। ਤਾਂ ਤੇ ਮਰਥਾ ਬਿਨਾ ਹੀ ਭਾਸਤੀ ਜੈ ਵਸਤ ਤਾ ਕੋ ਸਵਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਨ ਕਰੇ। ਪੁਰ ਬਪਖਾ ਮਾਰੀ ਗੀ ਮੈ ਭਾਸੇ
 ਤੇ ਜਲ ਅਸਤ ਧੈ। ਪਰੰਤੂ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੁੰਜਲ ਸਤ ਧੈ। ਮੰਗੀ ਚੀ ਮੈ ਜਲ ਮੈ ਜ ਸੁੰਭਾ ਸੋ। ਅਰ ਦੇਹਾ ਵਿ ਕਹੈ ਸੋ ਤੈ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੁੰਹਿ ਅਸਤ
 ਧੈ। ਤੈ ਭੀ ਭਾਸੇ ਧੈ। ਤੈ ਮਿਥਾ ਕਹਤ ਧੈ। ਅਰ ਜੈ ਅਸਤ ਵਸਤ ਕੀ ਸਾਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਤ ਹੀ ਨ ਹੋਤੀ। ਹੋਇ ਤੇ ਅਸਤ ਮੈ ਸੋ ਸ
 ਬਦ ਵਜਰ ਥਹੋਇ। ਕੋਯੋ ਕੋ ਅਸਤ ਮੈ ਸੋ ਕਹੇ ਤੇ ਕਵ ਭੀ ਬਧ ਭਯੋ ਨ ਚਹਿਯੋ ਸੋ ਤੈ ਅਸਤ ਸਬਦ ਤੈ ਅਸਤ ਕੋ ਰਜਾਨ ਹੋ

ਤਾ ਤੇ ਕੈ ਸੇਰ ਸੋ ਰੋ ਉਤ੍ਰਾ ਨੈ ਸੇਰ ਸੋ ਰੋ
 ਕੈ ਸਰੋਪਾਸਤਰੀ ਗਾਨ ਲਕਾਰੈ ਕੈ ਮਰੀਚੀ
 ਲਸਕਾਰੈ ਤਨਾਹੀ ਮਰੀਚੀ ਜਲਤੈ ਤੈ ਕਾ ਅਸਤ

੧੮
੫੦

ਤਹੈ। ਤਾਤੈ ਮਰੀਚੀ ਮੇਰਾ ਸਤੋ ਜੋ ਜਲ ਸੇ ਅੰਤ ਅਸਤ ਤੁਛ ਭੀ ਨਾਹਿ। ਕੋਯੇ ਕੇ ਖੰਧ ਖੰਧ ਕੀ ਨਾਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨ ਭਈ ਚ
ਹਿਯੋ। ਸਤੋ ਹੋਤੈ। ਤਾਤੈ ਅਤੰਤ ਅਸਤ ਨਾਹਿ। ਅਰਸਤਿ ਭੀ ਨਾਹਿ। ਕੋਯੇ ਕੇ ਯੋਤੋ ਜਲ ਨਾਹਿ। ਮੇਰੇ ਬਾਧ ਨ ਭੁਯੋ ਚਹਿਯੋ
ਸਤੋ ਹੋਤੈ। ਤਾਤੈ ਅਸਤੁ ਭੀ ਨਾਹਿ। ਅਰਪਰਸਪਰਾ ਵਿਰੋਧੈ ਸਦਾ ਸਤ ਪਖ ਭੀ ਨਾਹਿ। ਅਰਮਰੀਚੀ ਜਲ ਪੈ ਸੇ ਮਰੀਚੀ ਰੂਪ ਭੀ
ਨਾਹਿ। ਕੋਯੇ ਕੇ ਯੋਤੋ ਮਰੀਚੀ ਪੈ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਭਈ ਚਹਿਯੋ। ਜਲ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨ ਭਈ ਚਹਿਯੋ। ਮੇਰੇ ਗੰਗਾ ਜਲ ਰੂਪ ਭੀ ਨਹੀ
ਕੋਯੇ ਕੇ ਯੋਤੋ ਗੰਗਾ ਜਲ ਪੈ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਭਈ ਚਹਿਯੋ। ਮਰੀਚੀ ਜਲ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨ ਭਈ ਚਹਿਯੋ। ਤਾਤੈ ਨਸਤ ਨਾ ਅਸਤ
ਸਦਾ ਸਤ ਨਾ ਮਰੀਚੀ ਰੂਪ ਨ ਜਲ ਰੂਪ। ਮੇਰੇ ਅਨਿਰਵਚਨੀ ਮਰੀਚੀ ਮੇਰੇ ਪਤ ਜਲ ਸੁਈ ਕਾਰ ਕਰੁ। ਮੇਰੇ ਦੇਹਾ
ਦਿਪ ਪੰਚ ਭੀ ਅਨਿਰਵਚਨੀ ਯਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਤਥਾ ਪਿਪੁਰਥ ਮਿਥਾ ਪ੍ਰਤੀਤੋ ਦਿਖਾਯਾ ਸਾਹਿਬੋ ਚਿਦਾ ਤਮਾ ਕੇ ਦਿਖੇ
ਭਾਸੇ ਹੈ। ਅਗਚਿਦਾ ਤਮਾ ਜੋ ਪੈ ਸਤ। ਤਸੀ ਮ੍ਰਿਤਾਇਤ ਹਾਸ ਪੁਰਾਣ ਕੇ ਦਿਖੇ ਹੈ। ਅਰਸੁ ਤਜਾਇ ਮੂਲ ਸੁਤਾਇ ਸੁੰਮ
ਦਿ ਰੁਪ ਯਾਤ ਸੁੰਨਿ ਸਚੈ ਕੀ ਓਹੈ। ਸੁਪਤ੍ਰਯਾ ਰੂਪ ਭਾਵੈ ਕਸਤੂਰੂ ਪਕਰਿ ਕੈ ਨਿਰਵਾਚਨੈ। ਤਾਤੈ ਅਬਾਧਤ ਸੁਪ
ਕਾਸਤ ਸੇਈ ਚਿਦਾ ਤਮਾ ਕੀ ਸਤਾ ਚਿਦ। ਕਿਸ ਰੂਪ ਪੀਯੋ। ਕਛੂਤਾ ਸੁੰਮਤ ਰਿਕੁਸਤਾ ਸਾਮਾਨਾ ਜਾਤਿ ਰੂਪਾਵਾ ਅਰ

ਲ
ਰ

੧੮

ਅਰੁਜੀਵ ਮਜੀਵ ਰੂਪ ਮਰੁਜੀਵ ਰੂਪ ਰਸ ਪਰਕ
ਮਰੁਜੀਵ ਮਰੁਜੀਵ ਰੂਪ ਮਰੁਜੀਵ ਰੂਪ ਰਸ ਪਰਕ

ਰਗਕੀਆਰਿਤਾ ਰੂਪਾ ਨਹਿ ਤਾਂਤੈ ਵੈਤਾ ਪਤਿਅਨਵਸਾਰੂਪ ਦੇਖਨਹਿ ਅਰਮਾਤਮਾ ਕੋਭਾਂਗਸੁ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਅਬਾਧਿਤਸੁ ਰੂਪ ਰੂਤਹੈ ਅਰਦੇਹਾਦਿਕ ਕਭਾਂਗ ਬਾਧਤ ਮਿਥਜਾ ਕੁਮਰੂਪਹੈ ਤਾਂਤੈ ਆਤਮਾ ਵਿਸੁਤ ਕਰਕੈ ਦੇ
ਹਾਦਕ ਕਾਸਤ ਕਰਕੈ ਮਦੈਤ ਪ ਨਹੀ ਨਹਿ ॥ ਪੁਰਬ ਪਖਾ ਕਥਿਤਾ ਮੋਰਾ ਵਿਖੇ ਮੋਰੀ ਕੋ ਵਿਕ੍ਰਮ ਪ੍ਰਸਿਧ ਜ
ਗਏਕਹੀ ਮਰੁਜੀਵ ਨਮਾਹਿ ਰੂਪ ਕੈ ਸੇਭਾ ਸਹਿ ॥ ੳ੩ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਚੰਦ ਵਿਖੇ ਦੁਚੰਦ ਕੁਮਰ ਹੋਤੈ ਸੇਏਕ ਆਤਮਾ ਮੇਭ
ਦਮਵਭਾਸਹਿ ਜੈਸੇ ਏਕ ਮੁਖ ਵਿਖੇ ਉਪਾਧਿਕਾਯੋਗ ਕਰਿ ਬਿਬ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਬ ਸੁਪਭੇਦ ਸੇਚਕਾਸਹਿ ਤਿਸੇ ਏਕ ਆਤ
ਮਾ ਮੇਭ ਪਾਧਕਾਯੋਗ ਕਰਿ ਜੀਵਣੀ ਸੁਪਯਮੇ ਸੇਭੇਦ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸਹਿ ॥ ੳ੪ ॥ ਟੀਕਾ ਨਨਾ ਮੋਰ ਕੋ ਵਿਖੇ ਮੋਰ ਕਾ ਕੁਮਰ ਜਗ
ਤ ਮੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਪਰੰਤ ਏਕ ਆਤਮਾ ਕੋ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕ ਆਤਮਾ ਕੋ ਕੁਮਰ ਅਰੁਜੀਵ ਕੋ ਵਿਖੇ ਜੀਵਣੀ ਸੁਪਯਮੇ ਸੇਭੇਦ ਕੁਮ
ਰ ਸੇਭੇਦਿਗੇ ॥ ੳ੫ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਚੰਦ ਵਿਖੇ ਦੁਚੰਦ ਕੁਮਰ ਜੈਸੇ ਨਾਣੀ ਯੁਕਤ ਕਾਰੂਪ ਦੇਖਸਹਿ ਤਨੇਤ ਸੁਏਕ ਪਟ ਕੋ ਵਿ
ਖੇ ਅਨੇਕ ਪਟ ਕੋ ਕੁਮਰ ਹੋਤੈ ਜੈਸੇ ਫੂਟੇ ਦਰਪਣ ਕੋ ਵਿਖੇ ਏਕਹੀ ਮੁਖ ਅਨੇਕ ਕਾਰੂ ਸੇਹੈ ਤੈਸੇ ਏਕ ਆਤਮਾ ਕੋ ਵਿਖੇ
ਅਨੇਕ ਜੀਵਾਤਮਾ ਕੋ ਕੁਮਰ ਹੋਇਗੇ ਜੈਸੇ ਕਾਮਰੂਪ ਕੋ ਵਿਖੇ ਦਰਪਣ ਉਪਾਧਕਾਯੋਗ ਰੂਪੇਤ ਦਰਪਣ ਵਸਿਸਤ

19975

ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਥੁ ਫੁਟਿ ਪਨ ਕੀ ਉਪਲਖਣ ਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਥੁ ਫੁਟਿ ਪਨ ਕਾ ਮਭਾਵ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਖ
 ਬਿਥੁ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਥੁ ਫੁਟਿ ਪਨ ਸਰੂਪ ਭਾਵ ਮੇਸੇ ਭੇਦ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਤ ਹੈ। ਤੈਸੇ ਦੇ ਕਾ ਮਭਿਨ ਅਤਮਾ ਕੇ
 ਵਿਖੇ ਪ੍ਰੰ ਅੰਤ ਸਕਰਣ ਉਪਾਧਿ ਕਾ ਯੋਗ ਹੋਇ ਤੇ। ਅੰਤ ਸਕਰਣ ਵਸਿ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੀਵ ਭਾ। ਅੰਤ ਸਕ
 ਰਣ ਕੀ ਉਪਲਖਣ ਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਈਸ ਭਾਵ। ਅੰਤ ਸਕਰਣ ਸੰਬੰਧ ਕਾ ਮਭਾਵ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਖ ਭਾਵ ਮੇਸੇ ਭੇਦ
 ਦੁਜ ਵਹਾਰ ਹੋਇ ਗੇ। ਮੇਸੇ ਜੰਗ ਮਾਇ ਕਾ ਮੇਜ ਗਾ ਅੰਤ ਸਕਰਣ ਹੈ ਤਹਾ ਜੀਵ ਦੁਜ ਵਹਾਰ ਹੋਇ ਗੇ। ਮਰਜ
 ਗਾ ਪਾਖਾਣਾ ਵਿਕੇ ਮੇ ਅੰਤ ਸਕਰਣ ਨਾਹਿ ਹੈ ਤਹਾ ਤਹਾ ਅਜੀਵ ਦੁਜ ਵਹਾਰ ਹੋਯ ਗੇ। ਮੇਸੇ ਅੰਤ ਸਕਰ
 ਣ ਕੇ ਭੇਦ ਤੇ ਜੀਵੇ ਕਾ ਪਰਸਪਰ ਭੇਦ ਦੁਜ ਵਹਾਰ ਹੋਯ ਗੇ। ਤਾ ਤੈਸੇ ਰਬਤ ਅਨਗਤ ਅਧਿਸ਼੍ਟ ਨਰੂਪ ਦੇ ਕ
 ਮਭਿਨ। ਅਤਮਾ ਵਿਦੁਜ ਮਾ। ਬਕੇ ਪ੍ਰੰ। ਅੰਤ ਸਕਰਣ ਉਪਾਧਿ ਕਰਿ ਕੈ ਮੇਸੇ ਭੇਦ ਕੁਮ ਮੇਜ ਸੁਹੋਇ ਗੇ।
 ਤਾ ਤੇ। ਤਮਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਕੇ ਈਹੀ। ਮੇਸੇ ਰਬਤ ਅਸੰਕਾਰੇ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਿ ਕੈ ਅਥਪ
 ਕ੍ਰਿਤਿ ਜੇ ਅਧਿਸ਼੍ਟਾਤ ਕਾ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਖਾਵੇ ਹੈ। ਕਾ ਬਿਤੁ। ਵਾਸਨਾ ਮੇਨ ਕਕਰ ਮਖਚਤ ਅਵਿਦੁਜਾ

੨

ਕ

੧੯

ਤਾਂ ਤੈ ਆਤਮਾ ਮੇਰਾ ਧਰਮੁ ਰੋਤੈ ਮਧਯਾਸਹਿ। ਸਾਧਾ ਅਧਯਾਸ ਕਰਿ ਦੇਹ ਕੇ ਅਧਯਾਸ ਹੋਤ ਦੇਹ ਕੇ ਅਧਯਾਸ
 ਕਰਿ ਦੇਖੇ ਕੇ ਅਧਯਾਸਹਿ। ਦਿਖੇ ਕੇ ਅਧਯਾਸ ਕਰਿ ਦੇਖੇ ਕੇ ਅਧਯਾਸ ਕਰਿ ਦੇਖੇ ਕੇ ਅਧਯਾਸ ਕਰਿ ਦੇਖੇ ਕੇ ਅਧਯਾਸ
 ਸਹਿ। ਦੇਹ ਦੇਖੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨ ਬੁਧੁ ਚਾਚਰ। ਸੁਖਾ ਮੇਰੇ ਪਰ ਕਰ ਕਰਤ ਦਿਲਾਸਹਿ। ੧੦। ਟੀਕਾ। ਪੁਰਬ ਅ
 ਨੁਤ ਬੁਧਯਾਦਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੀ ਅਨੇਕ ਦੁਆਰਾ। ਅਰਧੰ ਨ ਪਾਪਤ ਮਕ ਅਨੇਕ ਕਰ ਮਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਜਟਿਤਾ। ਮੈਸੀ ਜੇ ਅਵਿਦਯਾ
 ਤਾਂ ਅਵਿਦਯਾ ਹੋਤ ਸੁਆਤਮਾ ਕੇ ਦੇਖੇ ਪ੍ਰਥਮ ਚਿਦਾਭਾਸ ਦੁਆਰਾ ਬੁਧਯਾਦਿ ਯੁਕਤ ਸੁਖ ਮਸ ਰੀਰ ਕੇ ਅਰੇ ਪਹੋਤ ਹੈ। ਅਰ
 ਸੁਖ ਮਕੇ ਅਧਯਾਸ ਦੁਆਰਾ ਫੇਰ ਸੁਲ ਦੇਹ ਕੇ ਆਤਮਾ ਮੇਰੇ ਪਹੋਤ ਹੈ। ਬੁਧਯਾਦਿ ਹ ਪ੍ਰਭੰਤ ਅਹੰ ਮਿਤਿਤਾ ਦਾਤਮਾ ਅਧਯਾਸ
 ਜੇ ਸੇਵਾਯ। ਦੇਖੇ ਕੇ ਦੇਖੇ ਮਮ ਮੈਸੇ ਸੰਸਾਰ ਧਯਾਸ ਉਤ ਪੰਜ ਕੀ ਦੇਖਿਨਾ ਅਨਰਥ ਕੋ ਹੋਤ ਨਾ ਹੋਤ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ ਮਮ ਮੈਸੇ
 ਸੰਸਾਰ ਧਯਾਸ ਸਾਧਯਾਤਮਾ ਸੰਖ ਅਨਰਥ ਕੋ ਕਾਰਣ ਤਾਂ ਕੁਦਿਖਾਵੈ ਹੈ। ਦੇਹ ਕੇ ਤਿ। ਦੇਹ ਕਾ ਅਧਯਾਸ ਦੁਆਰਾ ਦੇਹ ਸੰਬੰਧੀ ਪ
 ਤਿਕਾ ਦੇਖੇ ਕੇ ਆਤਮਾ ਮੇਰੇ ਪਹੋਤ ਹੈ। ਦਿਖੇ ਕੇ ਅਧਯਾਸ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖੇ ਕੀ ਹਨ ਬੁਧ ਅਤਮਾ ਮੇਰੇ ਪਕਰੇ ਹੈ। ਕੇ ਕੇ ਕੇ
 ਨਾਟਿਕ ਕੀ ਹਨ ਭੁਏ ਤੇ ਮੇਰੀ ਹਨ ਭੁਏ। ਧਨਾਦਿ ਪੁਰਣ ਭੁਏ ਤੇ ਪੁਰਣ ਭੁਏ ਮੈਸੇ ਮਨੇ ਹੈ। ਅਰਮੇਸੇ ਹੀ ਕਰਤ ਹੈ। ਮੈਸੇ ਦੇਹ

ਭੀ ਦੇਹ ਕਾ ਅਧਜਾਸ ਬਿਨਾ ਅੰਕਿ ਚਤਕਰ ਅਤੁ ਮਲ ਪਹੈ ਤਥਾ ਪਿਅਤਿ ਬਲ
 ਤਕਾਯਰ ਨਿਸਾਰ ਸੁਪੀਨਾ ਆਪ ਕੋ ਚਾਕਰ ਕੈ। ਬੋਲਿ ਬਿਖਕੀ ਨਈ ਮੋਹ ਪ੍ਰਮਾਦ ਪਾਸ
 ਕਰ ਕੈ ਬਾਧੈ ਹੈ। ਸੋਯ ਹਰਾ ਅਧਜਾਸ ਕੋ ਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਦਹੈ। ਕੋਯੋ ਕੇ ਬੁਧਾ ਦਕੇ ਅਧਜਾਸ ਬਿਨਾ ਕਾ ਮਾਦਿ ਦੇਖੇ ਸੁੰਕੁ ਫੁਹੇਤਾ
 ਹਿ। ਐਸੇ ਧਨਾ ਦਿ ਦੇਖੇ ਸਰ ਬਜਾਣ ਲੇਣਾ। ਐਸੇ ਕਾ ਮਾਦਿ ਕਰਿ ਕੈ ਭੁਟੇ ਜੋ ਕਰਮ ਦੇ ਭਿਸਤੁ। ਕ੍ਰਿਮਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਤਾ ਤੈ ਖਜਣ
 ਸਥਾਈ ਖਜਣ ਭੰਗਰ ਹੈ। ਤਥਾ ਪਿਅਧਜਾਸ ਕਾ ਹੀ ਬਲ ਸੁੰਮਤ ਬਲ ਦਾਨ ਭੁਯੋ। ਅਰਮਾਤ ਗੰਯਾਨ ਬਿਨਾ ਨਿ: ਸੇਖਨਾ
 ਸਨਾ ਹਿ ਹੋਤ ਹੈ। ਤਾ ਤੈ ਅਖੇ ਰੂਪ ਐਸਾ ਭੁਯੋ ਬਕੇ ਨਿਤ ਮੁਕਤ ਪਰ ਪੁਰਣ ਪਰਮਾਨੰਦ ਸੁਤੰਤ। ਐਸੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਤਨੁ ਅਤਿ
 ਮਲਿਨ ਤਾ ਬੰਧਤਾ ਪਰ ਫਿਨਤਾ। ਦੁਖ ਜਤਾ ਪਰ ਦਸਤਾ ਦਿ ਮਨੇ ਕਦਰ ਦਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ ਹੈ। ਸੋਏ ਹਰੀ ਅਧਜਾਸ ਕੋ ਹਿ ਪ੍ਰ
 ਤਾਪ ਕਰਮ ਕੋ ਨਾਹਿ। ਕੋਯੋ ਕੇ ਅਧਜਾਸ ਬਿਨਾ ਕਰਮ ਹੀ ਕੀ ਸਿਧਨਾ ਹੀ। ਤਾ ਤੇ ਕਾ ਮਾਦਿ ਸਰ ਬੰਦੇ ਖਹੇਤ ਅਸੈ ਅਧਜਾਸ ਹਿ
 ਹੈ। ॥ ਦਿਤੁ ਭਾਵ: ॥ ਰੇ ਰਸਿ ਸਾਰ ਕੋ ਤੇ ਅਧਜਾਸ ਹੋ ਸੇ ਆਫੇ ਬੀਜ ਹੈ। ਸਰਬ ਦੁਖ ਕੋ ਤੇ ਬਾਪ ਦਾ ਦਾ ਕੋ ਪਰ ਹੈ। ਅਰਪੀਛੇ
 ਹੋਯ ਗਯੇ। ਆਗੇ ਹੋਇ ਗਾ ਅਰਮਦਾਰ ਦਰ ਤੇ ਹੈ। ਐਸਾ ਜੋ ਅਨਰਥ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਤੇ ਕੋ ਸਭੰ ਭਾਰ ਹੈ। ॥ = ॥ = ॥ = ॥ = ॥

ਨਾਕਿ ਰਤ

ਕਰ

ਮ

੨੩
ਮਃ

ਕ

॥ਇਤਿਅਧਿਆਸਾਨਿਰੂਪਣੰਨਾਮਵ੍ਰਤੀਯਪ੍ਰਕਰਣੰ॥੨॥=॥=॥ਅਥਪਾਛਲਾਪ੍ਰਕਰਣੰਮੋਨਿਰੂਪਣ
ਕੀਓਮੋਸੋਜੋਆਤਮਾਮਰਮਨਾਤਮਾਦੇਹਾਦਿਕਕੋਅਧ੍ਯਾਤਮਕੋਵਿਵੇਚਨਰੂਪਾਦਿਵੇਕਕੁੰਦਰਨਨਕਰੇਹੈ॥
॥ਕਥਿਤੁਆਦਿਦਯਾਨਿਬ੍ਰਿਤਕਾਜਸਾਸਤ੍ਰਸਰਬਕਰੇਗਾਜਗੁਰਉਪਦੇਸਗਯਾਨਸਾਧਨਾਮਨੇਕਹੈ॥ਯਥਾਸ
ਕੁਸਾਧਨਕੋਆਸੈਕਰਿਕੈਕਰੇਆਤਮਾਮਨਾਤਮਕੋਮੁਮੁਖੁਵਿਵੇਕਹੈ॥ਵਿਵੇਕਕੀਏਜੈਸੇਜੈਸੇਸੁਧਹੋਤਤੈਸੇਅਤ
ਮਕੋਮਿਟੈਆਦਿਵੇਕਹੈ॥ਆਦਿਵੇਮਿਟੇਤਬਯਥਾਰਥਨਿਸੇਚੈਹੋਤਨਿਸਚੈਕਰਮਿਟਤਹੈਮਿਥਾਯਾਕੁੰਦੇਕਹੈ॥
੧॥ਟੀਕਾ॥ਕਾਰਣਆਦਿਦਯਾਸਹਿਤਾਧ੍ਯਾਸਕੀਨਿਬ੍ਰਿਤਿਕੋਅਰਥਸਰਬਅਧ੍ਯਾਤਮਸਾਸਤ੍ਰਗਾਜਉਦਯੋ
ਪ੍ਰਕਰੇਹੈਤਤ੍ਰਉਪਦੇਸਕਰੇਹੈ॥ਮੋਸੇਗੁਰਉਪਦੇਸਸਤਸੰਗਗਯਾਨਕੋਸਾਧਨਾਮਨੇਕਜੋਹੈਸੋਸਰਬਅਨਰਥ
ਕੋਕਾਰਣੁਜੋਆਦਿਦਿਯਾਤਾਂਕੀਨਿਬ੍ਰਿਤਕੇਲੀਏਹੈ॥ਤਾਂਤੈਮੁਮੁਖੁਹੈਸੋਯਥਾਸਤਸਾਧਨਕੋਸੰਪਾਦਨਕਰਿਕੈਆਤ
ਮਾਸੰਮਨਾਤਮਾਮਰਮਨਾਤਮਾਬੁਧਯਾਦਿਸੂਪ੍ਰਤਿਗਾਤਮਕੋਵਿਵੇਚਨਵਸਤਤਃਇਨੋਕਾਪਰਸ
ਦਾਆਤਮਾਮਨਾਤਮਾਕੋਭੇਦਕੋਅਲੋਚਨਤਾਕਰਿਕੈ॥ਜੈਸੇਜੈਸੇਭੇਦਕੇਨਿਸ਼੍ਚੈਕੀਸਧ

ਸ

ਮ

ਗਯਾਨ

੨੩

ਨਮੋ ਨਾਗਿਐ ਤੈਸੇ ਵਿਖੈ ਦੇਵ ਕਾ ਸੰਯੋਗ ਕਰਾ ਦੇਖਾ ਕਾਰ ਬਿਤਰੂਪਾ ਦੇਖਿ ਜਾ ਸੋ ਸੁਧਿ ਕੀਐ ॥ ਦੇਖੇ ਏਵੇ ਕਾ
 ਸੰਯੋਗ ਕਰਿ ਸਾਖੀ ਮੋ ਕਹੂ ਵਿਖਿ ਜਾਨਾਹਿ ॥ ਕੋਯੇ ਕੇ ਕੂਟ ਸਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਰਯੋ ਸਾਖੀ ਮੋ ਵਿਖਿ ਜਾਹੇ ਇਤੋ ਫੇਰ ਬੁ
 ਧਿ ਕੀ ਵਿਖਿ ਜਾ ਕੇ ॥ ਆਪ ਕੀ ਵਿਖਿ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਕੇ ॥ ਕੋਯੇ ਕੇ ਆਪ ਆਨਿ ਤੁਯੋ ॥ ਤਬ ਆਪ ਕਰੁ ਧਾਰਾ ਧਾਰਾ ॥
 ਪਸੰਦ ਹੋਤ ਨਾਹਿ ॥ ਮੇਰੇ ਏਹੀ ਗਾਹਕ ਹੈ ਨਾਹਿ ॥ ਅਰਯੋ ਮੇਰੇ ਗਾਹਕ ਆਨਿ ਏਤੋ ॥ ਮਨੁ ਦਸਾਹੇ ਤੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜੋ ਕ
 ਹੁ ਵਿਸਮਝਿਐ ਮੋ ਵਿਖਿ ਜਾਹੇ ਤੇ ॥ ਤਾਂ ਕੁ ਆਵਿ ਹੈ ਸਾਖੀ ਗੀ ਕੇ ਵਲ ਵਜਾ ਪਾਰ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥ ੧੧ ॥ ਵਜਾ ਪਾਰ
 ਬਿਨਾ ਭੁਧਰੀ ਵਿਖਿ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੇ ਸਾਖੀ ਤਾਂ ਕੁ ਬਿਤ ਕੇ ॥ ਮਾਲੀ ਬਨ ਕਾਰਿ ਕੇ ਲਖਾਵੈ ਹੈ ॥ ਕਾ ਬਿਤੁ ॥ ਬਿਤ ਕੇ
 ਜੇ ਆਦਿ ਭਾਸੇ ਬਿਤ ਬਿਤ ਮਾਹਿ ਭਾਸੇ ਬਿਤ ਕੀ ਸੰਧੀ ਮੇਰੇ ਭਾਸੇ ਬਿਤ ਮੰਤ ਭਾਸਹੀ ॥ ਕਰ ਸਮਾਇ ਮਾਲਾ ਜੇ ਸੇਫਿਰ
 ਤੀ ਭਾਸੇ ਪੁਆਹਿ ਤਾ ਕੇ ਚਰੰ ਭਰ ਵਜਾ ਪੀਧੁ ਪਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸਹਿ ॥ ਆਵੁ ਜਾਵਤ ਮਾਇ ਜਾ ਮੇ ਸਰਬ ਭਾਸਤ ਹੈ ॥
 ਵਤ ਨ ਜਾਵੈ ਪੁਪਰੂਪਾ ਮਵ ਭਾਸਹਿ ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਤ ਪਾਰ ਜਾ ਮੇ ਆਵੁ ਤੀ ਜਾ ਵਤੀ ਭਾਸੇ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਏ ਕਰ ਸ
 ਮੇਚ ਕਾਸਹਿ ॥ ੧੨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇ ਸਾਖੀ ਬਿਤ ਕੇ ਉਦ ਕੇ ਪਹਲੇ ਬਿਤ ਕੇ ਮਭਾਵੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੇ ਸ੍ਰ ਸਰੂਪੇ ਭਾਸੇ ਹੈ

੩੪ ਸੋਈ ਬਿਤਕੇ ਉਦੇ ਭਏ ਤੇ ਬਿਤਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਤ ਬਿਤ ਮੇ ਅਨਗਤ ਭਾਸੇ ਹੈ ਫਿਰ ਪ੍ਰਥਮ ਬਿਤ ਨਾ ਸਭਈ
 ਦੂਜੀ ਉਠੀ ਨਾਹਿ ਤਬ ਤੋ ਦੋਯ ਬਿਤ ਕੇ ਬੀਚ ਮੇ ਦੋਯ ਬਿਤ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੋ ਸੋ ਤੋ ਸ੍ਵ ਸ੍ਵ ਰੂਪੇ ਭਾਸੇ ਹੈ ਅਥ ਬਿ
 ਤ ਕੇ ਅੰਤ ਹੁੰ ਬਿਤ ਕੇ ਨਾ ਸਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤੋ ਸ੍ਵ ਸ੍ਵ ਪੇ ਭਾਸੇ ਹੈ ਸੋ ਸਾਖੀ ਜਾਣ ਬੋ ਜੈ ਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨੇ ਬੈਠ ਕੇ ਜਪ ਕਰਤੋ ਜੋ ਪੁਰਖੁ ਤਾ
 ਕੇ ਹਾਥ ਮੇ ਫਿਰਤੀ ਜੋ ਸਫਟ ਕਮਣੀ ਕੀ ਮਾਲਾ ਸੋ ਅਤ ਸ੍ਵ ਦੁ ਹੈ ਤਾ ਮੇ ਸੂਰਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤਾਂ ਕੈ ਵਾਹਗੁਰੀ ਤਰਚਹੁੰ
 ਰਦਾ ਪਕਰ ਗਾਸੇ ਹੈ ਅਇ ਮਇ ਕੋ ਮਾਇ ਮੇ ਮਾਇ ਮਇ ਕੋ ਸੰਤ ਮੇ ਮਇ ਮਇ ਕੋ ਸੀਧ ਮੇ ਸ੍ਵ ਸ੍ਵ ਰੂਪੇ ਭਾਸੇ ਹੈ ਅਰੁ
 ਮਇ ਮਇ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਰੂਪ ਕਰਿ ਕੈ ਅਨੁਗਤ ਭਾਸੇ ਹੈ ਅਰੁ ਮਾਦੁਣਾ ਜਾਦੁਣਾ ਰੂਪ ਮਇ ਮਾਂ ਕੀ ਦਿਰਿਯਾ ਜਾਪੁ
 ਕਾਸ ਮੁੰ ਭਾਸੇ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮਾਪਾ ਮਾਦੁਣਾ ਜਾਦੁਣਾ ਰੂਪੇ ਦਿਰਿਯਾ ਮੁੰ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ਹੈ ਕੇਵਲਾ ਦਿਰਿਯਾ ਮਾਰਹਿ ਤਭੁ ਇਓਸ
 ਤੋ ਮਇ ਮਾਂ ਕੀ ਦਿਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਮਇ ਮਾਂ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ ਤੋ ਸੋ ਸਾਖੀ ਕੇਵਿਖੇ ਬਾਧਿ ਬਿਤ ਕੀ ਪਰਿਪਰਾਉਤ ਪੰਨਹੇ
 ਤੀ ਵਰਤਤੀ ਨਾ ਸਕੁੰ ਪਾਵਤੀ ਭਾਸੇ ਹੈ ਅਰੁ ਜੋ ਸਾਖੀ ਬਿਤ ਕੇ ਜਾਬਉਤ ਪਤਿ ਸਕੁੰ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ਹੈ ਤਾ ਤੇ ਸਾਖੀ ਅ
 ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਕਾਸ ਏਕਰਸ ਸ ਏਕਰਸੇ ਹੈ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥੧੨॥ ਫਿਰ ਮੇ ਰਹੁ ਕੁਕਰਿ ਕੈ ਸਾਖੀ ਕੁੰ ਲਖਾਵੈ ਹੈ ਕਬਿਤੁ ॥

ਮਾਨਮਾਹਿਸੁੰਮਾਵਤਪੈਜਾਵਤਤਰਵਾਰਜੈਸੇਵਚਪ੍ਰਕਾਸਮਾਹਿਪ੍ਰਤਯਖਦੇਖਾਤਪੈ। ਵਾਹਯਪ੍ਰਕਾਸਏਕ
 ਸਾਧਨਾਬਿਨਾਪ੍ਰਕਾਸੇਤਰਵਾਰਕੇਸਾਥਨਾਹਿ। ਮਾਵਤਨਜਾਤਪੈ। ਸਾਖੀਕੇਪ੍ਰਕਾਸਮਾਹਿਕਾਰਣਵਜਾਪਾਰਫਲ
 ਸਹਿਤਸਰਬਭਾਸੇਤੈਸੇਬੁਧੁੰਕੋਗਾਤਪੈ। ਸੁਪਸੂਪ੍ਰਕਾਸਰੂਪਮਾਵਿਕ੍ਰੇਏਕਰਸਾਨਿਤਚਿਦ੍ਰੁਪਸਰਬਸਾ
 ਖੀਮੇਵਿਖਾਤਪੈ। ੧੩। ਟੀਕਾ। ਸੂਰਯਕੇਪ੍ਰਕਾਸਮੇਮਾਨਮਾਹਿਸੁੰਨਿਕਸਤੀਅਰਬਾਹਰਜਾਤੀਤਰਵਾਰ
 ਜੈਸੇਮੰਗੁਲਦੇਇਮੰਗੁਲਨਿਕਸਤੀਬਿਲਸਤਨਿਕਸਤੀ। ਮੇਸੇਵਿਕ੍ਰਿਯਾਸਹਿਤਪ੍ਰਤਯਖਦੇਖਾਤਪੈ। ਅ
 ਰਸੂਰਯਕੇਪ੍ਰਕਾਸਹੈਸੇਏਕਰਸਵਜਾਪਾਰਬਿਨਾਸਰੂਪਸੁਹਿਤਰਵਾਰਕੁੰਪ੍ਰਕਾਸੇਹੈ। ਤਰਵਾਰਕੇਸਾਥਮਾ
 ਵੇਜਾਵੇਨਹਿਪੈ। ਤੈਸੇਸਾਖੀਪ੍ਰਕਾਸਮੇਕਾਰਣਵਿਖੇਇਵੈਸਨਕਰਖਵਜਾਪਾਰਸੰਕਲਪਾਇ। ਅਰਫਲਨਿਸ
 ਚੇਇਨਸਰਬਸਹਿਤਬੁਧਕੋਗਾਤਸੂਸੂਰ੍ਯੇਪ੍ਰਤਯਖਭਾਸੇਹੈ। ਸੇਸਾਖੀਕੋਸੇਹੈ। ਸੁਪਹੈਬੁਧਕੋਦਖਸੁੰਦ੍ਰਿਖ
 ਤਨਾਹਿਹੈਟਰਸਪ੍ਰਕਾਸਹੈ। ਬੁਧਿਜੈਸੇਮਾਪਕੀਸਿਧੀਕੇਲੀਏਸਾਖੀਕੀਅਪੇਖਿਯਾਕਰੇਹੈ। ਤੈਸੇਸਾਖੀ
 ਮਾਪਕੇਪ੍ਰਕਾਸਕੇਤੀਏਮੰਗੁਰੀਚਾਹਨਹੀਕਰੇਹੈ। ਬੁਧਿਜੈਸੇਮਾਪਕੇਵਿਖੇਕੁੰਬਿਤਰੂਪਾਵਿਕ੍ਰਿਯਾਪਾ

ਕੇ
 ਕੇਪ੍ਰਕਾਸਤੈਸੇ

੩੫
ਮ:

ਇਕੋਵੇਖੇਕਰੇਹੈ। ਏਥੇਸਾਖੀਬੁਧਿਕੁੰਦਿਕੁਆਪਾਇਕੋਵੇਖੇਨਹੀਕਰੇਹੈ। ਤਾਤੇਮਵਿਕੁੰਦੈ। ਜਾ
ਸੁਮਵਿਕੁੰਦੈ। ਤਾਸੁੰਦੇਕਰਸਹੈ। ਨਿਤਚਿਤੁਪਹੈ। ਬੁਧਿਵਸਿਸਚੈਤਨਸੁੰਦਿਲਖਣਹੈ। ਮੇਸੇਸੁਪਾਦਿ
ਪੰਚਵਸੇਖਣਯੁਕੁੰਦੈਚੈਤਨਸੇਸਰਬਕਾਸਾਖੀ। ਸੁਰਯਕੀਨਾਈਪ੍ਰਸਿਧਹੈ। ੧੩। ਪੀਛੇਸਰਬਸਾਖਜਤਕਯੋ
ਸੇਈਨਿਰੂਪਣਕਰੇਹੈ। ਕਬਿਤੁਕਾਵੇਖੇਜੈਸੇਦਿਸਤੈਸੇਬ੍ਰਿਤਬ੍ਰਿਤਮਾਨਦਿਸਜਨਕੋਪ੍ਰਕਾਸਸੇਈਦਸਾਰੂਪ
ਜਾਨਿਯੋ। ਤਿਪੁਟੀਕੇਆਇਮਪਿਸੁਨਮਧਸਾਖੀਰੂਪਤਿਪੁਟੀਕੇਮੰਤਮੇਮਵਧਿਰੂਪਮਾਨਿਯੋ। ਜੇਈਯਾਸ
ਗੀਰਮਾਂਹਿਦਸਾਸੁਪਏਕਰੂਪਸੇਈਸਰਬਦੇਹਮਾਹਿਦਸਾਏਕਠਾਨਿਯੋ। ਦਸਾਸਪ੍ਰਕਾਸਤਾਂਕੇਭੇਦੇਮੇਪ੍ਰਮਾਣ
ਨਾਹਿਮੇਸੇਹੀਦਿਚਾਕਰਭੇਦਭ੍ਰਮਭਾਨਿਯੋ। ੧੪। ਟੀਕਾ। ਜੈਸੇਘਟਾਦਿਵੇਖੇਦਿਸਹੈ। ਤੈਸੇਘਟਾਕਰ
ਬ੍ਰਿਤਮਗਬ੍ਰਿਤਕੋਮਾਸੈਬੁਧਿਸੇਭੀਯਦਜਪਿਚਿਦਾਭਾਸਕਰਵਜਾਪਤਹੈ। ਤਾਤੇਦਿਸਾਸਾਰਿਖੀਭਾਸੇਹੈ। ਤ
ਥਾਪਿਓਤਪਤ੍ਰਾਦਿਮਤਕਰਿਕੇਸਾਖੀਰੂਪਦਿਸੁਕੀਦਿਸਜਹੀਹੈ। ਸੋਦਿਸਕੋਣਸੋ। ਜੇਯਾਤਿਪੁਟੀਕੇਸਦੁਰ
ਣਰੂਪਮਨਭੁਦਹੈਸੇਈਦਿਸਾਜਾਨਿਯੋ। ਤਿਪੁਟੀਕ੍ਰਮਕਾਲਕੋਦਿਖੇ। ਮਵਾਰਯੋਤਿਪੁਟੀਦਰਤੈਹੈ।

ਜ
ਕ

੩੫
ਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਤਾ ਕਰਿ ਕੇ ਤਿ ਪੁਟੀ ਭੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ ॥ ਦਿ ਪੁਟੀ ਕੇ ਅੰਤ ਭੁਟੇ ਤੇ ਅਵਤਾਰੁ ਪਾਏ ॥ ਅਵਤਾਰੁ ਪਾਏ ॥ ਕਯੋ ਕੇ ਜ
 ਗਤੀ ਮੇ ਨਿਰਾ ਅਵਤਾਰੁ ਸਨਾਹਿ ਦੇਖੇ ਹੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਤਾ ਕੇ ਸੋਈ ਦਿਸਾਯਾ ਸਰੀਰ ਮੇ ਸਰਬ ਸੰਪਾਤ ਕੇ ਦਸ
 ਸੁਪਟੇ ਕਰੁ ਪਾਏ ॥ ਨਿਸਚੈ ਕੀ ਓਸੇਈ ਸਰਬ ਸੰਪਾਦਨੀ ਗਮ ਦੇਹੀ ॥ ਸੁਪਟੇ ਕਰੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ਦਸਾਨਿ ਸਚੈ ਕਯੋ ॥ १
 ਕਯੋ ਕੇ ਦਸਾ ਕੇ ਭੇਦ ਕਰਾਹ ਕਰੇਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਿਰੂਪਣ ਨਾਹਿ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਕੇ ਸੇ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਸਾ ਕੇ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ਸੋਈ
 ਦਸਾ ਕੇ ਭੇਦ ਕਰਾਹਣ ਕਰੇ ॥ ਸੋ ਦਸਾ ਸੁਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਖ ਜਾਇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕੇ ਵਿਖੇ ਨਾਹਿ ॥ ਤਬਾ ਦਿਸਾ ਕੇ
 ਭੇਦ ਭੀ ਪ੍ਰਤਖ ਜਾਇ ਕੇ ਵਿਖੇ ਨਾਹਿ ॥ ਅਰ ਦਸਾ ਕੀ ਜੋ ਦਿਸ ਹੈ ਸੋ ਤੇ ਦਸਾ ਸੁੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਵਿਖੇ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਦਸਾ
 ਕੁੰ ਵਿਖੇ ਨਹੀ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅਰ ਜੋ ਦਸਾ ਹੀ ਕੁੰ ਵਿਖੇ ਕਰੇ ਤੋ ਮਾਮ੍ਹਾ ਸੇਵੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਤਖ ਜਾਇ ਕਰੇ ॥ ३
 ਸੋ ਦਸਾ ਕੇ ਭੇਦ ਕਰਾਹਣ ਨਹੀ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਭੇਦ ਕੇ ਸਾਧਕ ਪੈ ਨਾਹਿ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿ ਕੇ ਦਸਾ ਕੇ ਵਿਖੇ
 ਭੇਦ ਭੀ ਹੈ ਸੋ ਦੂਰ ਕਰਯੋ ॥ ੧੪ ॥ ਦਸਾ ਏਕੁ ਭੁਟੇ ਤੇ ਸਰਬ ਦੇਹ ਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਸਰਬ ਭਾ ਮਨੁ ਸੰਧਾਨ ਭੁਯੋ ਚਰਿ
 ਯੋ ॥ ਸੋ ਤੇ ਨਹੀ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੁਖਾਇ ਕੀ ਦਸਾ ਮਰਯਾਦਾ ਕਰ ਕੇ ਦਸਾ ਕੇ ਭੇਦ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੁਰਬ

ਰਿ

3

ਕੁ

੩੬

ਮੰ

ਜੈਸੇ ਭਾਖੀ ਤੈਸੇ ਸਰਬ ਦੇ ਹੀ ਮੇਰੇ
ਦੇਸੇ ਸੁਖਾ ਦੇਸੇ ਸੁਖਾਖੀ ਮੇਰੇ

ਪਖ ਕਰੇ ਹੈ ਪੁਰਬ ਖਾਕ ਬਿਤਾ ਸਰਬ ਦੇ ਹੀ ਮੇਰੇ ਜਬ ਦੁਸਾ ਏ ਕਰੂਪ ਤਬ ਸਰਬ ਕੋ ਜੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਜਾ ਮੇ ਕਰੇ ਨ
ਭਾਸਹਿ। ਓ੩ ॥ ਦਿਛੇ ਦਰ ਦੇ ਹੁਥ ॥ ਕਰਿ ਜੇ ਸੋਈ ਤਦ ਵਾਛਿ ਨ ਮਾਹਿ ਭਾਸੇ ਮਨੁ ਜਮੇ ਨ ਕਾਸਹਿ
ਪਾਟ ਕੋ ਜੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਮੀ ਨ ਜਾਮੇ ਤਾ ਤੈ ਸਰੀਰਾ ਵਾਛਿ ਨ ਮਾਹਿ ਭੇਰ ਨ ਪ੍ਰਕਾਸਹਿ ॥ ਮਦ ਛੇਦ ਭੇਦ ਕਰ ਸੁ
ਖ ਦਿਛਾਵ ਸੁਖਾ ਸਿਧਾ ਸਾਖੀ ਕਾ ਸੁਰੂਪ ਮੇ ਨ ਭੇਦ ਮਦ ਕਾਸਹਿ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਪੁਰਬ ਪਖਾ ਸਰਬ ਦੇ ਹੀ ਮੇ
ਜਬ ਦੁਸਾ ਮਾਧਿ ਸੁਨਾ ਦਿਛੇ ਸੇਖ ਭੁਭੁਏ ਕਰੇ ॥ ਤਬ ਸਰ ਦੇ ਹੀ ਮੇ ਭੁਏ ਜੇ ਸੁਖਾ ਦਿਛੇ ਗਕਾ ਮਾਦਿ ਦਿਕਾਰ ਇ
ਛਾਇ ॥ ਕ੍ਰਿਮਾ ਪਟ ਪਟਾ ਦਿਗ ਜਾਨ ਸੇ ਸਰਬ ਯਾ ਦੇ ਹੀ ਮੇ ਰਹੇ ਜੇ ਸਾਖੀ ਤਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਮੇ ਭਾਸਾ ਚਰਿ
ਯੋ ॥ ਕਰੇ ਕੇ ਯਾ ਦੇ ਹੀ ਮੇ ਅਰ ਸਰਬ ਦੇ ਹੀ ਮੇ ਸਾਖੀ ਏ ਕਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਦੇ ਹੀ ਮੇ ਭੁਏ ਜੇ ਸੁਖਾ ਦਿਸੇ ॥ ਸਾਖੀ ਮੇ
ਭਾਸਾ ਚਰਿਯੋ ॥ ਜੇ ਜਗ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥ ਸਰਬ ਸਾਖੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥ ਇਨ ਮੇ ਸੀ ਦੇ ਹਕ ਗਾਂ ਹੈ ॥ ਜਬ ਏ ਕਸ
ਖੀ ਕੇ ਦਿਖੇ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥ ਤਬ ਅਨ ਸੰਧਾ ॥ ਭੁਯੇ ਚਰਿਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਜੋਗੀ ਮਾਧਰੀ ਜੋਗ ਸਿਧ ਕਰਿ ਕੇ ॥ ਮੇ ਨ ਕ
ਦੇ ਹਧਾਰ ਵਰੇ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸਰ ਦੇ ਹਕ ਸੁਖਾ ਦਕ ਕੋਈ ॥ ਮਨੁ ਸੰਧਾ ਨ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਮੇ ਸੇ ਯਾ ਦੇ ਹੀ ਮੇ ਸਰਬ ਦੇ

ਬ

੩੬

ਹਰਾਸੁਖਾਦਕਰੀਅਨਸੰਧਾਨਭੁਯਾਚਹਿਛੇ॥ ਸੋਤੋਹੋਤਨਾਹੀ॥ ਤੰਤਿਸਾਖੀਏਕਨਾਂਹੀ॥ ਓੜਾਯਦਧਿਦੁਸੁਏਕਹੈ
 ਸਰਬਦੇਹਮੇਰਹਯੋ॥ ਤਥਾਪਿਸਰਣ ਕਾਸੁਖਾਦਿ ਸਰਬਤ੍ਰਦੁਸੁਮੇਨਪਿਭਾਸੇਹੈ॥ ਤਹਾਂਯੋਕਾਰਣਹੈ॥
 ਕਹਾਂਕਿਸਚਦਾਨੰਦਕੀਨਾਈਦੁਖਾਦਿਹੈ॥ ਸੋਜੇਦੁਸੁਕੋਸੁਭਾਵਕਫਰਮਹੋਤੋਤੋਜਹਾਂਜਹਾਂਦੁਸੁਹੈ॥
 ਤਹਾਤਹਾਸਚਚਾਨੰਦਕੀਨਾਈਸਰਬਦੁਖਾਦਿਹੈ॥ ਸੋਸਰਬਤ੍ਰਦੁਸੁਮੇਭਾਸੋਤੋ॥ ਸੋਯੇਦੁਖਾਦਦੁਸੁਕੋਧਰ
 ਮਨਾਹੀ॥ ਕੋਯੇਕੋਦਿਸਸਬੁਯਾਦਿਕਕੋਧਰਮਹੈ॥ ਤਹਾਂਜਹਾਂਜਹਾਂਦੁਖਾਦਿਕਕੋਧਰਮਹੈ॥ ਤਾ
 ਤੇਜੋਸੁਖਦੁਖਾਦਿਜਾਂਬੁਯਾਦਿਕਕੋਦਿਖੇਭੁਏ॥ ਸੋਸੁਖਾਦੁਖਾਦਿਤਾਬੁਧਹੀਕੋਦਿਖੇਰਹਯੋਸੋਤੋ॥ ਤ
 ਦੁਫੁਛਿਨਸਾਖੀਪ੍ਰਕਾਸਮੇਘਾਸੋਹੈ॥ ਪਰੰਤਅੰਨ੍ਯਬੁਯਾਦਿਕਮੇਭੁਯੋਜੋਸੁਖਦੁਖਾਦਿਸੋਅੰਨ੍ਯਬੁਯਾ
 ਦਿਕਮੇਜਾਦਿਕਾਰਿ॥ ਅੰਨ੍ਯਬੁਯਾਦਿਜਦੁਫੁਛਿਨਸਾਖੀਪ੍ਰਕਾਸਮੇਨਗਾਸੋ॥ ਯੇਦੁਖਾਦਿਧਰਮਕੀਮੂਰਜਾ
 ਦਾਹੈ॥ ਜੈਸੇਜੈਰੂਪਾਦਗੁਣਜਾਂਘਟਾਦਿਕਕੋਸਾਥੁਏਸੋਰੂਪਾਦਿਗੁਣਤਾਂਘਟਮੇਰਹਯੋਥਕੋ॥ ਤਾਂਘਟਾ
 ਦੁਫੁਛਿਨਪ੍ਰਕਾਸਮੇਹਿਭਾਸੋ॥ ਪਣਪ੍ਰਕਾਸਕਾਏਕਤ੍ਰਕਰਕੈ॥ ਅਟਕੋਰੂਪਘਟਮੇਜਾਦਿਕਰਪਟਾਦੁਫੁਛਿਨ

੩੭

ਕ

੨

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮੇਭਾਸੇਮੈਸੋਨਹੀਦੇਖਜੋਹੈ। ਤਾਂਤੈਸਰਬਤਦੇਹਮੇਦ੍ਰਸਾਏਕਥਕੇਹੂੰ। ਅਵਛੇਦਬੁਧਕੇਭੇਦਕਰਿਕੈਸੁਖਾਇ
 ਵਜਵਸਥਾਕੀ। ਸਿਧਹੋਤਹੈ। ਯਾਂਤੇਦ੍ਰਸਾਮੇਭੇਦਕਲਪਨਾਕਰਣੀਸੋਉਚਤਨਾਹਿ। ਅਰਜੋਯੋਗੀਕੋਦ੍ਰਸਾਂਤਦੀਓ
 ਸੋਈਗੰਓਚਤਨਾਹਿ। ਕਯੋਕੇਯੋਗੀਯੋਹੈਸੁਬੁਧਾਇਛੈਨਜੀਵਚੈਤਨਾਹੈ। ਸੋਆਪਕੀਇਛਾਕਰਿਕੈ। ਅਨੇਕਦੇ
 ਹਧਰੇਹੈ। ਤਾਂਤੇਜਦਯਾਪਦੇਹਮਨੇਕਹੈਤਥਾਪਿਯੋਗੀਕੀਮੁਖਜਭਿਪਾਧਬੁਧਏਕਹੈ। ਤਾਂਸੁੰਤਾਮੇਹੀਸਰਬਦਖਾਇ
 ਭਯਾਹੈ। ਅਰਸੋਈਅਨਸੰਧਾਨਕਰੇਹੈ। ਅਰਈਗੰਤੋਦੇਹਕੇਹੂੰਰੁਦਹੈ। ਅਰਬੁਧਕੇਹੂੰਭੇਦਹੈ। ਤਾਂਤੇਮੋਰਬੁਧਮੇਭਏ
 ਜੋਸੁਖਾਇਤਿਨੂੰਕੋਮੋਰਬੁਧਮੇਅਨਸੰਧਾਨਸੋਯੁਕਨਾਹਿ। ਅਬਦਯਭੇਕਾਦ੍ਰਿਸਾਂਤਕਰਿਕੈਦ੍ਰਸਾਕੋ। ਅਭੇਦਸਾਧੈਹੈਏ
 ਕਸਰੀਰਮੇਤੋਦ੍ਰਸਾਕੁੰਤੰਭੀਏਕਹੀ। ਮਾਨੇਹੈਸੋਏਸਰੀਰਮੇਦ੍ਰਸਾਏਕਤੁਥੋਕੇਹੂੰ। ਪਗਮੇਲਾਗਯੋਕਾਂਟੇਤਾਂਕਾਟੇਕਾ
 ਦਖਕੋਪਦਾਦਾਛੈਨਮਾਹਿਮੇਰੇਪਗਮੇਦੁਖਹੈ। ਐਸੇਅਨਭਹੈਤਹੈ। ਪਦਸਿਰਾਦਾਛੈਨਮੇਪਗਕੇਦੁੱਕੇਅਨ
 ਭਵਨਹੀਹੋਤਹੈ। ਅਰੁਸਿਰਲਗਯੋਜੋਰੰਦਨਤਾਂਚੰਦਨਕੋਸੁਖਸਿਰਦੁਛਿਨਮੇਹੀਭਾਸੇਹੈ। ਪਦਾਦਾਛੈ
 ਨਮੇਨਹਿਭਾਸੇਹੈ। ਤਾਂਤੇਕਹਾਂਸਰੀਰਅਦਾਛੈਨਮੇਭੇਦਹੋਤਹੈ। ਇਤਨੋਸਰੀਰਾਦਾਛੈਨਏਕਦ੍ਰਸਤਾਂ

੩੭

ਖ

ਕਰਿ

ਕਾਸੁਰੁ ਪਾਮੇ ਭੇਦ ਨਾਹਿ ॥ ਮੇਸੇ ਸਰਬ ਸਰੀਰੇ ਮੇ ਦਸੁ ਏਕ ਤ੍ਰਿਸਤੁ ਪੁੰ ॥ ਮਵ ਛੇਦ ਕ ਬੁਧ ਜਾਦਿ ਕ ਕਾ ਭੇਦ
 ਕਰ ਸੁਖਾਦਿ ਵਜ ਦਸ ਥਾ ਸਿਧ ਹੋਇ ਗੀਤਾ ਤੈ ਸੁਖਾਦਿ ਵਿਵਸ ਥਾ ਕੀ ਸਿਧ ਕੇ ਲੀਏ ਦਸ ਮੇ ਭੇਦ ਕੀ
 ਕਲਪ ਨਾਨਾ ਕਰਣੀ ॥ ੧੫ ॥ ਫੇਰ ਸਰਬ ਦੇਹ ਮੇ ਦਸ ਕੇ ਏਕ ਤ੍ਰਿਸਤੁ ਪਾਤੈ ਸਤੈ ਦਸ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁੰ ॥ ਭੇਦ ਦਿ
 ਪਦੈ ਪੈ ॥ ਕ ਬਿਤੁ ਜੈਸੇ ਅੰਨ ਦੇਹ ਕਾਰ ਬੁਧਿ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਹੁੰ ਤੈ ਸੇ ਗੀਸੁ ਦੇਹ ਕਾਰ ਬੁਧ ਭੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਹੁੰ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰ
 ਨ ਦੇਹ ਪੁੰ ਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮੇ ਸੁੰਦਰ ਤੈ ਸੇ ਸੁੰਦਰੀ ਦੇਹ ਦੁਖ ਨਾਹਿ ਮੇ ਰੇ ਪਾਸ ਪੁੰ ॥ ਜੈਸੇ ਸੁੰਦਰੀ ਦੇਹ ਮਾਹਿ ਸਰਬ ਕੁੰ
 ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਹੁੰ ਤੈ ਸੇ ਸਰਬ ਦੇਹ ਮਾਹਿ ਸਰਬ ਭੁੰ ਚਕਾਸ ਕਹੁੰ ॥ ਤਾ ਤੈ ਸਰਬ ਸਾਖੀ ਏਕਾ ਮਦ੍ਰਤ ਪਤਰ ਜਬ੍ਰਹਮ
 ਜਾ ਮੇ ਭੇਦ ਸੰਕਾਰੁ ਕੋ ਨਾਹਿ ਮਵ ਕਾਸੁਰੁ ॥ ੧੬ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਅੰਨ ਕੀ ਜੇ ਦੇਹ ਤਾਂ ਦੇਹ ਕਾਰ ਬੁਧ ਕੇ ਜੈਸੇ ਦਸ ਮੇ ਪੁੰ
 ਤਾਂ ਤੇ ਤਾਂ ਦੇਹ ਕਾਰ ਬੁਧਿ ਕੇ ਵਿਖੇ ਜੈ ਅੰਨ ਦੇਹ ਸੇ ਮੇ ਗੀਤਾ ਸੁੰ ॥ ਭਾਂਤੋ ਤਾਂ ਕੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਕੀ ਪਾਪ ਤਕੇ ਮੇ ਰੇ ਪਸੰ
 ਗ ਨਾਹਿ ਜਾਹ ਪਾਸਿ ਪਾਏ ॥ ਤੈਸੇ ਅਰਜਾਨ ਦਸ ਮੇ ਮਾਪ ਕੇ ਮਾਨ ਜੇ ਦੇਹ ॥ ਤਾਂ ਦੇਹ ਕਾਰ ਬੁਧਿ ਕੇ ਪੁੰ ਮੇ ਦਸੁ ਪੁੰ

ਕਾ

੩੮
ਮੁੰ
ਸੁ

ਅਰਸਦੇਹਾਕਾਰਬੁਧਿਕੇਵਿਖੇਜੇਦੇਹਸੇਭੀਮੇਰੇਵਿਸਯਹੈ। ਤਾਂਭੈਵਿਸਯੂਤਜੇਦੇਹਕੇਸੁਖਦੁਖਸੋਭਿਮੇਰੇ
ਵਿਸਯਸੀਦੁਖੋ। ਵਿਸਯਵਿਕਾਰਵਿਸਯਕੁੰਸਪਰਸਨਹਿਕਰੇਹੈ। ਯੋਨਕਾਵਿਟਿਵਯਗਵਿਕੋਮੇਭੀਜਾਣਲੇਣੇ
ਅਥਜੈਸੇਮੰਨਾਦੇਹਵਿਕੇਵਿਸੰਤਕਰਿਕੈਸਦੇਹਾਵਿ। ਵਿਸਯਵਿਕਾਰਕੇਵਿਸਯਕੇਵਿਖੇਅਭਾਵ
ਵਿਖਾਯੋ। ਤੈਸੇਸਦੇਹਮੇਸਰਬਸੰਪਾਤਕਾਪ੍ਰਕਾਸਕਤ੍ਵਕੁੰਵਿਸੰਤਕਰਿਕੈਸਰਬਦੇਹਮੇਸਾਖੀਕੋਪ੍ਰਕਾਸਕਤ੍ਵ
ਦੇਖਾਵੈਹੈ। ਜੈਸੇਆਪਕਾਦੇਹਮੇਸਰਬਸੰਪਾਤਕੁੰਮੇਸਾਖੀਪ੍ਰਕਾਸਕਤ੍ਵਹੁੰ। ਤੈਸੇਸਰਬਸਾਵਰਜੰਗਮਾਵਿਦੇ
ਹਮੇਸਰਬਵਿਦਯਾਦਿ। ਸੰਪਾਤਕੁੰਮੇਪ੍ਰਕਾਸਕਤ੍ਵਹੁੰ। ਤਾਤੇਸਰਬਸਾਖੀਮੇਏਕਹੁੰਸਜਾਤੀਵਿਜਾਤੀਯਸ੍ਰਗਤ
ਭੇਦਰਹਤਹੁੰ। ਅਰਵਿਸਯਸਰਬਤਏਕਨਰੂਪਵਕੀਓ। ਤਾਂਤੇਸਜਾਤੀਭੇਦਨਹਿ। ਅਰਸਤਵਿਸਯਸੁੰਦਿਨਾ
ਤੀਵਿਸਯਭਿਨਹੈ। ਤਾਂਹਿਸੁੰਮਸਤਹੈ। ਤਾਂਤੇਤਕਿਕੀਓਭੇਦਭੀਮਸਤਾ। ਯਾਂਤੇਵਿਜਾਤੀਭੇਦਭੀਨਹਿ। ਸਾਖੀਨਿਗ
ਵੇਦਹੈ। ਤਾਂਤੇਸੁਗਤਭੇਦਭੀਨਹਿ। ਐਸਭੇਦਸੁੰਨਾਹੈਤਾਸੁੰਮਦ੍ਰੁਤਹੈ। ਐਸੇਜੇਪਤਰਯਾਤਮਾਸੇਈਕ੍ਰਮ

੩੮
੧

ਕੋਯੋ ਕੋ ਦੇ ਕਮ ਦੇ ਤਯੋ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਲਖਣਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਜਾਤੀ ਯਦੀ ਸ੍ਵਰਮੇ ਭੇਦ ਕੀ ਸੰਕਾਰੋ ਅਵਕਾਸ ਨਾਹਿ॥ ੧੬
ਅਬ ਪਾਣ ਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਅਵਲੰਬ ਨ ਕਰਿ ਕੋ ਸਾਖੀ ਕੋ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਨਿਰੂਪਣ ਕਰਹੈ। ਕਾ ਬਿਤੁ॥ ੧॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਣ ਬ੍ਰਿਤ
ਪੁੰ ਕੋ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮਧਿ ਮਾਹਿ ਸਾਖੀ ਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਸਦਾ ਸੋ ਪ੍ਰਕਾਸਹਿ। ਅਪਾਨ ਕੋ ਅੰਤ ਭੁਯੋ ਪਾਣ ਕੋ ਨਉ ਦੇ ਭੁਯੋ ਤੋ
ਲੋਹਿਰ ਦੇ ਮਾਹਿ ਸਾਖੀ ਰੂਪ ਭਾਸਹਿ। ਪ੍ਰਣ ਕੋ ਤੋ ਅੰਤ ਭੁਯੋ ਅਪਾਨ ਕੋ ਉਦੇ ਨਾਹਿ ਤੋ ਲੋਹਾ ਹਯ ਦੇ ਸਮਾਹਿ ਸਾਖੀ ਅਵਭਾਸ
ਹਿ। ਪ੍ਰਾਣ ਕੋ ਅਵਲੰਬ ਕਰਿ॥ ਅਨੁਪੁੰ ਕੋ ਸਿਰਕਰਿ ਯੋਗੀ ਸਦਾ ਭਾਤ ਮਭੁੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਉਪਾਸਹਿ॥ ੧੭॥ ਟੀਕਾ॥ ਜੈ ਸੇਵਿ
ਖਿਅਕਾਰ ਬ੍ਰਿਤ ਅਰ ਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਣਿ ਨ ਕੋ ਅਵਲੰਬ ਨ ਕਰਿ ਕੋ ਸਾਖੀ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਕੀਯੋ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਣ
ਕੀ ਬ੍ਰਿਤ ਜੋ ਸ੍ਵਸ੍ਵ ਸ੍ਵਰੂਪ ਪ੍ਰਾਣ ਕੋ ਵਜਾ ਪਾਰ। ਤਾ ਕੀ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮਧਿ ਮੇ ਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸ ਰੂਪ ਸੋ ਸਾਖੀ ਸਦਾ ਭਾਸੇ
ਹੈ। ਸੋਈ ਦਿਖਾਵੈ ਹੈ। ਅਪਾਨੇ ਤਿਯੋ ਅੰਤ ਰਹਿ ਦੇ ਦੇ ਸਮਾਹਿ ਨਿਸ੍ਵਾਸ ਰੂਪ ਅਪਾਨ ਕੋ ਅੰਤ ਭੁਯੋ। ਅਕ੍ਰਿਦੇ ਦੇ
ਸਸੁੰਭਿ ਸ੍ਵਸ੍ਵ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਣ ਕੋ ਉਦੇ ਨਾਹਿ ਭੁਇਓ ਹੈ। ਤੋ ਲੋਹਿ ਦੇ ਦੇ ਸੋ ਮੇ ਨਿਰਭੂਮ ਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸ ਸਾਖੀ ਸ੍ਵਸ੍ਵ ਰੂਪੇ ਭਾ
ਸੇ ਹੈ॥

੩੬ ਸੇਹੈ॥ ਐਸੇ ਨਾਸਾਸੁ ਲੇਕ ਰਿਵਾਜ ਸਮੰਗ ਲੁਪਤੰਤ ਵਾਹ ਦੇ ਸੋਮੇ ਪਾਣ ਕੋਤੇ ਅੰਤ ਸਮਾਪਤਿ ਭੁਈ॥ ਅਰਵਾਹ ਦੇ
 ਮ: ਸਸੀ ਅਪਾਨ ਕੋਉ ਦੇ ਨਾਹਿ ਭੁਯੇਹੈ॥ ਤੋਥੇ ਵਾਹ ਦੇ ਸੋਮੇ ਨਿਰਵਿਕਲ ਪਸਾਖੀ ਭਾਸੇਹੈ॥ ਐਸੇ ਪਾਣ ਕੋਆਸੇ ਕਰਮ ਨਰੀ
 ਤੋਮੇ ਸਿਰ ਕਰਿ ਕੈਯੋ ਰੀਜੇਹੈ ਸੋਮੇ ਸੋਮਾਤਮਾ ਕੋ ਅਨਸੰਧਾਨ ਕਰੇਹੈ॥ ੧॥ ਅਬ ਨੀਰਲੀ ਬਜੇ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਹੈ ਤੋਮੇ ਮਨ
 ਬਾਣੀ ਕੀ ਪੁਰਬਿਤ ਕੋ ਅਭਾਵਾ ਦਿਖਾਵੈਹੈ॥ ਕਬਿਤਾ ਕਲਪਨਾ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਜੇਹੈ ਅਧਿਸ਼ਟਨ ਰੂਪ ਸੋ ਤੋ ਵਿਸੇਖ ਆਲੀ
 ਬਾਬਿਨਾ ਕਹਿਓ ਨਹਿ ਜਾਵੈਹੈ॥ ਤੋਮੇ ਬੁਧਿਓ ਦੇਹੋਇ ਵਿਸੇਖ ਆਰੋਪ ਕਰੇਤਾਹਿ ਕੁੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇਤਾ ਤੈਸਾਖੀ ਸੋ ਕਹਾਵੈਹੈ॥
 ਐਸੇ ਕੁਆਵਾਹ ਰੂਪ ਵਿਸੇਖ ਆਲੀ ਬਕਰਨਾ ਨਾਮ ਧਰਵੇਦ ਵਾਹਿ ਕੁੰਬੁਤਾਵੈਹੈ॥ ਵਿਸੇਖ ਅਲੀ ਬਬਿਨਾ ਸੁਤ:-
 ਜੇ ਸਰੂਪ ਤੋਮੇ ਬੁਧਿਸਹਿਤ ਬਾਣੀ ਸਰਬ ਜਾਯ ਫਿਰਾਵੈਹੈ॥ ੨॥ ਟੀਕਾ ਕਲਪਨਾ ਬਯਾਦ ਨਾਮ ਰੂਪ ਕੀ ਸਦਾਧਿਸ਼ਟ
 ਮੋ ਨਾਸਾਥ ਜੋਯੋ ਜਨਾਤਾ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਜੋ ਅਧਿਸ਼ਟਨ ਰੂਪ ਹੈ ਤਾ ਕੋ ਛੁ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਕੋ ਅਲੀ ਬਹੈ ਨਾਹਿ॥ ਤਾ ਤੈ ਨਾਮ ਭੀ ਨਹੀ ਪਵਰਤੇ
 ਹੈ॥ ਐਸੇ ਸਰੂਪ ਮੇਜਬਾ ਅਨਿਰਵਾਤ ਨਾਜਹ ਤੇ ਪ੍ਰਥਮ ਬੁਧਿਓ ਦੇਹੋਯਕਾਰਿ ਜੋ ਵਿਸੇਖ ਰੂਪ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੇ ੩੬

ਹੈ॥ ਤਬ ਤਕ ਲਪਨਾ ਭੁੰਸੇ ਮਾਧਿਸੁ ਨ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸੋਈ ਸਾਖੀ ਅੰਸੋ ਨਾਮ ਕਹਾਵੈ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਬੁਧਿ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਰੂਪ ਸਾ
ਖਕੋ॥ ਅੰਧ ਬਨ ਕਰ ਕੇ ਸਾਖੀ ਨਾਮ ਕਹਾਵੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਰਬਾ ਵਿਸੇਖ ਕੇ ਭਾਵ ਰੂਪ ਉਪਾਧ ਭੁੰਨ ਮਿਤ ਕਰ ਕੈ ਸਵਸੇਖ ਕਹੇ ਹੈ॥
ਸਰਬ ਵਿਸੇਖ ਕੇ ਅਭਾਵ ਨਿਖੇਧ ਰੂਪ ਉਪਾਧ ਭੁੰਨ ਮਿਤ ਕਰ ਕੈ ਨਿਰਵਿਸੇਖ ਕਹੇ ਹੈ॥ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਨਾਮਿਤ ਕਰ ਕੈ ਨਾਲ ਮੇਸੇ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਕੈ ਵੇਦ ਹੈ ਸੋ ਵਾਹੀ ਵਸਤ ਭੁੰਨ ਲਖਾਵੈ ਹੈ॥ ਵਿਧ ਨਿਖੇਧ ਰੂਪ ਉਪਾਧ ਕੇ ਆਲੰਬਨ ਬਿਨਾ ਸੁਭਾਵ ਕ
ਜੋ ਸੁਰੂਪ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਮੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕੇ ਅਭਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ਹੈ॥ ਵਿਸੇਖੇਤਾ ਵਿਧ ਸੰਖੇਧ ਰੂਪ ਉਪਾਧ ਕੇ ਆਲੰਬਨ ਬਿ
ਨਾ ਸੁਭਾਵ ਕੇ ਜੋ ਸੁਰੂਪ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਮੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨਾਹਿ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਸੁਪੀਛਿ ਫਿਰ ਆਵੈ ਹੈ॥ ੧੮॥ ਅਬ ਜਾਗਦਾ ਦਿ
ਅਵਸਾਸ ਹਿਤ ਜਾਗਦਾ ਦਿਖਾਓ॥ ਅੰਨ੍ਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੇ ਰੂਪ ਭੁੰਨ ਸੁੰਧੋ ਪਨ ਕਰ ਕੇ॥ ਜਾਗਦਾ ਦਿਕੋ ਬਾਧ ਕਾਰਿ ਅਵਸਿ
ਸੁਆਤਮਾ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁੰਧੋ ਦਿਖਾਓ॥ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੇ ਬਿਤ ਕਾਰਿ ਕੇ॥ ਕਾਬਿਤਾ ਜਾਗਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸੋ ਤੇ ਸੁਪਨੇ ਕੇ ਮਾ

ਪਾਤਿਕਾ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨਾ ਮੇਰਾ
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਾਨਾ ਦਿਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

੪੦ ਹਿਨਾਨਿ ਸੁਪਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਨਾਹਿ ਜਾਗਤ ਮੇਰੇ ਖਿਯੋ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨ ਦੇ ਉਸ ਥੋਪਤ ਮਾਹਿਨਾ ਹਿਤੈ ਸੇ ਸਥੋ ਪਤਨਾ ਹਿਵੇ ਨੁਮਾ
੪੧ ਨਿਪੋਖਿਯੋ ਮੇਰੇ ਜਾਹਿ ਪਰਸ ਪਰ ਵਜ ਭਚਾਰੀ ਮਿਥਾ ਸਰਬਤਾ ਮੇਰੇ ਮਨੁ ਗਤ ਏਕਾ ਅਤਮਾ ਅਵਸੇਖਿਯੋ ਮਨੈ ਵਜ ਭੇਕ
ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਜੇ ਸੁਰੂਪਤਾ ਕੁੰਸੁਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਰਿ ਬਹੁ ਮਰੂਪ ਲੇਖਿਯੋ ॥੧੯॥ ਟੀਕਾ ਜਾਗਤ ਅਵਸਾਸ ਹਿਤ ਜਾਗਤ ਕੇ
ਕੋਰੁ ਜੇਦਿ ਸੁਭਿ ਮਾਨੀਤਾਂ ਕੇ ਅਦਿ ਦੇ ਸਰਬ ਜਾਗਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੇ ਸੁਪਨ ਮੇਰੇ ਵਜ ਭਚਾਰ ਭਾਵੈ ਹੈ ਤੈਸੇ ਸੁਪਨ ਸਹਿਤ ਤੈਜ
ਸਾਦਿ ਸਰਬ ਸੁਪਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੇ ਜਾਗਤ ਮੇਰੇ ਵਜ ਭੇਕ ਅਭਾਵੈ ਹੈ ਮੇਰੇ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨ ਕਾ ਪ੍ਰਪੰਚ ਸਹਤ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨ ਦੇ ਨੇਕੇ
ਸਥੋ ਪਤ ਮੇਰੇ ਵਜ ਭੇਕ ਹੈ ਮੇਰੇ ਜਾਹਿ ਜਾਗਤ ਦਿਪ ਪਰਸ ਪਰ ਵਜ ਭਚਾਰ ਕੁੰਪਾਵੈ ਹੈ ਤੈਯਹ ਸਰਬ ਮਿਥਾ ਹੈ ਅਰਜ
ਅਤਮਾ ਜਾਗਤ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕੁੰਪਾਸ ਤੇ ਸਤੇ ਜਾਗਤ ਵਸਾਸ ਹਿਤ ਜਾਗਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੁੰਪਾਸੇ ਹੈ ਸੋਈ ਅ
ਤਮਾ ਜਾਗਤ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨ ਮੇਰੇ ਜਾਗਤ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕੁੰਪਾਸ ਤੇ ਸੁਪਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇ ਅਤਮਾ ਕੇ ਸੁਪਨ ਮੇਰੇ
ਨੂੰ ਹੈ ਮੇਰੇ ਜਾਗਤ ਅਤਮਾ ਸੁਪਨ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨ ਸਹਿਤ ਸੁਪਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੁੰਪਾਸੇ ਹੈ ਸੋਈ ਸੁਪਨ ਜਾਗਤ ਕੇ ਸੁਪਨ ਸਹਿਤ ਸੁਪਨ

ਮ

੪੦

ਗੁਰਮਤਿ

੪੧ ਰਬਖਖਮੇਸੇਮਨੈਵਜੜੇਕਵਿਚਾਰਸੁੰਦਰਾਉਚਾਰਿਕੋਮਿਥਜਤੁਅਨੁਗਤਕੋਸਤਜਤੁਸਿਧਹੋਤਨਾਹਿਕੋਸੇ
ਮਃ ਜੈਸੇਮਾਲਾਕੇਪੁਖਪਮੇਸੁਤਮਨਗਤਹੈਅਰਸੁਤਸੁੰਪੁਖਪਵਜਭਚਾਰੀਹੈਅਰੁਪੁਖਪਪਰਸਪਰਵਜਭਚਾਰੀਹੈਤਥਾ
ਪਿਮਿਥਜਾਨਾਂਗਿਪੁਖਮਰਸੁਤਦੇਹੁਸਮਾਨਾਤਹੈਪਭੈਸੇਜਾਗਦਵਿਹੈਸੋਭੀਮਿਥਜਾਨਾਂਗਿਅਤਮਾਕੀਨਾਈਸਤਜੈ
ਸੁ ਉਤਾਈਯਯੋਗਦਹੈਜੈਸੇਕੁੰਮੇਸੁਕੁਮਾਨਜਨਜਤਕੁਮਕਰਤੀਨਅਵਸਥਾਹੈਰਜਤਕੁਲਮਰਕਾਗਦ
ਅਵਸਥਾਸੋਕੁਮਅਵਸਥਾਕੋਵਿਖੇਰਜਤਾਦਿਵਸਤਤ: ਸੁਕਤਮੈਹੈਨਾਹਿਤਥਾਪਿਕੁਮਕਰਕੈਸੁਕੁਕਾਇਦਮਸੁੰ
ਰਜਤਾਦੇਤਾਦਾਤਮਹੋਯਕੇਦੇਕਸਤਾਰੁਪਭਾਸੇਹੈਤਾਂਤੈਸਤਮਿਥਜਾਕੋਭੇਦਨਹਿਜਾਨੁਜੋਜਾਤਹੈਸੋਭੇਦਕੋਨਿਸਚੈਦੇ
ਕਾਮਨੈਵਜੜੇਕਰੁਪਵਵੇਕਹੈਤਾਦੇਨੁਮਸੇਜੈਅਨਗਤਜਸੋਸਤਜਾਅਰਜੋਵਜਭਚਾਰੀਸੋਮਿਥਜਾਤਮੇਇਦਮਸ
ਹੈਸੋਰਜਤਾਦਿਤੀਨੋਅਵਸਥਾਮੇਅਨੁਗਤਹੈਅਰਰਜਤਾਦਿਅੰਸਕੋਪਰਸਪਰਅਵਸਥਾਮੇਵਜੜੇਕਹੈਅਰਤੀਨੁਅ
ਵਸਥਾਮੇਅਨਗਤਮੇਸੋਇਦਮਤਮੁਰਿਵਜੜੇਕਹੈਤਾਂਤੇਰਜਤਾਦਿਅੰਸਹੈਸੋਮਿਥਜਾਅੰਸੇਮਾਤਮਾਕੇਵਿਖੇ
ਹੈਅਤਮਾਕੇਅਗਸਨਤਮਪੁਰਖਪੁਰਖਭਰਮਸੰਸਕਾਰਸੁੰਜਾਗਦਵਿਤੀਨਅਵਸਥਾਅਤਮਾਸੁੰਤਾਦਾਤਮਹੈ

ਕੈ

ਗੁਰਮਤਿ

੪੨

ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਹੋਇਆ ਭਾਗਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀ
 ਭਾਗਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਭਾਗਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀ
 ਭਾਗਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਭਾਗਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀ

ਸ
 ਈ ਵਰਤੇ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ ਹੋਇਆ ਹਿਰਾ ਸੇ ਹੈਂ। ਸੋ ਅਨੈ ਵਜੜੇ ਕਕਾ ਵਿਚ ਰਕਰ ਕੈ ਸਦਾ ਸਦਾ ਕੋਰੋਂ ਨਿਸਚੈ ਕਰਹੈ ॥
 ਸੋ ਅਨੈ ਵਜੜੇ ਕਕਾ ਕਥਿਤੁ ਮੇ ਦੇਖਾ ਹੈਂ। ਜਾਗਤ ਅਵਸਥਾ ਸਹਿਤ ਜਾਗਤ ਕੋ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਹਿਯੋ ਭੋਗਤਾ ਦਿਨ ਦੁਪਕਾ
 ਰਕੋ ਸੋ ਸੁਪਨੇ ਮੇ ਵਜੜੇ ਚਾਰ ਫੁਪਾਵੈ ਹੈਂ। ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਪਨੇ ਮੇ ਜਾਗਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੋ ਵਜੜੇ ਰਕਹੈ। ਅਰ ਜਾਗਤ ਕੋ ਵਸਾ ਆਤਮਾ ਸੋ ਸੁ
 ਪਨ ਕੋ ਵਸਾ ਰੂਪ ਕਰ ਕੈ ਸੁਪਨੇ ਮੇ ਅਨੈ ਹੈਂ। ਅਰ ਵਸਾ ਕੋ ਅਨੈ ਸੁਪਨੇ ਮੇ ਭਏ ਸਤੇ ਗੁੰਦ ਸੁਕੇ ਸਾਥ ਜਾਗਤ ਅਨੈ ਨਭ ਟੀ। ਵ
 ਸਾ ਸੁੰਦਿਯਤ ਕਤ ਭੁਟੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਤਮਾ ਮੇ ਗੁੰਦ ਜਾਗਤ ਕੋ ਵਜੜੇ ਰਕਹੈ। ਐਸੇ ਸੁਪਨ ਨਸਰੁ ਏ ਤੇ ਸੁਪਨ ਕੋ ਵਸਾ ਕੋ ਸਖੇ ਪਤ
 ਮੇ ਵਸਾ ਰੂਪ ਕਰ ਕੈ ਤੇ ਅਨੈ ਹੈਂ। ਅਰ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨ ਸਹਿਤ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕੋ ਅਭਾਵ ਰੂਪ ਕਹਿ ਕੈ ਸਖੇ ਪਤ ਮੇ ਵਜੜੇ ਰਕਹੈ ॥
 ਅਰ ਵਸਾ ਸੁੰਦੀ ਸਤਾ ਚਿਤ ਕੀ ਨਾਈ ਅਨੁਤ ਨਹਿ ਭਯੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਵਸਾ ਸੁੰਦੀ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨ ਕੋ ਵਸਾ ਰੂਪ ਕਹਿ ਕੈ ਜਾਗਤ
 ਸੁਪਨੇ ਅਨਗਤ ਹੈ। ਅਰ ਸੁਖੇ ਪਤ ਕੋ ਵਸਾ ਰੂਪ ਕਰ ਕੈ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨੇ ਮੇ ਵਜੜੇ ਰਕਹੈ। ਅਰ ਵਸਾ ਸੁੰਦੀ ਅਨੁਤ ਨਭ
 ਟੀ। ਤਾਂ ਤੇ ਵਸਾ ਸੁੰਦੀ ਸਖੇ ਪਤ ਕੋ ਵਜੜੇ ਰਕਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਮੀ ਸਕੀ ਨਾਈ ਸਰਬ ਅਵਸਥਾ ਮੇ ਅਨਗਤ ਏ ਕਦਾ ਸੋ ਟੀ। ਆ
 ਤਮਾ ਸਤਾ ਅਰ ਜਾਗਤ ਵਿਕੀਤ ਟੀ ਪਰ ਸਪਰ ਵਜੜੇ ਚਾਰੀ। ਅਰ ਵਸਾ ਸੁੰਦੀ ਵਜੜੇ ਚਾਰੀ। ਐਸੇ ਜਾਗਦਾ ਵਿਹੈ ਸੋ ਮਿਥਾ
 ਹੈਂ ਸੋ ਅਵਸਾ ਕੋ ਮਿਥਾ ਰੂਪ ਤਿ ਮੇ ਭੀ ਕਹਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਆਤਮਾ ਕੀ ਤੀਨ ਅਵਸਥਾ ਹੈਂ ਸੋ ਤੀਨ ਸੁਪਨਾ ਹੈਂ। ਐਸੇ ਮਿਥਾ ਰੂਪ

੪੨ ॥ ਜੋ ਹੈ ॥ ਅਥਾਹ ਸੁਰਾਸੀ ਪੁਰੁ ਦੇ ਤੇ ਜਾਗਦਾ ਦਿਰੋ ਸਿਧ ਜਵਹਾਰ ਹੋ ਤੇ ॥ ਦਸ ਕਾ ਸੰਬੰਧ ਬਿਨਾ ਸਿਧ ਵਜਹਾਰ ਨਾ ਹੋ
 ੪੩ ॥ ਤੇ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਦੇ ਕੁੰ ਪਦ ਆਤਮਾ ॥ ਕੇ ਸਜ ਤੁਝ ਅਰਜਾਗਦਾ ਦਿਕੋ ਮਿਥਤੁ ਸਿਧ ਹੋ ਤੇ ॥ ਮੇਰੇ ਸੇਰੁ ਦੇ ਤੇ ਅ
 ਵਸ ਕੇ ਸੁਤੁ ਕੇ ਸਾਧਨ ਤੇ ॥ ਕਹਿ ਦਿਖਾ ਮਾਯਾ ਕੇ ਨੇ ਦਿਸਤਾ ॥ ਸੇ ਪ੍ਰਕਿਤ ਜਾਗਦਾ ਦਿਸੁ ਦਿਖ ਮੈ ॥ ਕੋ ਕੇ ਦਿਸਤੁ ਮੇਖ
 ਸਪੈ ॥ ਮੇਰੇ ਸਿਧ ਹੋ ॥ ਮੇਰੇ ਸਿਧ ਹੋ ॥ ਮੇਰੇ ਸੁਤ ਸੁਤਾ ਦਾਤ ਮਨਾ ਚਿਕੀ ਜੋ ਹੈ ॥ ਪੁਰਖ ਨੈ ਸੁਤ ਮੇ ਪੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਾਗਦਿਸੁ
 ਤਕਰ ਜਾਗਦਾ ॥ ਕੇ ਸਤੁ ਸਿਧ ਨਹੀ ਹੋ ਤੇ ॥ ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਦੁਖ ਦੇ ਕੁੰ ਪਦ ਕਰ ਕੈ ਨਿਸਰੈ ਕੀ ਚਿਨੈ ॥ ਆਤਮਾ ਤਾ ਕੁੰ ਅਭੇਦ ਪਤਾ
 ਦਕਸੁਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ੧੯ ॥ ਮੇਰੇ ਜਾਗਦੇ ॥ ਮੇਰੇ ਆਤਮਾ ਪਰਮਤੁ ਕਰਿ ਕੈ ਜਾਗਦਾ ਦਿਕੋ ਮਨੁ ਭਵ ਹੋ ਤੇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ
 ਜਾਗਦਾ ਦਿਖਾਤਮਾ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਆਤਮਾ ਕੀ ਨਾਟੀ ਸਤੁ ਹੈ ॥ ਮਿਥਿ ਆਨਾਹੀ ॥ ਮੇਰੀ ਮਸੀ ਕਾਲੇ ਕਰਿ ਕਹੈ ॥ ਕਬਿ
 ਤੁ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨ ਸਖੇ ਪਤਮੁ ਰਵਾਸ ਮਾਧੁਨੁ ਬੁਧ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਏ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਕੀ ਨਾਹਿ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਕੁਟਸਥਤਾ ਮੇਰੇ ਕਾਰ
 ਸੰਕੁਟ ਨਾਹਿ ਬੁਧ ਜੋਗ ਕਰ ਕੁਮੇਰੇ ਦਿਲਾ ਰਕੀ ਛਾਹਿ ਹੈ ॥ ਜੈ ਮੇਖੁ ਸਪਯੋਗ ਕਰਿ ਪੁਸਪ ਕੇ ਪਰਮ ਸਰਬ ਪੁਸਪ ॥ ਹਿਤ ਸਰਬ ਮ
 ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਾਰ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਬੁਧ ॥ ਜਾਗਦਿਸੁ ਪਤਮੁ ਅਵਸਥਾ ਸਰਬ ਬੁਧ ਸਹਿਤ ਕੁਸਤ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਕੇ ਮਾਹਿ ਹੈ ॥ ੨੦ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨਿਰਦਿ
 ਕਾਰ ਆਤਮਾ ਮੇਰੇ ਕਾਰ ॥ ਪਤਮੁ ਜਾਗਦਾ ਦਿਖਾਤਮਾ ਨਹਿ ਸੰਕੁਟ ਹੈ ॥ ਤਬ ਜਾਗਦੇ ਮੇਰੇ ਮਨੁ ਭਵ ਕੈ ਸੇ ਹੋ ਤੇ ॥ ੪੩ ॥

ਪਰੁਪਉਪਾਧਕਾਯੋਗਕਰਿਬਿਧੀਦਿਕਾਰਰੂਪਮਵਸਥਾਤਕੀਛਾਹਿਕੁੰਤਮਾਤਮਾਕੇਵਿਖੇਰੇਤਹੈ॥ਜੈਸੇਪੁਸਪਕਾਯੋਗ
 ਰ ਕਰਿਪੁਸਪਸਹਿਤਪੁਸਪਕਾਯੋਗਕਰਿਬਿਧੀਦਿਕਾਰਰੂਪਮਵਸਥਾਤਕੀਛਾਹਿਕੁੰਤਮਾਤਮਾਕੇਵਿਖੇਰੇਤਹੈ॥ਜੈਸੇਪੁਸਪਕਾਯੋਗਕਰਿਬਿਧੀਸਹਿਤਪੁਸਪਕੀਸ
 ਰਬਜਾਕਦਾਦਿਅਵਸਥਾਮਾਤਮਾਮੇਰੁਸੇਹੈ॥ਸੇਖਰਹਿਓਸੇਸਪਸਹੈ॥੨੦॥ਯਾਦਿਸੁੰਤਕੇਭਾਵਕੁਸਪਸਕਰੇਹੈ॥
 ਕਾਬਿਤੁ॥ਅਵਰਕੇਯੋਗਕਿਨਾਮਵਜੈਸੇਸੁਪਏਕੁਨਿਵਛਪ੍ਰਕਾਸਨਿਰਦਿਕਲਪਨਿਰਕੁਮਹੈ॥ਅੰਸੇਹਿਸ੍ਵਰੂਪਮਾਹਿ
 ਐਰਕਾਸਬੰਧਕਰਿਕੁਮਰੂਪਕੁਸਤਹੈਦਵਗੁਣਕਰਮਹੈ॥ਮਣਿਕੋਸੇਰੂਪਨਾਹਿਮਣਿਹੁੰਕੇਮਾਹਿਨਾਹਿਮਣਿਹੁੰਤੇਨਾਹਿਨਾ
 ਰੇਨਾਹੈਕੋਨਪਰਸਹੈ॥ਅਨਰਵਾਚਯਮਿਥਯਾਹੈਸੇਬੁਧਯੋਗਕਰਿਕੁਸੇਮਾਤਮਸ੍ਵਰੂਪਮਾਹਿਨੀਵਗਕੁਮਹੈ॥੨੧॥ਦੀ
 ਕਾਅੰਸੇਖਚਰਬਕੇਸਬੰਧਕਿਨਾਮਣਿਜੈਸੇਸੁਪਮਲਿਨਜਕੁਮਰਹਿਤਹੈ॥ਏਕਹੈਜਾਮੇਨਾਨਾਕੁਮਰਹਤਹੈ॥੨੨॥ਨਿ
 ਪ ਵਰਕਿਕੁਰਹਿਤਹੈ॥ਮਣਿਹੈਤਸੁਪ੍ਰਕਾਸਹੈ॥ਐਰਕੀਵਿਕਲਪਕੁਮਜਾਮੇਨਾਹਿਹੈ॥ਅੰਸੇਕੁਮਸੁਵਿਰੂਪਮਣਿਕੋਜੈਸੇਕੁ
 ਪਤੀਮੈਰੁਐਰਕਾਚਰਬਕਾਸਬੰਧਕਰਿਕੈ॥ਮਣਿਹੈਦਿਰੁਪਦਵਜਗੁਣਕਰਮਸੇਕੁਮਰੂਪਕੁਸੇਹੈ॥ਇਤਨੇਸਰੂਪਕਮਣਿ
 ਕੇਪਰਕੁਤਾਦਿਖੇਅਕਾਸਾਦਿਕੁਤਾਮਾਸਥਾਵਰਜੀਗਮਾਦਿਸਰਬਭੋਤਿਕਸਰਬਜਗਤਕੇਕੁਮਹੈਤਹੈ॥ਸੇਕੁਮਰੂਪ
 ਜਗਤਮਣਿਕੋਸ੍ਵਰੂਪਨਾਹਿ॥ਕਿਉਕੇਐਰਕੇਯੋਗਕਿਨਾਮਿਟਜਾਤਹੈ॥ਜੈਮਣਿਕੋਸ੍ਵਰੂਪਹੈਤੇਮਣਿਕੀਨਾਈਮਿਟ

ਜ

੪੩ ਤੇ ਨਾਹਿਗ ਮਰਜੇ ਤੇ ਮੀ ਦੇਹੈ ॥ ਤੇ ਮਹਿ ਕੋ ਸਰੂਪ ਨਾਹਿ ॥ ਤਬ ਮਹਿ ਕੋ ਪਰਮ ਹੋ ਜਗੇ ਸੋ ਭੀ ਨਾਹਿ ॥ ਕੋ ਕੋ ਮਹਿ ਕੋ ਪਰਮ ਹੋ ਜਤੇ
 ਮਹੀ ਕੀ ਕਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਾਈ ਸਦਾ ਮਹਿ ਮੇਰ ਕੋ ਚਹਿ ਯੋ ॥ ਮਹਿ ਓਨ ਚਹਿ ਯੋ ॥ ਸੋ ਤੋ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਜਗਤ ਮਿਟ ਜਾਤੈ ॥
 ਤੇ ਮਹਿ ਕੋ ਪਰਮ ਭੀ ਨਾਹਿ ॥ ਤਬ ਹੋ ਚਾਹ ਜਗਤ ਮਹਿ ਮੇਧ ਸਜੇ ਹੋ ਜਗੇ ਸੋ ਭੀ ਨਾਹਿ ॥ ਕੋ ਕੋ ਮਹਿ ਮੇਰਾ ਸੋ ਹੈ ॥ ਤਬ ਭ੍ਰਮ
 ਰੂਪ ਜਗਤ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਹਿ ਸੁਭਿ ਨਵਾ ਹਜਨ ॥ ਤਬ ਕੋ ਪਰਮ ਹੋ ਜਗੇ ਸੋ ਭੀ ਨਾਹਿ ॥ ਕੋ ਕੋ ਪਟ ਕੇ ਰੂਪ ਕੀ ਨਾਈ ਪਰਮ ਹੋਇ ਸੋ ਸਦਾ
 ਆਪ ਕੇ ਪਰਮੀ ਕੇ ਦਿਖੇ ਭਾਸੈ ॥ ਧਰਮੀ ਭ੍ਰਿਕੁ ਭ੍ਰਿਕੁ ਕਰਿ ॥ ਕੋ ਦਿਖੇ ਭਾਸੈ ॥ ਮਰ ਜੇ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਜਗਤ ਤੇ ਮਹਿ ਕੇ ਦਿਖੇ
 ਹੀ ਭਾਸੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਵਾਹ ਜਗਤ ਕੋ ਪਰਮ ਭੀ ਨਾਹਿ ॥ ਮੈ ਸੇ ਸਤ ॥ ਭ੍ਰਿਕੁ ॥ ਕੋ ਕੋ ਬਾਧ ਜਾਨ ਤੈ ਹੋਤੈ ॥ ਮਰਮ ਸਤ
 ਤਾ ਭ੍ਰਿਕੁ ॥ ਕੋ ਕੋ ਮਸੋ ਹੋਇ ਤੇ ਸਸੇ ਸਿੰਗ ਕੀ ਨਾਈ ਪ੍ਰਤਖ ਭਾਸੈ ਨ ਚਹਿ ਯੋ ॥ ਮਰ ਦਿਰੁ ਪਹੋਤੈ ਤੇ ਸਤਾ ਸਤ ਪਖ ਭੀ ਨਾਹਿ ॥
 ਜਾ ਤੈ ਕੋਇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁੰਨ ਰੂਪ ਨਾਹਿ ਹੋਤੈ ॥ ਤਾ ਤੈ ਮੇਰ ਪ੍ਰੀ ਛ ਕੀ ਨਾਈ ॥ ਮਹਿ ਮੇ ਪ੍ਰਤਿ ਰਾਸ ਕ ਜਗਤ ਮਾਨਿ ਰਵਾ ਚ ਜਮਿ
 ਥਾ ਜਾਏ ॥ ਤੇ ਸੇ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ॥ ਮਨ ॥ ਜਗਤ ਕੀ ਮਨ ਕੇ ਦਸਨ ਕਰਮ ॥ ਕੁ ਬਾਧਿ ਤਾਂ ਬਾਧਿ ਕੇ ਸਬੰਧ ਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਮਾਤਮ ਰੂ
 ਪ ਮਹਿ ਮੇਰੀ ਵਤ ॥ ਮਰ ਜਗਤ ॥ ਕੋ ਕੋ ਮਰਾਸੈ ॥ ਸੋ ਭੀ ਮਹਿ ਕੇ ਜਗਤ ਕੀ ਨਾਈ ਕੋਇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁੰਨ ਰੂਪ ਨਾਹਿ
 ਹੋਤੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮਾਨਿ ਰਵਾ ਚ ਜਮਿ ॥ ੧ ॥ ਬਧ ਕਾ ਯੋਗ ਕਾਰਿ ਮਾਤਮ ਮੇਰੀ ਵਤ ਜਗਤ ਭਾਵ ਕੇ ਜਾ ॥ ਵਾਹੁ ਕੰਮਨ ॥ ੪੩

ਕਾ ਅਨੈ ਵਜ ਤੇ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨੇ ॥ ਕਉਨਿ ਰੂਪ ਕਰੇ ॥ ਕਬਿ ਤੁਹ ਮਨ ਕਰ ਕੁਸਤ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਮੇ ਜੀ ਵਭਾ ਵ ਮਨ ਕਰ ਆਤਮਾ ਮੇ
 ਭਾਸਤ ਬਿਹਮੰਤ ਹੈ ॥ ਜਾ ਕੁਤ ਸੁਖ ॥ ਮਨ ਉਦੇ ਹੋਤ ਜਬ ਤਬ ਭਾਸੇ ਜੀ ਵਭਾ ਵ ਜਗਤ ਪਚੰਡ ਹੈ ॥ ਸਖੋ ਪਤ ਮਾਰਿ
 ਜਬ ਮਨ ਲੀਹੋਤ ਤਬ ਭਾਸਤ ਨ ਜਾ ॥ ਭਾਵ ਕਉ ਪੰਡ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸਬ ਮਨੇ ਮਾੜ ਮਨ ਮਾਯਾ ਮਿਥ ਜਾਰੂਪ ਆਤਮਾ ਸੁ
 ਦਿ ਰੂਪ ਏ ਕਾ ਅਦੈ ਅਪੰਡ ਹੈ ॥ ੨੨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਅਕੁਤ ਤੂੰ ਮਭੋਗ ਤ੍ਰਿਤ੍ਰਾ ਦਿਵਿ ਸੇਖਣ ਯੁਕੁ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦਿਖੇ ਮਨ ਰੂਪ ਉਪਾਧ ਕੇ
 ਯੋਗ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਕਰ ਤ੍ਰਿਤ੍ਰੇ ਕਉ ਤ੍ਰਿਤ੍ਰਾ ਦਿਲ ਪਣ ਜੀ ਵਭਾ ਵ ਭਾਸੇ ॥ ਐਸੇ ਹਿ ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਜਗਤ ਭ੍ਰਮ ਦਾਸ ਨਾ ਤੈ ਮਨ ਮੇ
 ਪ ਉਤ ਪੰਨ ਭਈ ॥ ਐਸੀ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਭ੍ਰਮ ਰੂਪ ਤੀਤਾ ॥ ਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸੁਨਿ ਸਪ੍ਰਧੰਚ ਆਤਮਾ ਕੇ ਦਿਖੇ ਪ੍ਰਧੰਚ ਭਾਵ ਭ੍ਰਮ
 ਕਰਿ ਕੇ ਭਾਸੇ ॥ ਐਸੇ ਹਿ ਆਤਮਾ ਮੇ ਜੀ ਵਭਾ ਵ ਜਗਤ ਭਾਵ ਜੇ ਹੈ ਸੋ ਮਨੇ ਮਾੜ ਹੈ ॥ ਕੋਯੇ ਕੇ ਜਬ ਜਾਗਤ ਸੁਪਨ ਮੇ ਦਾਸ ਨਾ ਅ
 ਵਿਸਟ ਕਰ ਕੈ ਮਨ ਕਉ ਉਦੇ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਤਮਾ ਮੇ ਜੀ ਵਜਗਤ ਭਾਵ ਭਾਸੇ ॥ ਅਰਜਬ ਸਖੋ ਪਤ ਮੇ ਮਨ ਕਉ ਦੈ ਨਾ
 ਗ ਹਿ ਹੋਤ ਬ ਆਤਮਾ ਮੇ ਜੀ ਵਜਗਤ ਭਾਵ ਭੀ ਨ ਹਿ ਭਾਸੇ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਮਨ ਕਾ ਅਨੈ ਵਜ ਤੇ ਕਰਿ ਕੈ ਜੀ ਵ ਮਰਜਗਤ ਭਾਵ ਜੇ ਹੈ ਸੋ
 ਮਨੇ ਮਾੜ ਹੈ ॥ ਮਨ ਦੇ ਜੀ ਵਭਾ ਵ ਮਰਜਤ ਭਾਵ ਦਸ ਤਿਕਤ ਨਾ ਹਿ ॥ ਪੁਰਬ ਪਖਾ ॥ ਐਸੇ ਜੀ ਵਭਾ ਵ ਜਗਤ ਭਾਵ ਕਾ ਬਾਧ

੪੪
ਮ:

ਕੀਏਤੇਮਨਅਵਸਿੰਘਸਤਤਕੀ॥ਤਬਦੈਤਪਤਿਹੋਇਕੀ॥ਉਡਾਮਨਹੋਸੋਮਾਯਾਮਾਤਰੈਮਾਯਾਤੇਅਤਿਰਕੁਨਾਹਿ॥ਕਯੋਕੇਮ
ਪਟਕੋਪਾ॥ਹੋਤੇਹਮਾਯਾਕੋਧਖਣਮਨੋਮੇਦੇਕਯੋਹੋ॥ਅਰਮਾਯਾਹੋਸੋਮਿਥਯਾਅਨਰਦਚਨੀਯਹੋ॥ਤਾਂਤੈਅਤਮਸਰੂਪ
ਸਚਦੇਸਾ॥ਪ੍ਰੇਮਮਾਧੀਤੈ॥੨੨॥ਜਬਤਕੋਮਨਮਾਫ਼ਪ੍ਰਤੀਤਕਕਹਿਯੋਵਹਿਕ੍ਰੀਸਪਸਕਰੇਹੋ॥ਵ॥ਕਬਿਤਾਵਾਸਨਾਕੈ
ਵਸਨਾਤਕਉਦੈਹੋਤਬਥੁਧਮਾਹਿਦ੍ਰਿਸਦੈਤਮਕਾਰਦੇਖਾਤਹੋ॥ਬੁਧਜਬਨਾਹਿਹੋਇਦ੍ਰਿਸਹੂੰਨਭਾਸੈਕੋਇਤਾਂਤੈਬੁਧਮਾ
ਤ੍ਰਿਦਿਸਦੈਤਪੁਕੋਗਾਤਹੋ॥ਪ੍ਰਤੀਤਕਸਤਜਮਾਹਿਪ੍ਰਤੀਤਤੇਅਤਿਰਕੁਨਾਹਿਦ੍ਰਿਸਰੋਪਮਾਨਾਹਿਸੁਤ: ਨਾਹਿਭਾਉਹੋ॥੨੩॥
ਸੁਜੇਹੈਸਦਾਦ੍ਰਿਸਾਬੁਧਭਾਵਾਭਾਵਸਰੂਪਪ੍ਰਕਾਸਸਿਧਮੋਰਨਚਹਤਹੋ॥੨੩॥ਟੀਕਾ॥ਪੁਰਬਪੁਰਬਦ੍ਰਿਸਜਦੈਤਕੀ
ਵਾਸਨਾਤੇਜਾਗਤਸ੍ਵਪਨਮੇਜਬਥੁਧਉਦੈਹੋਤਹੋ॥ਤਬਦ੍ਰਿਸਜਾਕਾਰਬੁਧਿਮੋਹਿਦੈਤਕੋਅਕਾਰਦੇਖਾਯਹੋ॥ਪਰੰਤਾਦ੍ਰਿਸਜਰੂਪ
ਬੁਧਿਕੋਜੋਦ੍ਰਿਸਾਸਾਖੀਤਮੋਦ੍ਰਿਸਾਜਰੂਪਦੈਤਕੋਅਕਾਰਨਾਹਿਹੋ॥ਕਯੋਕੇਜੋਦ੍ਰਿਸਮੋਦੈਤਾਦ੍ਰਿਸਰੋਅਕਾਰਹੋਇਤੈਸੁਖਪਤਿ
ਸਮਾਧਿਮੋਬੁਧਿਬਿਨਾਪੁੰਦ੍ਰਿਸਾਨਿਤਸਮਾਕਾਸਹੋ॥ਤਾਂਤੇਭਾਸੈਹੋਤਬਦ੍ਰਿਸਾਕੋਵਿਖੇਦ੍ਰਿਸਜਦੈਤਹੂੰਭਾਸੈਚਹਿਯੋਸੋਤੇਨਾਹਿਭਾ
ਸੈਹੋ॥ਤਾਂਤੈਦ੍ਰਿਸਮੋਦ੍ਰਿਸਾਦੈਤਨਾਹਿਭੁਧਮੋਹਿਦੈਤਕਾਰਹੋ॥ਪੁਰਬਪਾਤਬਵਾਹਯਦੈਤਕੋਅਕਾਰਚਖਗਾਇਦ੍ਰਿਸਾ

੪੪

ਬਧਮੇ ਪਾਪਤਭੁਯੋਭਾਸਤੋ ਤੇ ਬਿਗੋ ਭਿਯਾਤਹਾਂ ਕਹੈ ਹੈ। ਕਿਥੁ ਪਿਭੁ ਏਤੇ ਦੈਤ ਭਾਸੈ ਹੈ। ਬਧਿ ਨਭੁ ਏਤੇ ਨਭਾਸੈ ਹੈ। ਤਾਂ
 ਤੈ ਦੈਤ ਹੈ ਸੋ ਬਧਿ ਮਾਝ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਝ ਹੈ। ਕਥੇ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਭੈਂ ਅਤਿ ਕੁਦੈਤ ਕੇ ਮਾਧ ਕੋਈ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਅਰਦੈਤ ਜਨਤ ਹੈ ਤਾਂ
 ਤੈ ਸ੍ਰੁਤ: ਭਾਸੇ ਨਾਹਿ। ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸ੍ਰੀ ਮਾਝ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਝ ਹੈ। ਪੁਰਬ ਪਖਾਯੈ ਦੈਤ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੈ ਸੋਈ
 ਆਪ ਕੋ ਵਿਖੇ ਜੋ ਦੈਤ ਤਾਂ ਕੋ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਅਤਿ ਕੁਦੈਤ ਕੇ ਸ੍ਰੁਤ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ਹੈ। ਫੇਰ ਆਪ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਝ ਤਰੇ ਅਰਦੈਤ ਕੋ ਵ
 ਹਿਗ ਵਿਸਾ ਸਿਥਤ ਕਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ ਪ੍ਰਦੈਤ ਹੈ ਸੋ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਝ ਨਹਿ ਪ੍ਰਤੀਤੇ ਭਿਨ ਹੈ। ਉਝਾ ਪੁਰਬ ਪੁਰ
 ਬਭੇਦ ਕੁਮਕਾਸੀ ਸਕਾਰ ਸੁਯੋਭੇਦ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਝ ਭੁਣੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਸ੍ਰੁਤ ਦਿਸ੍ਰੁਤ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਭਿਨਤ ਕਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ਹੈ।
 ਤਾਂ ਤੈ ਭੇਦ ਕੁਮਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸੁਯੋਭੇਦ ਕੁਸਿਧ ਨਹਿ। ਜੈ ਸੇ ਸ੍ਰੁਤ ਮੇ ਦੈਤ ਕੁ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਭਿਨਤ ਕਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ
 ਹੈ। ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਦੈਤ ਭਿਨ ਨਹਿ। ਦੁਹਯਤ ਕਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਹਣ ਕਰੇ ਹੈ ਤੈ ਪ੍ਰਦਾਯ ਨਹਿ। ਅਰਜੇ ਕੁਮਸੁ ਅਰਥ
 ਕੀ ਸਿਧੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੈ ਦੈਤ ਮੁਖ ਕਾ ਕੁਮਸੁ ਦੁਹਿ ਮੁਖ ਭੁਯਾਚਹਿਯੋ। ਮਰੁਮੇ ਸਮੁਦਕਾ ਕੁਮਸੁ ਸਮੁਦ੍ਰਿਸਿਧ ਭੁਯੋਚਹਿਯੋ।
 ਅਰਜੇ ਕੁਮਸੁ ਪਾਥਾ ਰਥ ਕੀ ਸਿਧੀ ਹੈ। ਤੈ ਕੁਮਕਾ ਕੁਮਸੁ ਕੋ ਵਜਾ ਪਾਤਹੇ। ਤਾਂ ਤੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੈ ਸੋਈ ਦੈਤਾ ਕਾਰ ਭਾਸੈ
 ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਤ ਤੇ ਅਤਿ ਕੁਦੈਤ ਨਹਿ। ਪੁਰਬ ਪਖਾਤ ਬਦਸਾਭੀ ਬੁਧ ਸੇਜਾ ਭਯੋਜਾਯੋ। ਕਥੇ ਕੇ ਸ੍ਰੁਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਨਿਗਦਿ

੪੫ ਕਾਰਹੈ॥ ਮੇਸੇ ਸੁਪਕਾਸਾਕਾਰ ਬੁਧਕੇ ਵਿਖੈ॥ ਤੰਤੈ ਦਸਾ ਕੋਰੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਸਤੁ ਜੋਯਗੋ॥ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸੁੰ ਅਤਿ ਕੁਪਮਾਰ
 ਮੌ ਬਸਤੁ ਨਹੀਂ ਦਿਖੈ॥ ਏਨਾ ਦੁਆਰੈ ਜੋ ਤੇ ਸਦਾ ਦਸਾ ਤਿਕਾਲ ਦਸਾਹੀ॥ ਕਬਹੀ ਆਪਕੀ ਦਿਸਤੁ ਬੁਤ ਬੁਧਕੇ ਦਿ
 ਸਤਾਹੀ॥ ਤੇਰੇ ਭਾਂਡੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕਸਤੁ ਪੈ॥ ਅਰਜੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਤ੍ਰੇ ਇਤ ਬਪ੍ਰਤੀਤ ਕੇ ਭਾਵਾ ਭਾਵ ਕੁੰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਕਾਸੇ॥ ਕ
 ਮੈ॥ ਭਾਂਡੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੇ ਭਾਵਾ ਕੁੰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਕਾਸੇ॥ ਸਿਧਨਾਹਿ॥ ਅਰ ਆਪਸੁੰ ਅਤਿ ਕੁਨ ਚਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰ ਦਸਾਹੈ ਨਾਹੀ॥
 ਤਾਂਤੇ ਜਾਸੇ ਦਸਾ ਕੇ ਅਭਾਵ ਸੇਭੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੇ ਭਾਵਾ ਕੁੰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਕਾਸੇ॥ ਸਿਧਨਾਹਿ॥ ਮੈਰ ਦਸਾ ਕੇ ਏਈ ਪੈ ਨਾਹਿ॥ ਅਰਜੇ ਮੈਰ ਦਸਾ ਮਾਨੇ ਤੇ ਆਤ
 ਦ੍ਰ ਮਾਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਤ ਹੈ॥ ਅਰਸਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਮਾਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕੀ ਭੀ ਸਿਧ ਹੋਤ ਨਾਹਿ॥ ਕੋਜੇ ਕੇ ਦਸਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਰੂਪ ਥੇ
 ਸੇ ਨਾਸਭਯੋ॥ ਮੈਰ ਕੋਈ ਦਸਾਹੈ ਨਾਹਿ॥ ਜਾਸੁੰ ਅਭਾਵ ਭਾਸੇ॥ ਤਾਂਤੇ ਦਸਾਹੈ ਸੇ ਬੁਧਕੇ ਉਦੇ ਕੇ ਪਹਲੇ ਭੀ ਬੁਧਕੇ ਅਭਾਵ ਕਾ
 ਦਸਾਹੈ॥ ਅਰ ਬੁਧਕੇ ਉਦੇ ਕੇ ਭਾਵੇ ਦਸਾਹੈ॥ ਅਰ ਬੁਧਕਾ ਨਾਸਭਯੇ ਤੇ ਭੀ ਬੁਧਕੇ ਨਾਸਕੇ ਦਸਾਹੈ॥ ਤਾਂਤੇ ਦਸਾ
 ਹੈ॥ ਸੇ ਸਦਾ ਤਿਕਾਲ ਦਸਾਹੈ॥ ਆਪਕੇ ਅੰਸਭੂਤ ਪ੍ਰਤਿਪਤਿ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕੇ ਦਿਸਤੁ ਨਾਹਿ॥ ਜੇ ਸੇ ਦਾਵਾ ਨਲਾ ਵਿਸਭ
 ਲੀਗ ਕੇ ਦਿਸਤੁ ਨਾਹਿ॥ ਤੇਰੇ ਸੁਪਕਾਸਾਕਾਰ ਤਾਂਤੇ ਸੁ ਤਸਿਧ ਹੈ॥ ਆਪਕੀ ਸਿਧ ਕੇ ਲੀਏ ਮੈਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਕੁੰ ਨਹਿ ਚਾਹੈ॥ ਅਰ
 ਤੇਰੇ ਸੁਪਕਾਸਾਕਾਰ ਤੇਰੇ ਦਿਖਾਏ॥ ਸਿਕਦੁ ਸੁਪਕਾਸਾਕਾਰ ਬੁਧਿ ਆਤਮਾ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ੪੫

ਆਤਮਾ ਵਿਖੇ ਅਗਨੀ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ ਆਤਮਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਬਧ ਕੇ ਵਿਖੇ ਜੜ੍ਹ ਕੇ ਉਪਚਾਰ ਹੋਤ ਹੈ। ਜੇ ਸੇ ਜਲੈ
 ਸੇਵ ਸੜਨਿ ਸਮਲਕੁ ਹੋਤੈ। ਤਾਂ ਵਸਤੁ ਧੋਯੇ ਮੈ ਸੇ ਉਪਚਾਰ ਕਰੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ ਵਸਤੁ ਅਤ ਰਿਕੁ ਜੇ ਸੇ ਸਰਬ
 ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਤ੍ਰ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ੍ਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਮਾਤ੍ਰ ਹਿ। ਪੁਰਬ ਪਖਾ ਦ੍ਰਿਤ ਹੈ ਸੇ ਬਧ ਮਾਤ੍ਰ ਨਾ ਹਿ। ਬਧ ਸੁੰ ਮਤ ਰਕੁ ਹੈ। ਕਯੋਕੇ
 ਵਿਖੇ ਇਹੈ ਸੇ ਜੋ ਗਮੁ ਵਿਖੇ ਕਾ ਕਾ ਪਹੋਤ ਹੈ। ਸੇ ਅਨੈ ਦਿਜ ਤੇ ਕਰ ਰਿਕੈ ਸਿਧ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ ਇਹੈ ਵਿਖੇ ਜਾ ਦਿਵੈ ਤੇ ਸੇ
 ਕਾਰਣ ਹੈ। ਬਧਿ ਹੈ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰਣ ਕੋ ਕਾਰਣ ਮਾਤ੍ਰਾ ਤ ਮਕਤ੍ਰੁ ਜੁਕੁ ਹੈ। ਪਣ ਕਾਰਣ ਕੋ ਕਾਰਣ ਮਾਤ੍ਰਾ ਤ ਮਕਤ੍ਰੁ ਸੇ
 ਕ ਸੇ ਜੁਕੁ ਨਾ ਹਿ। ਕਯੋਕੇ ਮ੍ਰਿਤਾ ਦਿਕੀ ਨਾਈ ਕਾਰਣ ਬਿਨਾ ਹੁ ਕਾਰਣ ਕੋ ਸਤ੍ਰੁ ਦੇਖ ਜੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ ਵਿਖੇ ਇਹਿ ਦਿਜਾ ਦ੍ਰਿਤ ਹੈ ਸੇ ਦਿ
 ਭਧ ਮਾਤ੍ਰ ਨਾ ਹਿ। ਮੇਸੀ ਅਸੀ ਕਾਲੇ ਕਰ ਕੇ ਹੈ। ਇਤ ਕਥਿਤੁ। ਸੁਖਾ ਦਿਕ ਮਾਂਤ ਰਜੇ ਦਿਸ ਜਬ ਧ ਮਾਤ੍ਰ ਤਾਂ ਮੇਨ ਕਛੁ ਵਿ
 ਵਾਦ ਬਹਿ ਮਿਸਰੇ ਕਰ ਜਾਨਿਯੋ। ਵਾਰਾ ਦਿਸ ਜਬ ਧ ਹੁੰਤੇ ਭਿਨ ਭਾ ਸੇ ਕਾਰਣ ਸੇ ਸੁਪਨਾ ਦਿਸ ਜਬੇ ਵਤ ਭੇਦ ਮਿ
 ਥਾ ਮਾਤ੍ਰ ਨਾ ਹਿ। ਪੁਰਬ ਪੁਰਬ ਧ ਹੁੰਤੇ ਉਤਰ ਸੇ ਬਧ ਹੋਤ ਬਧ ਤੇ ਪ੍ਰਸਕਾ ਵਿਖੇ ਇਹੈ ਨਾ ਹਿ ਠਾਨਿਯੋ। ਮੇਸੇ ਹੀ ਜਾਰਾ ਦਿ
 ਸ ਜਬ ਧ ਮਾਤ੍ਰ ਹਿ ਸਚੇ ਕਰੀ ਵਿਖੇ ਕੋ ਅਗਨੀ ਤ ਸਤ੍ਰੁ ਜਹਿ ਮੁਕੁ ਨਿਯੋ। ੩੪। ਟੀਕਾ। ਟੀਕਾ ਜੇ ਕੁ ਵਾਹੈ। ਦਿਸ ਜਕੀ ਮਾਂ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਹ ਜਤ੍ਰੁ ਪਕਰ ਕੇ ਦੇਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਤ ਹੈ। ਤਾਂ ਮੇ ਮਾਂਤ ਰਜੇ ਸੁਖਾ ਦਿਭੇ ਜਾ। ਪਣਾ ਦਿਵੇ ਖੋ ਕੇ ਰਜਾ ਨਾ ਦਿ

੫

੪੬ ਇਹੁ ਦਿਰੁਪਕਿ ਅਕਾਸਾ ਦਿਵਿਕਾਰ ਅਰਮਨੋਰਥ ਕਲਪਤ ਪ੍ਰਪੰਚਾ ਭੋਗਾ ਦਿਦੋਖ ਜਨਿ ਪ੍ਰਪੰਚਾ ਸੁਪਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਜੋ ਸਰਬ
 ਮ: ਬੁਧਮਾਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਤੀ ਕ੍ਰਮਕਰੈ ॥ ਯਾਮੇ ਤੋ ਕਛੁ ਦਿਵਾਦੈ ਨਾਮੁ ਅਰਵਾਹ ਜਗ੍ਰਪ ਜੋ ਪ੍ਰਪੰਚ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥ ਤਾਮੇ ਹੁੰ ਸੁਕਤ ਰਜਤਾ ਦਿ
 ਆਪੋ ਪ੍ਰਾਤੀ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਸਚਿਤ ਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਮੇ ਭੀ ਕਛੁ ਦਿਵਾਦ ਨਾਹਿ ॥ ਅਬਰਯੋ ਜੋ ਪਟਾ ਦਿਵੈ ਤਸੇ ਭਿਬੁਧ ਕੇ ਕਾਰਣ ਕੀ
 ਨਾਈ ਬੁਧ ਸੁੰਭਿ ਨ ਸੋਭਾ ਸੇਧੈ ॥ ਸੋਭੀ ਦੁਸਤਤ: ਨ ਬੁਧ ਕੇ ਕਾਰਣ ਹੈ ॥ ਅਰਨ ਬੁਧ ਤੇ ਭਿਨ ਹੈ ॥ ਤਥਾ ਪਿਪੁਰਥ ਪਟਾ ਦਿਵੈ ਤਕੋ
 ਮੇ ਸੋਹੀ ਕੇ ਦਭੁ ਬੁਧ ਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਕੁਮਕੈ ਸੰਸਕਾਰ ਸੁੰਭ ਅਬਭੀ ਕੁਯੋ ਜੋ ਪਟਾ ਦਿਕੁ ਮਸੋ ਪਟਾ ਦਿਕੁ ਕੁੰਭਿ ਨਤ੍ਰਕ ਰਿਕੋ ਗਯਣ
 ਕਰਤ ਸੋਭਾ ਸੇਧੈ ॥ ਤਥਾ ਪਿਪਟਾ ਦਿਕੁ ਮਸੁ ਪਟਾ ਦਿਵੈ ਖੇ ਭਿਨ ਹੈ ਨਾਹਿ ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਪਨ ਕੇ ਵਿਖੇ ਬੁਧ ਤੇ ਭਿਨ ਚੁਪੁਗਾ ਦਿਕਰਣ
 ਅਰ ਪਟਾ ਦਿਵੈ ਖੇ ਤਾਕੋ ਆਸੈ ਦੁਹਯ ਦੇ ਸਕਾਲਾ ॥ ਵਿਖੇ ਕੀ ਅਰਥ ਕ੍ਰਿਅਾ ਕਰਤਾ ਜਾਤਿ ਦੁਜ ਕ੍ਰਿਤ ਗੁਣ ਦਿਤਾ ਦਿਸਰ
 ਬੁਧ ਸੁੰਭਿ ਨ ਸਚਿ ਖੇ ਭਾਸੈ ॥ ਤਥਾ ਪ੍ਰਾਤੀ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਨਾਹਿ ॥ ਮੇਸੇ ਸੁਪਨ ਮੇ ਵਿਖੇ ਇਦੈ ਕਾਸੀਯੋ ਗਭੁਏ ਤੇ ਵਿਖੇ ਕੋਗਯਾਨ ਹੋਤ ਸੋਭਾ
 ਸੇਧੈ ॥ ਵਿਖੇ ਇਦੈ ਕੇ ਸੀਯੋ ॥ ਮੇਸੇ ਅਨੈ ਦੁਯ ਤੇ ਕਸੁਪਨ ਮੇ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥ ਸੋਭੀ ਕੁਮ ਹੈ ॥ ਅਰਤਾਂ ਕਰਸਾ
 ਯਕਾਰਯਕਾਰਣ ਕਾਵੋ ॥ ਪ੍ਰਥਕ ਵਿਖੇ ਇਦੁ ਜਾ ਦਿਸੁਪਨ ਮੇ ਹੈ ਨਾਹਿ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਸੁਪਨ ਮੇ ਦੇ ਸਕਾਲਾ ਵਿਖੇ
 ਇਦੁ ਜਾ ਕਾਰ ਪੁਰਬ ਕਾ ਵਿਖਾ ॥ ਬੁਧ ਜੀ ਭਾਸੇ ਹੈ ॥ ਪਸਚਾਦ ਭਾਵੀ ਕਾਰਯਗਯਾਨ ਕਾਰਹੁੰ ਉਤਰ ਬੁਧਿਯੀਭਾ ੪੬

ਸੈਯੋਆਐਰਭੀਜੋਕੋਟੀਆ ॥ ੧ ॥ ਰੇਸਮਾਪਾਂਨਭੀਸੁਪਨਾਦਿਸੁਤਕਰਿਕੈਜਾਣਲੇਹੋ॥ ਤੈਸੇਜਗਤਮੇਹੁਬੁਧ
 ਸੁਪਸਕਦੇਸਕਾਲਾਵਿਖੇ ॥ ੨ ॥ ਅਨੈਵੁਜਡੇਕਕਰਿਕੈਵਿਖਾਕਾਰਬੁਧਿਕੇਕਾਰਣਸਰਿਖੇਵਿਖੇਇਵੈ
 ਯਾਦਿਯੋ॥ ਸੋਬੁਧਿਸੁਭਿ ॥ ੩ ॥ ਨਾਟੀਭੁਮਹੈ॥ ਐਸੇਸੁਪਨਕੀਨਾਟੀਜਾਗਤਾਦਿਸਜਕੁੰਭਿਬੁਧਿਮਾ
 ਤਨਿਸਚੈਕਰਿਕੈਜਾਣੇ॥ ੪ ॥ ਖਕੇਪੁਤੈਤੈਅਤਿਕੁਸਤੁਯੋ॥ ਐਸੇਜੋਕੁਮਤਾਂਕੁੰਦੁਰਕਰਿਯੋ॥ ੫ ॥ ਪੀਛੇਤੁਮਨੈਜਗਤਕੇਵੁਜਵ
 ਗਭਿਕਸਤੁਕਰਜੋ॥ ਈਗਾਪਤੀਭੁਮਕਸਤੁਕਰਜੋ॥ ਅਰਕਰਿਕੇਅਧਿਸਾਂਨਕੀਸਤਾਂਸੋਈਜਗਤਕੀਸਤਾ॥ ਐਸੇਕਰਿਤੋ
 ਤਾਤੇਤੁਮਾਰੇਵਚਨੀਵਿਚੁਧਰੈ॥ ਕੋਕੇਏਕਜਗਤਮੇਤੀਨਸਤਾਸੀਭੁਵੈਨਾਹਿ॥ ਐਸੀਆਸੀਕਲੇਕਰਕਰਤਯੋ॥ ਕਬਿ
 ਤਾਵੁਜਵਗਾਰਕਜਗਤਪਤੀਭੁਮਕਜਗਤਮਾਹਿਬ੍ਰਹਮਸਤਾਏਕੁਭਾਸੇਦੇਨੂਕੇਅਕਾਰਯੋ॥ ਪਾਤੀਤਕਜਗਤਮਾਹਿਜੀਲੇ
 ਯੋਪਤੀਤੋਰੇਇਤੋਰੇਸਤਜਬੁਧਿਯਾਰੇਸੀ॥ ਅਪੀਛੇਭਾਰੇਯੋ॥ ਬ੍ਰਹਮਸਤਾਕੇਅਧੀਨਜਗਤਕੀਸਤਾਦੇਉਸੁਤ॥ ਸਤਾਸੁੰਨਾ
 ਜਗਾਵਿਚਾਰੀਨਿਰਧਾਰੇਯੋ॥ ੬ ॥ ਟੀਕਾ॥ ਵਚਨੇਮੋਵਿਰੋਧਨਾਹਿ॥ ਕੋਕੇਏਕਅਧਿਸਾਂਨਸਤਾਕੇਅਧੀਨਜਗਤਮੇ
 ਏਕਵੁਜਵਗਾਰਕਪਾਤੀਭੁਮਕਸਤੁਕੇਵੁਜਵਗਾਰਚੇਤਯੋ॥ ਬ੍ਰਹਮਸਤਾਸੁੰਨਤੁਤੁਸਤਾਦੇਚੈਨਾਹਿ॥ ਅਰਜੋਸੁਤਤੁਯੋਜਤੋਵਿ
 ਰੋਧਰੋਯਸੋਈਵਿਖਾਵੈਯੋ॥ ਏਕਅਧਿਸਾਂਨਬ੍ਰਹਮਸਤਾਹੈਸੋਈਜਗਤਕੁੰਦੁਜਵਗਾਰਕਦੇਖੋਯੋ॥ ਤਾਰੀਦਿਸੁੰਨਵੁਜਵਗਾਰ

ਮੇ
 ਤੁਭੁਹਮਬੋਧਤੁਮਲੇ
 ਸੁੰਨਸਤਤੁਭੁਧਿਏਕਸਤਮ
 ਏਯਾਰਯੋ
 ਵਿਵਹਾਰਕਜਗਾ

੪੭ ਕਜਗਤੋ ਮੇਵਜਵਕ ਸਤੁਰੁ ਪਕਾਸੇ ਹੈ॥ ਅਰਜੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਜਗਤ ਕੂ ਦੇਖੈ ਹੈ ਤਾ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਤਿ ਸੁਪ੍ਰਤੀਤਾ ਸਕਜਗਤੋ ਮੇ ਸੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਸਤਾ
 ਮ: ਪ੍ਰਤੀਤਾ ਸਕਸਤੁਰੁ ਪਕਾਸੇ ਹੈ॥ ਪੁਰਖ ਪਖਾਜ ਬਟੇ ਕਬਹੂ ਮਤਾ ਤਾਹਿ ਦੇ ਨੈ ਮੇ ਕਾਸੇ ਹੈ॥ ਤਬ ਦੇ ਨੈ ਮੇ ਕੁਦਕਹੇ॥ ੬੩॥ ਜ
 ਸ ਚਕਿਵਿਸਤਤ ਦੇ ਨੈ ਜਗਤ ਸਤ: ਸਤਾ ਸੁਨੁ ਹੈ ਦੇ ਨੈ ਮੇ ਕੁਦਕਹੂ ਨਾਹਿ॥ ਦੇ ਨੈ ਹੀ ਸਮਧੈ॥ ਤਬ ਪਿਪਰਖ ਦਸ ਕੋਕ
 ਲਪਯੋ ਕੁਦਪੈ ਸੋਈ ਕਾਵਿਤ ਕੀ ਦੇ ਜਤੁ ਕਰਾਰਿ ਕੇ ਦੇ ਪਾਵੈ ਹੈ॥ ਅਰਜ ਪੁਰਖ ਕੋ ਜਗਦਪਿਸਾਂ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਸਾਖਾਤ ਕਾ
 ਰਪਰਧੀਤ ਆਕਾਸਾ ਦਿਵਜਵਗਾਰ ਕਜਗਤੋ ਮੇ ਸਤੁ ਬੁਧਿ ਹੈ॥ ਸਾਖਾਤ ਕਾਰ ਕੁਯਾ ਪਾਛਿ ਜਗਤੋ ਮੇ ਮਯਾ ਬੁਧਿ ਹੈ॥
 ਤਾਂ ਤੇ ਅਰਜ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਿਸਾਂ ਨ ਸਤਾ ਪੈ ਸੋਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੋਧ ਪਰਯੰਤ ਸਤ ਬੁਧ ਕੇ ਦਿਖ ਜਤੁ ਕੁਪਾਰੇ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸਤਿ
 ਰਕਸਤ ਜਕਹਤ ਹੈ॥ ਅਰਜੀ ਵਨ ਮੁਖ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸੋਈ ਅਪਿਸਾਂ ਨ ਸਤਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਾਲ ਪ੍ਰਯੰਤ ਸਤ ਬੁਧਿ ਕੇ ਦਿਖ ਜਤ
 ਕੋ ਪਾਰੇ ਹੈ॥ ਅਰਦੁ ਸੇਖ
 ਤਕਾਲੀ ਛੋਡ ਦੇ
 ਏਤੇ ਜਗਤ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਤਾ
 ਕਹੈ ਜੋ ਅਰਥ ਤਾ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸਤਿ

ਮਰੁਪਾਗਾਚਰਕਮਲਪਕਲਮੁਖੀ

ਬਹੁਦਿਨਭਾਸੀਗਕਾਚਕਲਲ
ਪਾਗਕਾਚਮੇਲਲਾਈਕੋਮਭ
ਭਾਵਸਮਕਲਪਤਵਿਸੇਖ
ਕੋਯੋਗਸੁਪਾਗਮੇਭਾਸੇਹੈਅ
ਸੇਲਲਾਈਪਾਗਮੇਬਹੁਤਦਿਨਭਾਸੇਹੈਅਕੋਪਾਗਕਸੁਭਕੋਪਣਕਲਸਬੰਧੈਤਾਂਤੇਕਾਚਮੇਲਲਾਈਅਲਪਕਾਲਭਾ
ਸੇਹੈਅਰਵਸਤਤਪਾਗਕਾਚਮੇਲਲਾਈਕੋਯੋਅਭਾਵਸੇਤੋਸਮਧੀਹੈਅਰਬਹੁਕਾਲਅਲਪਕਾਲਭਾਨਰੂਪਭੇਦਹੈ
ਸੋਸੰਬੰਧਕੋਕੀਓਹੈਏਸੇਅਗਜਾਨੀਕੋਬ੍ਰਹਮਬੋਧਪਰਜੀਤਅਗਜਾਨਚਹੈਤਾਂਤੇਅਗਜਾਨਕੀਕਰੀਜਗਤਮੇਸਤਅਬੁਪਿਸੇ
ਭੀਬ੍ਰਹਮਬੋਧਪਰਜੀਤਹੈਅਚਰਜੀਵਰਮੁਕਤਕੋਪਰਬਧਭੇਗਕੇਲੀਏਥਾਪਤਅਗਜਾਨਕਾਸੀਸਕਾਰਕੋਕੀਓਸਰੂਪਕੋ
ਵਿਸਮਰਦਾਸੇਅਲਪਕਾਲਸਰੂਪਸਮਰਣਪਰਜੀਤਹੈਹੈਤਾਂਤੇਤਾਵਿਸਮਰਣਕੀਕਰੀਜਗਤਮੇਸਦਬੁਪਿਭੀਸਰੂਪਸ
ਮਰਣਪਰਜੀਤਅਲਪਕਾਲਹੀਰਹੈਅਗਸ੍ਤਃਜਗਤਮੇਸਤਾਕੋਅਭਾਵਜੋਸੇਤੋਵੇਨੇਮੇਹੀਸਮਰੇਅਰਭੇਦਵਿ
ਸੇਖਜੋਹੈਸੇਜੋਸਾਜੋਸਾਅਗਜਾਨਕਰਿਯੁਕੁਜੋਸੀਜੋਸੀਬੁਧਿਭਈਏਸੀਤੇਸੀਹੀਅਪਿਸ੍ਰੰਸਤਭਾਸੇਹੈਤਾਂਤੇਅਗਜਾ

Page Missing

Page Missing

॥ ॥
 ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥ १३॥ १४॥ १५॥ १६॥ १७॥ १८॥ १९॥ २०॥ २१॥ २२॥ २३॥ २४॥ २५॥ २६॥ २७॥ २८॥ २९॥ ३०॥ ३१॥ ३२॥ ३३॥ ३४॥ ३५॥ ३६॥ ३७॥ ३८॥ ३९॥ ४०॥ ४१॥ ४२॥ ४३॥ ४४॥ ४५॥ ४६॥ ४७॥ ४८॥ ४९॥ ५०॥ ५१॥ ५२॥ ५३॥ ५४॥ ५५॥ ५६॥ ५७॥ ५८॥ ५९॥ ६०॥ ६१॥ ६२॥ ६३॥ ६४॥ ६५॥ ६६॥ ६७॥ ६८॥ ६९॥ ७०॥ ७१॥ ७२॥ ७३॥ ७४॥ ७५॥ ७६॥ ७७॥ ७८॥ ७९॥ ८०॥ ८१॥ ८२॥ ८३॥ ८४॥ ८५॥ ८६॥ ८७॥ ८८॥ ८९॥ ९०॥ ९१॥ ९२॥ ९३॥ ९४॥ ९५॥ ९६॥ ९७॥ ९८॥ ९९॥ १००॥

੫੦

ਮਃ

ਕੀਸਤਾਜੋਨਿਗਵਿਕਲਪਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸਏਕਰਸਨਿਰੂਪਣਕਰੀਸੋਈਨਾਮਰੂਪਾਤਮਕਜਗਤਕੀਸਤਾਜਗਤਕੋਸ੍ਵਰੂਪ
 ਹੈਤਾਂਸਤਾਰੂਪਆਤਮਾਸੁੰਨਾਮਰੂਪਾਤਮਕਜਗਤਕੋਸ੍ਵਰੂਪਕਛੂਹੈਨਾਹਿਕਯੋਕੇਤਾਸਤਾਤੈਭਿਨਕੀਏ
 ਜਗਤਨਿਰਾਤਮਕਤੁਛਹੋਤਹੈਅੰਸਾਤਮਸ੍ਵਰੂਪਗੁਨਸੋਈਜਗਤਕੋਭਾਂਗਹੈਕਯੋਕੇਆਤਮਪ੍ਰਕਾਸਤੈਭਿਨ
 ਕੀਏਤੇਨਾਮਰੂਪਗੁਨੈਨਾਹਿਹੈਤਾਤੈਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸਆਤਮਸਤਸੋਈਮਰਯਾਨਦੇਖਸੁੰਨਾਮਰੂਪਾਤਮਕਜਗਤਸਰਿਖੀ ਮ
 ਭਾਸੇਹੈਜੈਸੇਆਰਕਤਮਇਕੀਸ੍ਵਪ੍ਰਕਾਸਸਤਾਹੈਸੋਈਅੰਧੇਰੇਮੇਅਗਨਿਸਰਿਖੀਭਾਸੇਹੈਸੋਮਇਕੀਅਗਨਿ
 ਮਣਤੈਅਤਿਕ੍ਰਾਸਤਾਨਕਾਲਹੈਨਾਹਿਤੈਸੇਅਰਯਾਨਸ੍ਵੀਆਤਮਾਮੇਭਾਸਤੈਅੰਸੋਨਾਮਰੂਪਾਤਮਕਸਰਬ
 ਵਿਸੇਖਹੈਸੋਭਿਮਾਤੈਅਤ੍ਰਯਸਤਨਤੀਨਕਾਲਮੇਨਾਹਿਅੰਸੇਅਸੇਖਸੰਪੂਰਣਨਾਮਰੂਪਾਤਮਕਵਿਸੇਖਕੋ
 ਬਾਧਕੀਏਤੇਜੈਸੇਖਰਹਯੋਜਗਤਕੋਸਚਿਦਾਤਮਕਸ੍ਵਰੂਪਤਾਭੁੰਦਵਦਯੋਸਰਬਬ੍ਰਹਮਹੈਅੰਸੇਕਹੇਹੈਪਰੰਤਸ
 ਤਾਤੈਭਿਨਕਛੂਨਾਮਰੂਪਯੋਸਰਬਬ੍ਰਹਮਹੈਅੰਸੇਨਹੀਕਹੇਹੈਜੈਅੰਸੇਕਹੇਤੋਵੇਦਕੋਅਪ੍ਰਮਾਣਤਹੋਯਾਕਯੋਕੇਤੁਛ
 ਨਾਮਰੂਪਹੈਸੋਬ੍ਰਹਮਰੂਪਨਾਹਿਤਾਂਤੇਨਾਮਰੂਪੀਸਮੁੱਧਤਜਗਤਕੋਸ੍ਵਰੂਪਤਾਭੁੰਬ੍ਰਹਮਰੂਪਤ੍ਵਹੈਤਾਸੁੰਤਾਹਿਭੁੰਬ੍ਰਹਮ ੫੦

Page Missing

Page Missing

ੴ ਈਹ ਨਾਮੋ ॥ ਮੇਰਾ ਮਾਤਮ ਕੋ ਸਰਬ ਜਗਤ ਦੇ ਖਜੇ ਜਤ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਜੋ ਸੁਤਿ ਕਹੇ ਹੈ ਸੋ ਭੀ ਮਾਤਮ ਸਤਾ ਸੁੰਜ ਗਤ ਸ
 ॥ ੧ ॥ ਮਾਤਮ ਅੰਤਰਿ ਪਾਯ ਸੁੰਕਹੇ ਹੈ ॥ ਮਾਤਮ ਮਾਤਮ ਸਤਾ ਸੁੰਜੇ ਜਗਤ ਕੀ ਸਤਾ ਭਿਨ ਹੋਇ ਤੋ ਅਟਵ
 ॥ ੨ ॥ ਰਸਨ ਸੁਪਤਿ ॥ ਮਾਤਮ ਦਰਸਨ ਸੁੰਜ ਗਤ ਕੋ ਦਰਸਨ ਸਿਧ ਹੋਯ ਨਾਹਿ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਮਾਤਮ ਸਤਾ ਸੋਈ
 ਕੋ ਜਗਤ ਕੀ ਸਤਾ ॥ ਮੇਰੇ ਮਾਤਮ ਸਤਾ ਤੋ ਭਿਨ ਹੋਯ ਪ੍ਰਸੰਨ੍ਹ ਕਾਲ ਮਭਾਵ ਕੋ ਮਭਿ ਪ੍ਰਾਯ ਸੁੰਗਿ ਨਿਖੇਪ ਸੁਤਿ ਜੋ ਹੈ ਸੋ ਜਗਤ ਕੋ
 ਨਿਖੇਪ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਪੁਰਖ ਪਾਯ ॥ ਮਾਤਮ ਕੀ ਸਤਾ ਭਾਨ ਹੈ ਸੋ ਈ ਜਗਤ ਕੀ ਸਤਾ ਭਾਨ ਨਾਹਿ ॥ ਮਾਤਮ ਸਤਾ ਭਾਨ ਸੁੰਭਿਨ
 ਗੰਗਾ ॥ ਤਗਨ ਹੈ ॥ ਕੋਸੇ ਕੋ ਮਾਤਮ ਕੋ ਸੁਖਾ ਸਦਾ ਸੁਰੂਪ ਕਰਿ ਕੈ ਮਾਤਮ ਅਨੁਵੇਤ ਹੈ ॥ ਅਰਜਗਤ ਕੋ ਪਟਾ
 ਦਿ ਦਿਸ ਜਤੁ ਪੁਰਖਿ ਕੋ ਮਾਤਮ ਸੁਖਾ ਸੁਖਿ ਦੁਹਿਰ ਭਾਨ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਦਿਸ ਜਕੀ ਸਿਤਾ ਨਾਹਿ ॥ ਮਰੇ ਏਕ ਸਤਾ ਹੈ
 ਇਤ ਬਦਿ ॥ ਜੋ ਕੋ ਬਾਧੁ ਏਤੈ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਕੋ ਬਾਧੁ ਜੋ ਚਹਿਯੋ ॥ ਮਰਦਿ ਸਜਕਾ ਵਿਕਾਰ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾ ਕੇ ਭੁਯਾ ਚਹਿਯੋ ॥
 ਮਰੇ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਮਥਾਧ ਨਿਰਦਿਕਾਰ ਹੈ ॥ ਤੈ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਸੁਖਾ ਭਿਨ ਦਿਸ ਜਕੀ ॥ ਮਥਾਧ ਨਿਰਦਿਕਾਰ ਭੁਈ ਚਹਿਯੋ ॥ ਸੋ ਮੇਰੇ
 ਤੋ ਹੋਤ ਨਾਹਿ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਦ੍ਰਸ਼ਾ ਮਾਤਮ ਤੋ ਜਗਤ ਦਿਸ ਜਕੀ ਸਤਾ ਭਿਨ ਹੋਇ ਏਕ ਸਤਾ ਨਾਹੀ ॥ ਉਤਾਹ ਮਨੇ ਕਹਿਯੋ

ਏਕ

ਸਤਾਸੋਈ ਜਗਤ ਕੀ ਸਤਾ ਵਿਵਖਤ ਨਾਹਿ। ਅਰਪਣਾ ਵਿਮਾਡ ਜਗਤ ਵਿਵਖਤ ਨਾਹਿ। ਕੋ ਕੋਤੈ ਕਹੈ ਓਨੋ ਪ੍ਰਮਾ
 ਤਾ ਵਿਸੋ ਸਾਥਿ ਅਯਸਤ ਜਗਤ ਕੋ ਟਿਮੈ ਹੈ। ਅਰਤੈ ਏਕ ਸਤਾ ਪਖੀ ਮੇ ਜਗਤ ਕਾ ਵਿਕਾਰ ਮਾਤ ਮਾਮੇ ਨਿਰੂਪਣ ਕੀ
 ਓਸੋ ਭਿਨਾਹਿ। ਕੋ ਕੋ ਅਧਸਤ ਕਾ ਵਿਕਾਰ ਅਧਿਸੰਨ ਨੂੰ ਸਪਰਸਨ ਹੀ ਕਰੇ ਹੈ। ਕੋ ਕੋ ਅਧਿਸੰਨ ਹੈ ਸੋਈ ਭੁਮ
 ਸੂ ਅਯਸਤਾ ਕਾਰੋ ਰੋਕਾ ਸੇ ਹੈ। ਪਰੰਤ ਅਧਿਸੰਨ ਸੂ ਅਭਿਕਤ ਦਸਤਤ: ਅਯਸਤ ਕਛੂ ਤਤ ਹੈ ਨਾਹਿ। ਜਾ ਸੁੰਜਾ
 ਕੋ ਏਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੈ ਅਧਿਸੰਨ ਪੋ ਵਿਕਾਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇ। ਅਰੁ ਅਧਿਸੰਨ ਹੈ ਸੋ ਤੇ ਦਸਤਤ: ਅਯਸਤ ਸੂ ਭਿਨੈ
 ਕੋ ਕੋ ਅਯਸਤ ਦੇ ਕੁਮ ਕੇ ਪਹਲੇ ਪੀਛੇ ਭੀ ਆਪ ਕੇ ਸਰੂਪੇ ਭਾਸੇ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਅਯਸਤ ਕੇ ਬਾਧ ਸੂ ਅਧਿਸੰਨ ਕੇ ਬਾਧ
 ਭੀ ਨਾਹਿ। ਅਰਜਗਤ ਮੇ ਕੀ ਰਜ ਸਰਪ ਕਾ ਵਿਕਾਰ ਰਜੁ ਮੇ ਨਹਿ ਦੇਖ ਜੈ ਹੈ। ਅਰ ਸਰਪ ਕੇ ਬਾਧ ਸੂ ਰਜ ਕੇ ਬਾਧ
 ਭੀ ਨਹਿ ਦੇਖਿ ਓਹੈ। ਅਰ ਰਜੁ ਕੇ ਅਬਾਧ ਸੂ ਸਰਪ ਕੇ ਅਬਾਧ ਸੋ ਭੀ ਨਹੀ ਦੇਖਿ ਓਹੈ। ਤਾਂ ਤੇ ਆਤਮਾ ਮੇ ਦੋਖ ਕੀ ਸਿਕਾ
 ਹੁੰਨਾਹਿ। ਅਬ ਜਗਤ ਸੋ ਆਤਮਾ ਸੋ ਪੰਜਾਵੀ ਪੈਸੂਤ: ਸਤਾ ਸੁੰਨ ਜੈ ਹੈ। ਯੋ ਕਹੈ ਜੋ ਅਰਥ ਤਾਂ ਭੁੰ ਸੁਪਨਾ ਦਿਸੰਤ ਕ
 ਰਿਕ ਬਿਤੁ ਮੇ ਦੇਖਾਵੈ ਹੈ। ਕਾਖਤੁ ਸੁਪਨਾ ਸਤਾ ਏਕ ਆਤਮਾ ਕੀ ਸੁਪਨਾ ਮੇ ਜੈ ਸੇ ਦਸਾ ਵਿਸ਼ਰੂਪ ਹੋਇ ਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸੇ
 ਹੈ। ਅੰਤਰ ਦਾ ਹਯ ਦੇ ਸਕਾਲ ਸਰਬ ਵਦ ਸਤਮਾ ਹਿਜੈ ਅਨਸੂਤ ਸਤਾ ਸੋਈ ਏਕ ਅਵਭਾਸੇ ਹੈ। ਦਸਾ ਦਿਸਜ

੪੭ ਦਰਸਨ ਸੋ ਦੇ ਸਕਾਲ ਵਸਤ ਸਰਬ ਨਾਮ ਰੂਪ ਤੁਛ ਹੋਤ ਭ੍ਰਿਨ ਕੀ ਭਿਭਾ ਸੇ ਹੈ॥ ਸਚਿ ਦਾਨੰਦ ਅਧਿਸੰਨਤੈ ਪ੍ਰਥਕ ਕੁਇ
 ੪੮ ਭਿਭਾਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮੇ ਸੋ ਅਸਤਾ ਦਿਭਾ ਸੇ ਹੈ॥ ੩॥ ਟੀਕਾ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੂਪਨ ਕੇ ਵਿਖੇ ਸੂਪ ਕਾ ਸਟੇ ਕਰੂਪ ਆਤਮ ਸਤਾ
 ਜੈ ਹੈ ਸੋ ਟੀਕਾ॥ ਅਨੇ ਕਵਾਸ ਨਾ ਕਰਮ ਭੁਭਾ ਅਵਿਦਯਾ ਦੇਖ ਸੁੰਦਰ ਸੁਆਤਮਾ ਸਰਿ ਬੋ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਸਕ ਜੀਵਾ॥ ਅ
 ਰਤ ਦਾ ਸ੍ਰਿਤ ਜ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਾ ਦਿ ਦਰਸਨ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਾ ਦਿ ਕਕਾਚ ਖੁਗਾ ਦਿ ਕਰਣਾ॥ ਅਰ ਚ ਖੁਗਾ ਦਿ ਕਕਾ ਰੂਪਾ ਦਿ
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ॥ ਅਰ ਇਨ ਸਰਬ ਕਾ ਯੋਗ ਯੋਗਾ ਅਸੈ ਕੂਤ ਅੰਤਰ ਵਾਹ ਯ ਦੇ ਸਖ ਜਣ ਮਹੁਰਤਾ ਦਿ ਕਾਲਾ॥ ਅਰ ਪ੍ਰਥਿ
 ਦਯਾ ਦਿ ਸਰਬ ਦਸਤ ਰੂਪੇ ਆਤਮ ਸਤਾ ਹਿਭਾ ਸੇ ਹੈ॥ ਕੋਯੇ ਕੇ ਆਤਮਾ ਤੇ ਅਤਿ ਕੁ ਸੂਪਨ ਮੇ ਮੈਰ ਕਵੁ ਹੈ ਨਾਹਿ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਅ
 ਵਿਦਯਾ ਨੈ ਅਧਿਸੰਨ ਰੂਪ ਆਤਮਾ ਕੇ ਵਿਖੇ ਦੇਖਾਯੋ॥ ਅੰਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਦਿਨਾ ਮਰੂਪ ਮਾਝੇ ਜੇ ਜਗਤਾ॥ ਤੁਮੇ ਅਨਗਤ ਦੇ
 ਕ ਅਧਿਸੰਨ ਸਤਾ ਹੈ ਸੋ ਟੀਕਾ ਸੇ ਹੈ॥ ਇਤ ਨੇ ਅਧਿਸੰਨ ਸਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਸਤ ਸੇ ਭਾ ਸੇ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਵਿਵੇਕ ਰਿਕੈ ਅਥਵਾ ਅਵਾਥਾ ਕ
 ਤ ਕਰਿ ਕੈ ਤਾ ਅਧਿਸੰਨ ਸਤਾ ਤੈ ਭ੍ਰਿਨ ਭੁਏ ਤੈ॥ ਨਾਮ ਰੂਪਾਤਮ ਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਪ੍ਰਪੰਚ ਤੁਛ ਪੈਤ ਹੈ॥ ਅੰਸੇ ਨਾਮ ਰੂਪਾਤਮ ਸਤ
 ਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾ ਦਿ ਜਾਗਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਹੈ॥ ਜੇ ਰਿਸਾ ਚਿਦਾਨੰਦ ਅਧਿਸੰਨ ਕੇ ਮਨੈ ਸੁਸਤਾਤਮ ਕ ਭਾ ਸੇ ਹੈ॥ ਅਰੁ ਅਧਿਸੰਨ ਕਾ ਦਿ ੫੭
 ਵੇਕ ਕਰਿ ਕੈ ਅਥਵਾ ਅਵਾਥਾ ਤਰ ਕਰਿ ਕੈ ਅਧਿਸੰਨ ਸੁੰਦਰ ਕੁਏ ਤੈ ਅਸਤਾ ਹੋਤ ਹੈ॥ ੩॥ ਜਿਕ ਯੋਗੇ ਅਰਥਾ ਹਿਕੁੰ

ਮੇਰਾ ਦਿਸਤਕਾਰੈ ਕੈ ਸਪਸਕਰੇ ਹੈ। ਕਥਿਤਾ ਕਲਪਨਾ ਨਗਰ ਜੈ ਸੇ ਆਤਮਾ ਤੇ ਉਨ ਨਾਹਿ ਨਗਰ ਸੇ ਆਤਮਾ
 ਰੂਪ ਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸਹਿ। ਨਗਰ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਪਹਲੇ ਜੈ ਸ੍ਵਰੂਪ ਭਾਂਗ ਕਲਪਨਾ ਕੀ ਏਤੇ ਫੇਰ ਨਗਰ ਸੇ ਭਾਸਹਿ। ਸ੍ਵਰੂ
 ਪ ਪ੍ਰਕਾਸਮਾਹਿ ਨਗਰ ਅਗਰ ਮਿਥਯਾ ਮਾਯਾ ਮੇ ਆਤਮਾ ਸੁਮਿਲ ਜੋ ਹੀਰਕਾ ਸੇਹਿ। ਜਾਗਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਤੈ ਸੇ ਆ
 ਤਮਾ ਸੁਮਿਲਿ ਭੁਜੇ ਉਨ ਕੀ ਓ ਆਤਮਾ ਤੈ ਤਤ੍ਵ ਜਣਨਾ ਸਹਿ। ੩੧। ਟੀਕਾ। ਜੈ ਸੇ ਆਪ ਕੇ ਭੀਤਰ ਕਲਪਨਾ ਕਰਿ
 ਕੈ ਬਨਾਯੋ ਜੈ ਨਗਰ ਸੇ ਨਗਰ ਸਹਿ ਓ ਅਧਿਸ਼ਟਨ ਆਪਹਿ ਰਾਸੇ ਹੈ। ਆਪ ਤੇ ਉਨ ਆਪ ਕੇ ਭੀਤਰ ਕਛੂ ਕਾਸ ਪਾਖਾਣਾ
 ਦਿਕੋਰ ਚੜੇ ਨਗਰ ਹੈ ਨਾਹਿ। ੩੨। ਤਤ੍ਵ ਨਗਰ ਕੀ ਕਲਪਨਾ ਕੇ ਪਹਲੇ ਜੈ ਨਿਰਵਿਕਲ ਪਸ੍ਵਰੂਪ ਸ੍ਵਰੂਪ ਹੋ ਸੇ ਟੀ ਨਗਰ ਕੀ
 ਕਲਪਨਾ ਭੁਏ ਤੇ ਨਗਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨਗਰੀ। ਅੇ ਸੇ ਨਗਰਾ ਕਾਰ ਭਾਸਤੀ ਜੈ ਆਤਮਾ ਸਤਾ। ਤਾਂ ਮੇ ਨਗਰਾ ਕਾਰ ਅੰ
 ਸੰਜੈ ਹੈ ਮਾਯਾ ਮੇ ਮਿਥਯਾ ਹੈ। ਤਤ੍ਵ ਆਤਮਾ। ਲੈ ਤੈ ਸਤ੍ਵ ਜਸੇ ਭਾਸੇ ਹੈ। ਅਰਜੇ ਆਤਮਾ ਸੁ ਉਨ ਕਰਿ ਜੇ ਤੈ ਨਿਸਤਤ੍ਵ ਹੈ ਕੋ
 ੨੫ ਯਭਾਸੇ ਨਾਹਿ ਤੈ ਸੇ ਹੀ ਕਲਪਨਾ ਨਗਰ ਕੀ ਨਾਈ ਜਾਗਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਚੁੰ ਆਤਮਾ ਅਧਿਸ਼ਟਨ ਸਤਾ ਸੁਤਾ ਦਾਤਮਾ ਕੀ ਓ ਸਤ੍ਵ ਭਾ ਸੇ
 ਸੇ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਸਤਾ ਤੇ ਉਨ ਕੀ ਏਤੇ ਤਤ੍ਵ ਜਣਨਾ ਸਹਿ। ਨਿਸਤਤ੍ਵ ਭੁਟਿ ਓ ਸਤ੍ਵ ਭਾ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕਾਲ ਨਖੇਧ ਕਾਟਿ ਖੇਤਾ

੫੩
ਮ:

ਕੁੰਪਾਵੈਹੈ॥੩੧॥ਸੋਈਬਾਧਕੁੰਦਿਖਾਵੈਹੈ॥ਸਵੈਯਾ॥ਸਚਿਦਾਨੰਦਰੂਪਵਿਨਾਨਕਛੂਜਗਮੇਰੂਪਨਾਮਜੇਕੁਸ
ਤਰੈ॥ਸਭਮੇਅਨਸੂਤਸੁਏਕਸਦਾਹਰਿ॥ਅਖੰਡਪ੍ਰਕਾਸਤਰੈ॥ਅੰਸੋਗਜਾਨਭਯੋਜਬਹੀਤਬਹੀਸ
ਹਕਾਰਯਮਾਯਾਵਿਨਾਸਤਰੈ॥ਅਵਸੇਖਚਹਿਜੇਹਰਿਰੂਪਜੇਈਨਿਤਮਾਣਕਤਾਹਉਪਾਸਤਰੈ॥੩
੨॥ਇਤਿਸ੍ਰੀਆਤਮਸ੍ਰੂਪਾਵਧਾਰਣਾਨਾਮਤੀਯੰਪ੍ਰਕਰਣੰ॥੩॥ਟੀਕਾ॥ਜਗਤਮੇਨਾਮਰੂਪਾ
ਤਮਕਜੇਜੋਪਦਾਰਥਕੁਮੇਹੈ॥ਸੋਸੋਸਰਬਸਚਿਦਾਨੰਦਅਪਿਸੰਨਬਿਨਾਸ੍ਰੂਤ: ਕਛੂਹੈਨਾਹਿ॥ਤਿਕਾਲ
ਅਸਤਰੈ॥ਪੂਰਬਪਖਾਜਬਜਗਤਰਿਸਤਤ੍ਰੈਤਬਜੇਜਤੰਭਯੋਕਹਾਭਾਮੇਹੈ॥ਉੜਾ॥ਮਾਯਾਕਲਪਤਸ
ਰਬਨਾਮਰੂਪਮੇਅਨਸੂਤਕਹਿਯੋ॥ਅੰਸਅੰਸਮੇਵਜਾਪਕਸੋਏਕਅਪਿਸੰਨਰੂਪਆਪਹਰਿਪ੍ਰਤਿ
ਗਯਾਤਮਾਸੁੰਅਭਿਨਾਤਾਹਿਸੁੰਅਖੰਡਪ੍ਰਮਾਤਮਾਸੋਈਭਾਸੇਹੈ॥ਸ੍ਰੂਤ: ਜੋਨਿਸਤਤਨਾਮਰੂਪਤਾਮੇਭਾ
ਸਬੋਨਹਿਰਹਿਓਹੈ॥ਤਾਂਤੈਭਾਸਬੋਸੋਅਪਿਸੰਨਕੋਧਰਮਹੈ॥ਅੰਸੋਪਤਜਗਬ੍ਰਹਮਕੋਏਕਤੁਲਖਣ
ਅਖੰਡਗਜਾਨਜਬਭਯੋ॥ਤਬਹੀਸਾਖਜਾਤਕਾਰਸੁੰਲਗਤੇਹਿਜਗਤਰੂਪਕਾਰਯਸਹਿਤਮਾਯਾਕੋਨਾਸ

ਗ

੫੩

ਹੇਤ ਹੈ॥ ਕਾਰਜ ਸਹਤ ਮਾਯਾ ਤੀਨ ਕਾਲ ਮੇਂ ਹੈ ਨਾਹਿ॥ ਮੇਸੇ ਬਾਧ ਨਿਸਚੈ ਹੇਤ ਹੈ॥ ਮੇਸੇ ਜਗਤ ਕਾਰ
 ਜ ਸਹਤ ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਾਧ ਭੁਏ ਤੇ ਅਵਸੇਖ ਰਹੇ॥ ਜੇ ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋ ਵਿਦੁ ਵਾਨ ਸਦਾ
 ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕਰੇ ਹੈ॥ ੩੨॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਮ ਸੂਰੂਪਾ ਵਧਾਰਣੰ ਪ੍ਰਕਰਣੰ॥ ੩॥ ਤਿਰਤੀਅ
 ਪੁਰਬ ਪਖਾ ਕਾ ਬਿਤੁ॥ ਸਕਤ ਜੋਗ ਸਾਨ ਕਰਮ ਅਵਿਦਿਅ ਕੋ ਭਯੋ ਬਾਧ ਸੋ ਤੇ ਸਦਾ ਬੁਧ ਮਾਹਿ ਨਾਹਿ ਸ
 ਥਿਤ ਪਾਵਹਿ॥ ਦੁਸਨ ਅਨਾਦ ਅਤਿ ਨਿਰੂਢ ਨਿਵਰ ਸੋਈ ਮਹੰਤਾ ਜਗਤ ਕ੍ਰਮ ਫੇਰ ਉਪਜਾਵਹਿ
 ਉਦੇ ਭਯੋ ਭੁਮ ਜਬ ਸੋ ਤੇ ਯਥਾ ਵਿਪਰਬ ਪੁਰਬ ਦੁਤਾ ਵਿਖੇ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਬਿਤ ਕਰਾਵਹਿ॥ ਪ੍ਰਬਿਤ ਮੇਵ ਜ
 ਗਾਢਿਤ ਜਬ ਭਯੋ ਤਬ ਸੋ ਤੇ ਕੈ ਸੇ ਕੈ ਉਪਾਸਨਾ ਕੁੰਨਾਹਿ ਛਿਟ ਕਾਵਹਿ॥ ੧॥ ਟੀਕਾ॥ ਪੁਰਬ ਕਯੋ ਮੇਸੇ ਹਿ
 ਅਧਿਸ਼ਾਨ ਕੋ ਜੋ ਸਾਧੁ ਜਾਤ ਕਾਰਾ॥ ਤਾਂ ਕਰ ਕੇ ਦੇ ਕਵੇਰਾ॥ ਮਾਵਿਦ ਕੋ ਬਾਧ ਨਿਸਚੈ ਰਹੇ॥ ਸੋ ਸਦਾ ਬੁਧਿ ਮੇਂ ਇਸ ਬਿ
 ਤਨ ਪਾਵੇਗੇ॥ ਬੁਧਿ ਮੇਵਾ ਸਤਨਾਹੇ॥ ਇਹੋ ਕੋ ਮਨਾਦ ਕਾਲ ਕੋ ਮਹੰਤ ਕਰਤਾ ਮਹੰਤ ਕੁਰਾ॥ ਇਤਿ ਜਾਇ ਜੀ
 ਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੋ ਅਨੁਭਵ ਕਰਤੇ ਹਿਰਾਜੀ॥ ਮੇਸੇ ਕੋ ਜੋ ਜਨਮਾ॥ ਮੇਸੇ ਕੋ ਜੋ ਕਾਲਾ॥ ਮੇਸੇ ਕੋ ਜੋ ਦੇਸ ਜਾ ਮੇਜੀ

ਵਪਣਾ ਕੋ ਅਸੁਰੁ ਵਨ ਕੀ ਭਾਇ ਲੇ ਸਰਬ ਜਨ ਮਾਇ ਮੇ ਕੀ ਭਾਇ ਮੇ ਸੇ ਇਸੀ ਪੁਤ੍ਰਾ ਦਿਵੇ ਖੇਰੁ ਪਜਗ
 ਤੋ ਅਨੁਭਵ ਸਰਬ ਜਨ ਮੇ ਸਰਬ ਦੇ ਸਰਬ ਕੇ ਮੇ ਕਰ ਤੇ ਹਿਰ ਹਿ ਜੇ ਧੋ। ਤਾਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਕੇ ਕੁਟੀ ਜੋ ਜੀ
 ਵਜਗਤ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਸੇ ਅਤਮਾ ਦਰਸਾਨਾ ਅਗਨਿ ਰੇਤਰ ਕਰੇ ਦੇ ਸੁੰ ਪਰਬਤ ਕੀ ਨਾਂਈ ਅਤਿ ਨਿਰੂਢ
 ਅਚਲ ਕੁਟੀ। ਅਗਨਿ ਵਡ ਸਪਸਪਾ ਕਾ ਕਾਰ ਸੂਭਾ ਵਰੁ ਪੁਟੀ। ਮੇ ਸੀ ਜੇ ਵਾਸਨਾ ਸੇ ਬਾਪਗਯਾਨ
 ਕੋ ਤਿਰਸਕਾਰ ਕਰਿ ਕੋ। ਅਹੰਤ ਕੁਮਾਰ ਜਗਤ ਕੁਮਾਰੁ ਫਰੈਤ ਪੰਨਾ ਕਰੇ ਰੀ। ਅਰਜੀ ਵਜਗਤ ਕੁਮਾਰੈ ਸੇ
 ਜੈ ਸੇ ਅਰਜਾਨ ਕਾਲੇ ਮੇ ਵਿਖੇ ਕੀ ਪ੍ਰਬਿਤ ਕਰਾਵਤੈ। ਤੈ ਸੇ ਫੇਰ ਪ੍ਰਬਿਤ ਕਰਾਵੈ। ਅਰਪ੍ਰਬਿਤ ਮੇ ਵਿਗ
 ਚਿਤ ਕੁਯੋ। ਸੇ ਨਿਰੰਤਰ ਮਾਤਮਾ ਨੁ ਸੀਧਾਨ ਰੂਪ ਭਿਪਾਸਨਾ ਕੂਕੈ ਸੇ ਨ ਛੋਡੈ ਗੋ। ਛੋਡੈ ਹੀ ਗੋ। ਈ ਗਾਂਯੇ ਕੁਵ
 ਗੋ। ਜੀ ਵਜਗਤ ਕੁਮਾਰ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਜੈ ਸੇ ਬਹੁ ਕਾਲ ਕੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੈ। ਅਤਿ ਨਿਰੂਧ ਹੈ। ਅਰਜਾ ਬ੍ਰਹਮ
 ਕਾ ਵਕੀ ਵਾਸਨਾ ਅਰਭਿਕਾਲ ਜਗਤ ਕੇ ਅਭਾਵ ਕੀ ਵਾਸਨਾ ਜੈ ਸੇ ਅਬਹੀਰੁਈ ਹੈ। ਅਤਮ ਲਪ ਹੈ। ਅਰਦਿ
 ਫਨਾ ਹੀ ਸਿਲ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਮੰਦ ਮੋਦਿ ਸਟੁ ਲਗਾ ਕੀ ਨਾਂਈ ਦਿਰੁਪ ਵਾਸਨਾ ਮੇ ਪਤ੍ਰੀ ਬਕੀ ਨਾ ਸਕ੍ਰੀ ਪਾਵੈਗੀ 48

ਪਰੰਤ ਯਾਂ ਤੈ ਵਾਂ ਕੇ ਨਾ ਸਕੀ ਸੀ ਕਾ ਚੂਨਾ ਹੀ॥ ਕਥਿ ਤੁ ਓ ਕਾ ਜਬ ਭਾ ਸੈ ਕੁ ਮੰ ਮੇ ਸੇ ਹਿ ਵਿਚਾਰ ਕਰੈ॥ ਅਤ ਮਾਮ ਤਬ
 ਸ ਸੰਗ ਸਵਾ ਅਤੁ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੈ॥ ਆਕਾਸ ਕੇ ਮਾਹਿ ਜੈ ਸੇ ਨੀਲ ਮਾ ਕੋ ਕੁ ਮਹੇ ਚਿ ਅਕਾਸ ਕੁ ਨੀਲ ਮਾ ਕੇ ਲਾਗੇ ਨਹੀ ਰੰਚੈ॥ ਮਿਰਗ
 ਜਲ ਕਰ ਜੈ ਸੇ ਭੀ ਜਤਨ ਕੁ ਮਹੰਚ ਮਰ ਕਟ ਅਨਲ ਕੀ ਜੇ ਚਰ ਮੀ ਕੋ ਨ ਅੰਚ ਪੈ॥ ਅਧਿ ਜਸ ਤ ਵਿਕਾਰ ਤੈ ਸੇ ਅਪਿ
 ਸੁੰਦਾਨ ਮਾਹਿ ਨਾਹਿ ਸੀ ਮਕਾ ਵਿਚਾਰ ਮੇ ਸੇ ਗਯਾ ਨੀ ਨਿਸ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੈ॥ ਟੀਕਾ ਟੀਹਾਂ ਯੋ ਕੁ ਦੁਹੈ॥ ਯਦ ਜਪਿ ਜੀਵ ੨
 ਜਗਤ ਕੀ ਵਾਸ ਨਾ ਬੁਲੀ ਹੈ॥ ਪਣੇ ਕਲ ਕੀ ਹੈ॥ ਅਤ ਵਿਛੁ ਹੈ॥ ਤਥਾ ਪਿ ਅਤ ਤੰਤ ਤੂ ਠੀ ਹੈ॥ ਅਰਥਾ ਧਰੁ ਪੈ॥ ਅ
 ਰਥਾ ਮਭਾ ਵਕੀ ਵਾਸ ਨਾ ਅਰ ਜਗਤ ਮਿ ਥਾ ਕੀ ਵਾਸ ਨਾ॥ ਸੇ ਯਦ ਜਪਿ ਅਤ ਮਲ ਪੈ॥ ਮਲ ਪਕਾਲ ਕੀ ਹੈ
 ਅਰਥਿ ਬਲ ਪੈ॥ ਤਥਾ ਪਿ ਸਾਚੀ ਹੈ॥ ਅਰਥਾ ਕਰੁ ਪੈ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਤੂ ਠੀ ਵਾਸ ਨਾ ਕੇ ਬਾਧ ਸਾਚੀ ਵਾਂਗ ਸੇ ਟੀਕਰੈ ਕੀ॥ ਸ
 ਪਰੰਤ ਸਾਚੀ ਕੇ ਬਾਧ ਤੂ ਠੀ ਸੁੰਦਾਨਾਹਿ॥ ਜੈ ਸੇ ਰੰਦ ਮਾਂ ਕੁੰ ਵਿਲਸਤ ਪਰ ਮਾਣ ਕਹੇ ਵਾਰੈ ਪਣੇ ਹੈ॥ ਯਥਾ ਰਥ ਚੰਦ੍ਰ
 ਮੰਡਲ ਕੇ ਪਰ ਮਾਣ ਕਹੇ ਵਾਰੈ ਜੇ ਤਿਖੀ ਏ ਕੈ॥ ਤਥਾ ਪਿ ਜੇ ਤਿਖੀ ਕਾ ਕੀ ਮਾ ਪਣਾ ਸੁ ਠਾ ਹੋਰੋ ਪਣਾ ਪਣਾ ਕੋ ਕੀ ੬ ਇ
 ਜੇ ਤਿਖੀ ਸੁੰਦਾਨਾਹਿ॥ ਮੇ ਸੇ ਪਣਾ ਕਾਲ ਕੋ ਪਣਾ ਤ ਮ ਕੋ ਨਾ ਸਕ ਸੁੰਦਾਨਾ ਪਣਾ ਪਾਸ ਕੋ ਨਾ ਸਕ ਵਿਸ ਫੁਲੀ ਗਇਤ

3 ਜਾਇ ਅਨੇਕ ਦਿਸਾਂਤ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ ਬਾਧ ਜੀ ਵਜਗਦਵਸਨ ਤੈ ਜਬ ਕਾ ਭਾਸੇ। ਤਬ ਆਤਮਾ ਕੋ ਅਸੀਗਤ੍ਰ ਕੋ ਅਰਜ
 ਗਤ ਮਿਥਾਤ੍ਰ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਕਰੇ। ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕਰੀ ਨਾਂ ਈ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਪੀਛੇ ਨਲਗੇ। ਜੈ ਸੇ ਬਾਲ ਕਰੂ ਕੋਯ
 ਨੇਕੁ ਜੋ ਬਾਬਾ ਕਾ ਨਕਾਟਗਾਯਾ। ਤਬ ਕਾ ਨਬੁ ਤੇ ਸੰਭਾਲੇ ਨਾਹੀ। ਅਰੇ ਦੁਣੇ ਲਾਗੇ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਨਕਰੇ। ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ
 ਵਿਚਾਰ ਕਯੋ। ਤਾਂ ਤੈ ਪ੍ਰਥਮ ਆਤਮਾ ਕੋ ਅਸੀਗਤ੍ਰ ਕੋ ਵਿਚਾਰ ਦੇਯਕਾ ਵਿਤਕੀਤ ਕਰ ਕੇ ਕਹੇ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਅਸੀਗਅ
 ਏ ਕਾਸੇ ਮੇ ਨੀਲਤ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ ਅਸੀਗਅ ਕਾਸੇ ਕੋ ਅਸਤ ਨੀਲਮਾ ਕੋ ਰੰਚ ਭ੍ਰੀਨ ਹਿਲਾਗੇ ਹੈ। ਕ੍ਰੋਧੇ ਅਸੀਗਅ ਕਾ
 ਸੰਮੈ ਲਾਗਣੇ ਕੀਯੋ ਗਤਾਹਿ ਹੈ। ਅਰ ਅਸਤ ਨੀਲਮਾ ਭ੍ਰਮ ਮੇਲਗਾ ਵਨੇ ਕੋ ਸਾਮ੍ਰਥ ਨਾਹਿ ਹੈ। ਜੈ ਸੇ ਮਰਕਟ ਕ
 ਲਪਤ ਅਗਨੀ ਕੀ ਆਂਚ ਤੈ ਅਧਿਸ਼ਾਂਨ ਰੂਪ ਚਰਮੀ ਕੀ ਭ੍ਰਮ ਮੀਨ ਹਿੰਦੁ ਹੈ। ਤੈ ਸੇ ਅਸੀਗਅ ਧਿਸ਼ਾਂਨ ਰੂਪ ਆਤਮਾ
 ਕੇ ਵਿਖੇ ਬਧਤ ਵਾਸਨਾ ਤੈ ਜੀਵਨ ਗਤ ਭ੍ਰਮ ਮੈ ਜਸੁੰਭਾਸੈ। ਤਾਂ ਭ੍ਰਮ ਕਲਪਤ ਜੀਵਨ ਗਤ ਕਾ ਵਿਰਸੁੰ ਅਸੀਗਅ ਕਾ
 ਤਮਾ ਕੀ ਕਛੁ ਜਾਨਿ ਨਾਹਿ। ਐਸੇ ਸੀਮਕ ਯਥਾਰਥ ਦਰਨੁੰ ਵਿਦ੍ਵਾਂ ਨਸਦਾਨਿ ਸਪ੍ਰਪੰਚ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਜੈ ਹੈ। ੨। ਸ
 ਆਕਾਸ ਦਿਸਾਂਤ ਕੇ ਭਾਵ ਕੁੰਫੇਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੇ ਹੈ। ਕਥਿਤੁ। ਜੈ ਸੇ ਸੀਤ ਉਸਨ ਪ੍ਰਧ ਪ੍ਰਲਪੁਸਾਮ ਭ੍ਰੂਰੂਪ ਅਨੇਕ ਵਿ ੫੫

ਕਾਰਮੇਸੇਅਕਾਸਮੇਕਾਸਹਿਅਸੰਗਨਿਰੰਸਸੁਖਜਮਅਵਿਕ੍ਰੋਰੂਪਤੰਤੈਅਕਾਸਮੇਵਿਕਾਰਕੋਲਗਤਨਪਾਸਹਿ
ਤੈਸੇਅਤਮਕੇਮਾਹਿਸੁਪਰਵਿਕਾਰਨਾਹਿਮਿਥਜਯੋਗਕਰਕਾਸੇਮਿਥਜਾਅਵਕਾਸਹਿਅਸੰਗਅਵੈਤਏ
ਕਨਿਰੰਸਕੁਟਸਥਤੰਤੈਅਤਮਾਮੇਵਿਕਾਰਕੋਨਾਹਿਅਵਕਾਸਹਿ॥੩॥ਟੀਕਾਜੈਸੇਅਕਾਸਰੂਪਅਧਿਸੰਨਮੇ
ਸੀਤਰਿਤਉਪਾਧਕੋਯੋਗਤੈਸੀਤਕਾਸੇਹੈ॥ਐਸੇਰਸੀਖਮਵਾਯੁਮੇਘਦਿਉਪਾਧਕਾਯੋਗਤੈਉਸਨਧੂਪਧੂਲਧੂਮ੍ਰਬ ॥
ਦਲਾਦਿਵਿਕਾਰਨਭਮੇਕਾਸੇਹੈ॥ਤਥਾਪਿਅਕਾਸਮੇਅਸੰਗਾਦਿਚਾਰਹੇਤਤੈਵਿਕਾਰਕੋਪਾਸਨਹੀਲਗੇਹੈ॥ਤੈ
ਸੇਅਤਮਾਭੀਅਸੰਗਹੈ॥ਕਲਪਤਉਪਾਧਕੋਵਾਸਤਵਸੰਗਨਾਹਿਹੈ॥ਸਮਸਤਾਦ੍ਰੁਸਰੋਕੋਈਹੈਨਾਹਿ॥ਤੰਤੈ
ਅਵੈਤਹੈ॥ਅਰਜਾਤੀਯਾਦਿਨਾਤੀਯਾਮੂਗਤਭੇਦਰਹਿਤਹੈ॥ਤੰਤੈਏਕਹੈ॥ਅਸੰਗਾਦਿਤੀਨਹੇਤਤੈਅਤਮਾ
ਮੇਪਰਕੋਕੀਓਵਿਕਾਰਨਾਹਿ॥ਅਰਨਿਰੰਸਨਿਗਵੈਵਹੈ॥ਕੁਟਸਥਨਿਰਵਿਕਾਰਹੈ॥ਯਾਦੋਯਹੇਤਤੈਅਤਮਾਮੇ
ਸੂਤ:ਵਿਕਾਰਨਾਹਿ॥ਕੁਯੋਕੇਸਾਵੈਵਵਿਕਾਰੀਰੂਪਵਗਧਜਾਦਿਮੇਸੂਤ:ਵਿਕਾਰਦੇਖੋਹੈ॥ਯਦਯਪਿਅਤਮਾ
ਮੇਸੇਹੈ॥ਤਥਾਪਿਮਿਥਜਾਉਪਾਧਕਾਮਿਥਜਸੰਬੰਧਕਰਕੈਅਤਮਾਮੇਮਿਥਜਾਵਿਕਾਰਕੋਅਕਾਸਹੇਤਹੈਤੈਪਰ

ਨਮੋ ਕਰੁ ਅਤਿ ਸੋ ਨਹਿ ਰੇ
ਅਧਿਸੰਨਮੋ ਰਾਮਾ ਸਤ ਨਾਮੁ
ਪਾਤਮ

੫੬ ਜੇ ਤਾਂ ਤੈ ਆਤਮਾ ਕੀ ਕਹੂ ਗਾਨਿ ਨਾਹਿ ॥ ਐਸੇ ਅਧਿਸੰਨ ਕੋ ਸਰੂਪ ਦੇਖ ਜਾ ਅਧਿਸੰਨ ਮੋ ਵਿਕਾਰ ਕੋ ਅਭਾਵ
ਮੇਂ ॥ ਕਹੋ ਜੇ ਅਪ੍ਰਸਤ ਕੋ ਸਰੂਪ ਵਿਚਾਰੇ ਤੇ ਉਹ ਅਧਿਸੰਨ ਕਹੂ ਅਧਿਸੰਨ ਕੋ ਕਰੇਣੁ ਸਾਮ੍ਰਥ ਨਾਹੀ ਐਸੇ ਕਹੇ ਜੋ ॥ ਕਥਿ
ਤਾ ਅਧਿਸਤ ਜੇ ਸੂਤ ॥ ਸੁੰਨ ਜਾ ਮੇ ਕਹੂ ਸਕੁ ਨਾਹਿ ਤਾਂ ਤੈ ਅਧਿਸੰਨ ਮਾਹਿ ਕਹੂ ਨ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਆਤਮਾ ਅਸੰਗ ਜਾਂ ਕੋ
ਅਧਿਸਤ ਕੋ ਸੰਗ ਨਾਹਿ ਤਾਂ ਤੈ ਕਹੂ ਗਾਨ ਦੇਖ ਵੇ ਕੋ ਨ ਪਰਤ ਹੈ ॥ ਪੁਰਬਾਸ ਨ ਕੋ ਵਸ ਭਾਸਹੁ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮਿਥ ਜਾ ਅਤ
ਮਾਮੇ ਆਤਮਾ ਕੋ ਕਹੂ ਨ ਹਰਤ ਹੈ ॥ ਸਮਝ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਅਪੁ ਅਪੁ ਮਾਹਿ ਸਿਥਤ ਕਰੇ ਸਦਾ ਬੁਧ ਮਾਨ ਜਗ ਮਾਹਿ ਵਿ
ਚਰਤ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਅਧਿਸਤ ਨੀ ਵਜਗਦ ਭਾਵੇ ਜੋ ॥ ਸੋ ਸੂਤ ॥ ਨਿਸਤ ਤ੍ਰੈ ॥ ਜਾਂ ਮੇ ਕਹੂ ਉਹੀ ਸਾਮ੍ਰਥ ਨਾਹਿ
ਤਾਂ ਤੈ ਭ੍ਰਮ ਸੂਝ ਅਧਿਸੰਨ ਕੋ ਅਸੰਗ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ॥ ਵਾਸਤ੍ਵ ਅਧਿਸਤ ਕੋ ਸੰਗ ਨਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਆਤਮਾ ਭਿੰਨੀ ਵਜਗਦ
ਭਾਵ ਕੋ ਗਾਨ ਦੇਖ ਪਾਰ ਨਹੀ ਕਰੇ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਅਧਿਸੰਨ ਅਰ ਅਧਿਸਤ ਕੋ ਐਸੇ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਪੁਰਬ ਵਾਸ
ਨਾ ਤੈ ਜੀਵ ਭਾਵਾ ਦਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਭਾਸੇ ਤਾਂ ਭਾਵੇ ਸੁੰਨ ਆਤਮਾ ਕੀ ਕਹੂ ਗਾਨਿ ਨਾਹਿ ॥ ਪੁਰਬ ਪਖਾਜ ਬਪ੍ਰਪੰਚ ਭਾਸੇ ਤੇ ਸ
ਕਹੂ ਆਤਮਾ ਕੀ ਗਾਨ ਨਾਹੀ ਤਬ ਯਥੇ ਛ ਵਿਖੇ ਮੇਹੁ ਪ੍ਰਬਿਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸੁੰਨੀ ਆਤਮਾ ਕੀ ਕਹਾ ਗਾਨ ਹੈ ॥ ਉਤ ॥ ਤਹੰ ॥ ੫੬

ਹਤਹੈ। ਸੀਮਾਗਿਤਿਉਕੁਕੁਕੁਕੁਕੁਮਕੁਏਤੇਵਿਦ੍ਵਾਂਨਜੇਹੈਸੇ। ਆਪਕੋਯਥਾਰਥਸਰੂਪਕੋਯਥਾਰਥਅਕ
ਰਤਾਅਕੁਕੁਪਾਣਕੋਵਿਦ੍ਵਾਰਕਰਕੋਯਥਾਰਥਰੂਪਮੇਸਿਥਿਤਕਰੇ। ਯੋਹੀਸਮਾਜਕਰਜਾਨਕੋਫਲਹੈ। ਕਛੁ ਸ
ਸੀਮਾਕਰਜਾਨਕੋਕੁਮਕੋਵਿਖੇਮੇਪ੍ਰਵਿਰਤਨੇਯਹਸੀਮਾਕਰਜਾਨਕੋਫਲਨਾਹਿ। ਜੈਸੇਮੀਰਾਜਲੇਮੇਜਲਕੇ
ਅਕੁਕੋਨਿਸਚੈਕਰਿਕੈ। ਫੇਰਪਟਲੈਕਰਜਲਲੇਣੇਜਾਣੇਸੇਸੀਮਾਕਰਜਾਨਕੋਫਲਨਾਹਿ। ਜਤੋਭੁਮਕੋਹੀਫਲ
ਹੈ। ਤਾਂਤੈਅਧਾਸਤਕੋਜੈਸੇਸਰੂਪਹੈ। ਤੈਸੇਨਿਸਚੈਕਰਕੈਵਿਦ੍ਵਾਂਨਅਧਾਸਤਕੀਉਪੇਖਾਕਰੇਹੈ। ਅਰਜੇਯ
ਥੇਛਵਿਖੇਮੇਪ੍ਰਬਿਤਕਰੇਤੈਯਥੇਛਾਚਾਰੀਪਸੂਮੇਅਰਵਿਦ੍ਵਾਂਨਮੇਵਿਸੇਖਕਰਾ। ਕੋਕੋਵਿਦ੍ਵਾਂਨਕੀਵਿ
ਦ੍ਵਤਾਯਹੀਹੈ। ਜੇਯਥਾਰਥਤਤੋਕੋਨਿਰਣੈਕਰਕੈਤਤਨਿਸਚੈ। ਅਰਜਥਕੁਮਸੁੰਲ, ਕਾਕੋਕੁਮਕੋਵਿਖੇਮੇਯ
ਯਥੇਛਪ੍ਰਬਿਤਕੁਯੇਤਥਾਵਿਦ੍ਵਤਕਗਾਂਗੀ। ਤਾਂਤੇਵਿਦ੍ਵਤਾਕੀਗਾਂਗਸੋਣੀਬਡੀਗਾਂਗ। ਤਾਂਤੇਸਰੂਪਾਵਿ
ਥਿਤਹੋਯਕਰਜਗਤਮੇਵਿਚਰੇ। ਦੁਹਿਰਮੁਖਹੋਯਕੇਨਬਿਚਰੇ। ਇਯਵਿਦ੍ਵਾਂਨਕੋਆਸਾਧਾਰਣਲਖ
ਣਜਾਣਕੈ॥੪॥ ਅਬਤਤਰਾਸਯਕੋਸੁਭਾਵਦੇਖਜਾਸੁੰਭੀ। ਯਤਕੁਮਸੁੰਕਛੁਗਾਨਨਾਹੀਮੇਸੇਕਹੇਹੈ। ਕਵਿਤੁ

49

ਮਃ

ਮ

ਸੁਦਨਮਨਨਪੁਕੁਵਾਕਕਾਵਿਚਾਰਕਾਰਿਕੁਯੋਗਸੁਰੁਪਗਜਾਨਬਾਧਜੇਨਹੀਜਾਤਹੈ। ਕੁਮਕੋਸੁਬਾਧਕਰੁ
 ਕੋਗਹਣਕਰੇਯੋਗੇਸੁਰਾਵਜੇਈਚਰੁਪਖਪਾਤਹੈ। ਮਧਰਤਾਰਜਾਨਜੈਸੇਕਟਕੁਮਬਾਧਕਰੇਕੁਮਕ
 ਰਸੁਰੁਪਤੈਆਪਨਚਲਾਤਹੈ। ਮੈਸੇਹੀਸੁਰੁਪਗਜਾਨਕਰੇਸਰਬਕੁਮਹਾਨਿਸੁਰੁਪਮੇਆਪਸੋਈਸਹਜਹਿਸ
 ਮਾਤਹੈ। ਪਾਟੀਕਾਭਿਪਰੁਭਿਪਸੀਗਾਗਾਦਿਖਟਪ੍ਰਕਾਰਕਾਰਿਕੈਸਾਸਤਕੋਮਦੈਤਕੋਤਤਪਰਯਨਿਸ
 ਚੈਰੁਪਜੇਸੁਦਣਾ। ਮਰਾਮਦੈਤਸੁੰਦਿਰੁਪਯੁਕਤਕੀਪ੍ਰਥਮਕਲਪਨਾਕਰਿਕੈ। ਫੇਰਾਮਝੈਤਸੁੰਮਦਿ
 ਰੁਪਯੁਕਕਰਿਤਾਂਕੋਨਿਗਕਰਣਕਰਕੈ। ਮਦੈਤਕੋਦਿਛਨਿਸਚੈਕਰਣੈਰੁਪਜੇਮਨਾ। ਤਾਸੁਦਣਮਨਨਪੁਰ
 ਬਕਸਦਾਮਗਵਾਕਜਕੇਵਿਚਾਰਸੁੰਭਯੋਜੇਤਤ੍ਰਗਜਾਨਾ। ਸੋਜੀਵਤ੍ਰਾਦਿਕੁਮਸੁੰਬਾਧਜੇਨਹੀਜਾਤਹੈ। ਕਜੋਕੇ
 ਵਿਪ੍ਰੀਤਗਹਣਕੁਮਕੋਬਾਧਕਰਿਕੈਤਤ੍ਰਕੋਯਥਾਰਥਗਹਣਕਰਣੈ। ਯੋਪ੍ਰਮਾਰਜਾਨਕੋਜਨਮਸੁੰਹਿਸੁਭਾ
 ਵਹੈ। ਜੈਸੇਗੁਫਕੋਮਧੁਰਤਾਰਜਾਨਹੈਸੋਜੁਗਾਦਿਕਦੇਖਮੇਗੁਫਕੋਕਟਤਾਕੁਮਰੁਯੋਤਾਕੋਬਾਧਹੀਕਰੇ। ਕਛੁ
 ਮਧੁਰਤਾਰਜਾਨਹੈਸੋਆਪਕੁਮਕਰਾਮਾਪਕੋਵਿਖੇਤੇਚਲਾਇਮਾਨਨਹੀਹੋਤਹੈ। ਯਦਯਪਿਭੂਕਰਕੈਗੁਫਕੁੰ

ਵਿਖੇ

49

Handwritten text in a script, likely Gurmukhi, on aged paper. The text is arranged in approximately 10 horizontal lines. A large, dark, irregular stain is visible on the left side of the page, partially obscuring the text in the lower half. The ink is dark and the paper is yellowed with age.

4੮

ਮਃ

ਭੁਕਤਾਰੇਹੈ। ਤਥਾਪਿ ਗੁਨਕੀ ਕਟੁਤਾ ਕੇਵੇ ਸਰਧਾਨ ਹਿ ਕਰੇਹੈ। ਨਨੁ। ਬਿਤਗਯਾਨ ਕਰਕੈ। ਮਦੈ ਤਕੀ ਸਿਧਨ
 ਹੋਇਗੀ। ਉਝ। ਮੇਸੇ ਸੁਰੂਪ ਗਯਾਨ ਹੋਸੇ। ਭੀ ਕਤ ਕਰੇ। ਫੁਕੀ ਨਾਈ। ਮਾਤਮਾ ਸੁੰਮਾਤਿ ਕੁਨੀ ਵਜਗਦਭਾਵਾ
 ਦਿਸਰਬਤੁ ਮਾਮਰ ਸਰਬਤੁ ਮਕਾਵਿਖੇ ਕੋ ਬਾਧ ਕਰਿਕੈ। ਮਾਪਕੀ। ਮਭਵੰਜਨ ਕਬਿਤੰਜ ਸਤਾਂ ਕੁੰਭੀ ਸਰ
 ਬਕੇ ਸਾਬ ਬਾਧ ਕਰਕੈ। ਬਿਤਗਭਿ ਵਜਕੁ ਚੈ ਤੰਜ ਨਾਮੰ ਸਾਮਾਪਕੀ। ਮਾਵਿ ਸਿਸਾ। ਮਾਤਮਾ ਸੁਰੂਪ ਮੇਸੁ ਭਾ
 ਵੁੰ ਸੁੰਹਿ ਪਰਯਵਸਾਨ ਪਾਵੈਹੈ। ਤਾਂ ਤੈ। ਮਾਤਮਾ ਮੇਗਯਾਨ ਕਰਿਕੈ। ਦੈਤਾ ਪਾਤਿਨਾਹਿ। ੫॥ ਅਬ ਬਾਧਤ ਨੀਵ
 ਜਗਦਵਾਸਾ ਕਰਕੁ ਮਭਏ ਤੇਗਯਾਤੁ। ਮਾਧਿ ਸੰਨ ਮੇਕ ਹਾਂ। ਮਾਧਿ ਕਰਕੁ ਯੋ। ਮਥਵਾ। ਮਧਜ ਸਤਾਵਿਖੇ ਮੇ
 ਕਹਾ। ਮਾਧਿ ਕਰਕੁ ਯੋ। ਮੇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਕਹੈ। ਪਰੰਤ। ਜਥਾ ਕੁਮਕੋ। ਮੰਗੀ ਕਾਰ ਕਰਿਕੈ। ਵਹਿਰ ਮੁਖ ਨਹੈ। ਮੇਸੇ
 ਕਹੈਹੈ। ਕਬਿਤਾ। ਗਯਾਤਾ। ਮਾਧਿ ਸੰਨ ਮਾਹਿ। ਉਪਾਧ ਕਾਯੋਗ ਕਰਿ। ਮੇਰ ਕੁਮਭਏ ਤੇ ਭਯੋ ਸੇਕਹਾਂ। ਵਿਚਾ
 ਰਿਯੋ। ਜੈਸੇ ਮਰਕੁ ਮਾਹਿ। ਪੁਪਕਾਸੀ। ਯੋਗ ਕਰਿ। ਵਾਰਕੁ ਮਭਏ ਤੇ ਭਯੋ। ਨਕਛੂਵਾਰਿ ਯੋ। ਜਲਕੋ ਨਰੀਚ
 ਜਹਾਂ। ਉਹਾਂ। ਸਿੰਧ ਪੁਰਕਹਾਂ। ਵਜਰਬਤੁ ਮਕਾਸੇ। ਮੇਸੇ। ਨਿਸਚੇ। ਉਰਧਾ। ਰਿਯੋ। ਬ੍ਰਹਮ ਮੇਭਯੋ ਨਕਛੂਮ 4੮

ਸਤੁਤੁਯੋਨਕਛੁਮੈਸੇਹਿਵਿਚਾਰਕਰਿਕੁਮਕੁੰਨਿਦਾਰਿਯੋ॥ ੬ ॥ ਟੀਕਾ॥ ਪੁਰਬਸੰਸਕਾਰਾਦਿਯੁਕੁਬੁਧ
 ਦਿਓਪਾਧਸੰਬਧਕਰਕੈ॥ ਗੁਜਾਤਮਪਿਸੁੰਨਕੇਵਿਖੇਅਹੰਤਾਦਿਕੁਮਕੁੰਨੇਤੋਆਤਮਾਰੂਪਅਪਿਸੁੰਨੇ
 ਕਹਾਂਗੁਣਦੋਖਭਯੋ॥ ਅਰਕੁਮਕਾਵਿਖੇਅਹੰਤਾਦਿਵੈਕਹਾਂਸਤਭਯਾ॥ ਮੈਸੇਵਿਚਾਰਕੈ॥
 ਇਤਨੇਕਰਕੈਨਾਅਪਿਸੁੰਨਮੈਕਛੁਗੁਣਦੋਖਭਯੋ॥ ਅਰਨਾਅਪਿਜਸਤਮਹੰਕਾਰਾਦਿਸਤਭਯਾ॥
 ਇਤਭਾਵਾਜੈਸੇਮਹੁਕੁਮਮੈਜਲਕੁਮਕੁੰਨੇਤੋਨਕੁਮਕੈਵਿਖੇਜਲਸਤਭਯੋ॥ ਅਰਨਾਅਪਿਸੁੰਨਕੁਮ
 ਮੈਕੀਚਮਚਯੋ॥ ਤਾਂਤੋਅਰਥਸੁੰਨਕੁਮਹੀਜਲਸਰਿਬਭਾਸੈ॥ ਵਿਚਾਰੇਤੋਮੈਸੇਨਿਸਚੈਹੋਤੈ॥ ਤੈਸੇ
 ਬ੍ਰਹਮਰੂਪਅਪਿਸੁੰਨਮੈਭਿਜੀਵਤ੍ਵਾਦਿਕੁਮਕੇਰਏਤੋਨਕਛੁਗੁਣਦੋਖਰੂਪਾਦਿਕਾਰਕੁਯੋ॥ ਅਰਨਹੰਤਾ
 ਸਤਭਯੋ॥ ਮੈਸੇਵਿਚਾਰਕਰਿਕੁਮਕੋਬਾਧਕਰਿਯੋ॥ ੭ ॥ ਜਾਂਗਜਾਤਾਵਿਖੇਕੋਸਕੁਵਦੇਖਜਾਸੁੰਬਾਧਤਕੁਮ
 ਸੁੰਆਤਮਾਕੀਕਛੁਗਾਨਨਾਜੀਮੈਸੇਕਹੈ॥ ਕਾਬਿਤਾ॥ ਗਜਾਤਾਵਿਖੇਕੋਸਕੁਵਦੇਖਜੇਜਗਤਮਹਿਬਾਧ
 ਤਕੁਮਕਰਿਨਾਹੀਬਾਧਜੇਜਾਤੈ॥ ਅਨੇਕਕੁਮਕਰਵਰਪਹਸਰੂਪਜੈਸੇਦੁਰਿਨਾਹਿਹੋਤੈਤਦੁਖ

੨

ਰੂਪ

੫੬
ਮਃ

੫

ਗਿਆਨੀ

ਤਨਗਾਤਹੈ॥ ਅਤਮਸਰੂਪਤੈਸੇਜੀਵਜਗਭ੍ਰਮਕਰਦੂਰਨਦਖਤਹੈਯਭ੍ਰਮਹੀਵਿਲਾਤਹੈ॥ ਸੰਸਕਾਰਵਸਭ੍ਰ
ਮਹੋਇਕੋਦਿਖਾਈਦੇਤਸਰੂਪਸਮਰਣਭਭਏਵੇਗਾਹੀਨਸਾਤਹੈ॥ ੭॥ ਟੀਕਾ॥ ਜੇਸੇਦਰਪਣਕੇਗਿਆਨਵਿ
ਦਮਾਨਥਕੇਹੁੰਦਰਪਣਕੋਵਿਖੇਅਨੇਕਪਦਾਰਥਕੁਸਰੂਪਉਪਾਏਜੋਗਤੈਅਨੇਕਪਦਾਰਥਕਾਭ੍ਰਮਹੋ
ਤਹੈ॥ ਸੋਪਦਾਰਥਕਾਭ੍ਰਮਦਰਪਣਕੇਗਿਆਨਕਰਿਕੈਹਿਬਾਧਤਹੈ॥ ਤਾਂਬਾਧਤਭ੍ਰਮਕਰਕੈਦਰਪਣਕਾਰਾ
ਤਸਰੂਪਨਦੂਰਹੋਤਹੈ॥ ਅਰੁਨਦਖਤਹੋਤਹੈ॥ ਗਿਆਨਵਿਖੇਮੈਗਯੋਥਕੇਭ੍ਰਮਹੀਬਾਧਹੋਤਹੈ॥ ਸੇਖ
ਰਹਿਓਸੇਸਪਸ੍ਰਹੈ॥ ੮॥ ਕਬਿਤਾ॥ ਗਿਆਨੀਕੋਬਾਹੁਲਯਕਰਭ੍ਰਮਕੋਨਉਦੈਹੋਤਸਦਾਵਿਚਗਿਆਨਕੋਥ
ਨਜੋਹੈਅਭ੍ਰਮਾਸ੍ਰਹੈ॥ ਪੂਰਬਵਾਸਨਾਕੈਵਸਜਅਹੰਜਗਭ੍ਰਮਹੋਹੂਤਤ੍ਵਸਮਰਣਭਭਏਵੇਗਾਸੇਵਿਨਾਸਹਿ॥
ਅਗਿਆਨੀਕੋਜੈਸੇਦਿਛਕਾਰਯਕਰਤਭ੍ਰਮਗਿਆਨੀਕੋਨਤੈਸੇਫਲਕਾਜਪ੍ਰਕਾਸਹਿ॥ ਮਾਣਕਸੀਮਯਕਗ
ਯਾਨਕਾਰਿਕਚੇਭ੍ਰਮਗਾਨੀਆਪਆਪਮਹਿਕਰਤਨਿਵਾਸਹਿ॥ ਟੀਕਾ॥ ਗਿਆਨਵਾਨਕੋਬਾਹੁਲਯਕਰਿਕੈ
ਬਹੁਤਸੋਤੈਅਹੰਤਾਦਿਭ੍ਰਮਕੋਉਦੈਨਾਹਿਹੋਤਹੈ॥ ਕ੍ਰਿਯੋਕੋਉਨਕੇਸਦਾਹਿਸਰੂਪਾਨੁਸੰਧਾਨਕੋਦ੍ਰਿਛਾਮਭਿਜਾ

ਰ
ਪ

ਸਹੈ ਅਰਵਾਹਯਪ੍ਰਥਿਤਕੋਏਪਰਮਹੈ ਤਾਂਤੇਕੁਮਕੋਘੋਸੋਮਵਕਾਸਨਾਹਿਐ ਅਰਜੋਪਾਰਬਧਭੋਗਕੈ ਅਰਥਪੁਰਬਵਾ
ਸਨਾਕੈਵਸਤੈਥਾਧਤਾਮਹੰਤਾਦਿਕੁਮਹੋਤਹੈ ਸੋਕ੍ਰਿਮਲਪਕਾਲਹਿਵਰਤੇਹੈ ਕਯੋਕੋਕੁਮਕੋਲਗਤੇਹਿਤਤੁਸ
ਮਰਹੋਤਹੈ ਤਾਂਸੁਸੀਖ੍ਯਾਨਾਸਕੁਪਾਵੈਹੈ ਕਾਚਮੰਦਰਮੇ ਅਨੇਕਸੁਨਕਾਕੁਮਸੁੰਕੁਕਰਕੀਨਾਈਅਰਜਾਨੀ
ਕੋਜੈਸੋਮਥਾਧਤਾਮਹੰਤਾਦਿਜਗਤਕੁਮਹੈ ਸੋਪੁੰਨਪਾਪਜਨਮਮਰਣਾਦਿਅਨਰਥਰੂਪਵਿਛਕਾਰਯਾਮਰਫ
ਲਕੁਕਰੇਹੈ ਤੈਸੇਰਜਾਨੀਕੇਠਲਸੁਰਗਾਦਿਅਰਕਾਰਯਪੁੰਨਾਦਿਤਾਭੁੰਨਹਿਕਰੇਹੈ ਕਾਚਮੰਦਰਮੇ ਆਪਕੋਅਨੇ
ਕਰੂਪਦੇਖਕੋਪੁੰਨਕੋਤੁਹਲਸੁਖਕੀਨਾਈ ਕੇਵਲਪਾਰਬਧਭੋਗਸੁਖਾਦਿਮਾੜਕਰੇਹੈ ਤਾਂਤੇਵਿਵੇਕਜਿਹੈਸੋ
ਥਾਧਤਾਮਹੰਤਾਦਿਕੁਮਕੁੰਤੀਸਮਜਕਸਰੂਪਾਨੁਸੰਧਾਨਸੁੰਨਿਵਾਰਣਕਰਿਕੈ ਆਪਆਪਣੇਸਰੂਪਵਿਖੇਹਿਸਿ
ਤਕਰੇਹੈ ਪੁਰਬਪਖਾਸੂਰ੍ਯਸਿਤਕੋਸੇ ਹੋਯਗੀ ਕਯੋਕੋਮਨਤੋਸੁਭਾਵਸੁੰਹਿਚੰਚਲਹੈ ਤਾਂਤੇਕੋਵਿਖੇਮੇ
ਸਿਤਕਰਤਨਾਹਿ ਅਰਮਨਸਿਤਕੁ ਯਾਥਿਨਾਸਰੂਪਸਿਤਕੋਸੇ ਹੋਯਗੀ ਉਤਾਤਹਾਂਕਰੇਹੈ ਕੇਤੈਕੋਜੋਮ
ਨਸੁਭਾਵਸੁੰਹਿਚੰਚਲਹੈ ਸੋਸਤੁਯਹੈ ਤਥਾਪਿਨਿਰਤਸੇਵਿਖੇਕੁਪਾਯਕੋਆਪ
ਕੇਸੁਭਾਵਕੁੰਤੀਅਨਾਦਰਕਰਿਕੈਤਾਂਵਿਖੇਮੇਸਿਤਹੋਤਹੈ ਯਾਹਿਅਰ ਥਕੋਚੁਟੀਕੋਵਿਸੰਤਕਰਕੋਦੇਖਾ

੫

੬੦
ਮਃ

ਦੁਹੈ॥ ਕਥਿਤਾ ਜੈਸੇ ਚੀਟੀ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਬੈਠੇ ਨਸ ਮੇਟੇ ਪਾਵ ਅਲਪਾਵਿਖੇ ਕੇ ਮਾਹਿ ਨਾਹਿ ਨਹਿ ਰਾਤ ਹੈ॥ ਮਿਸਰੀ ਕੋ ਡੁਲੇ ਪਾ
ਇ ਚੀਟੀ ਤਾ ਸੁਭਾਗੀ॥ ਮਾਇ ਮੀਠੇ ਨਾਹਿ ਫੁੱਟੇ ਚਿਜਾਇ ਭਾਵੈ ਤੇ ਤੇ ਖਾਹ ਹੈ॥ ਨਾਹਿ ਮੁਖੀ ਮੇਸਾ ਮਾਤਾ ਮਾਪ ਸੁਨਾਪੀ ਸਿਓ ਜਾ
ਤ ਕਾਟ ਲੀਓ ਜਾਤ ਨਾਹਿ ਤਾ ਮੇਰਾ ਡੀ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਮੇਸੇ ਮਨ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਪਰ ਮਸੁਖ ਕੋ ਪਾਇ ਮਾਪ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਤ ਜਵਾਹਿ ਮੇਸ
ਮਾਤ ਹੈ॥ ੯॥ ਟੀਕਾ ਜੈਸੇ ਚੀਟੀ ਸੁਭਾਵ ਸੁਹਿ ਚੰਚਲ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪਾਵ ਕੁੰਸ ਮੇਟ ਕੇ ਏਕ ਠੋਰ ਨਹੀ ਬੈਠੈ॥ ਸਦਾ ਫਿਰਤੀ
ਹੀਰ ਹੋ ਹੈ॥ ਅਲਪਾਵਿਖੇ ਕੁੰਲੇ ਕਰਿ ਬਿਲੇ ਮੇਧਾਰਿ ਕਰਿ ਮੇਰਾ ਸੁਜਾਇ ਲਗੈ ਹੈ॥ ਮੇਸੇ ਸਦਾ ਫਿਰ ਮਕਰਤੀ ਰਹਤੀ ਹੈ॥ ਸਿ
ਥਤ ਨਹੀ ਪਾਵੈ ਹੈ॥ ਜਬ ਵੇਖੁ ਬਡੇ ਮਿਸਰੀ ਕੋ ਡੁਲੇ ਮਿਲਿਓ ਤਬ ਤਾ ਸੁਜਾਇ ਲਗੀ॥ ਕੁੰਸੇ ਤੇ ਤੇ ਖਾਯੋ ਪਾਛੇ ਰਹਿਓ ਬਹੁ
ਤ ਅਤ ਮੀਠੇ ਪੈ ਤਾਂ ਤੇ ਫੁੱਟਿਓ ਭੀ ਨਹਿ ਜਾਇ ਹੈ॥ ਤਬ ਲੈ ਜਾਇ ਸੋ ਭੀ ਨਹਿ ਬਨੈ ਹੈ॥ ਕਯੋ ਕੇ ਮੁਖੀ ਮੇਸਾ ਵੇ ਨਹਿ ਹੈ॥ ਮਰਾ ਮਾਪ
ਸੁਪੀ ਸਜੇ ਹੁੰ ਨਹਿ ਜਾਵੈ ਹੈ॥ ਮਰ ਕਾਟ ਭੀ ਨਹਿ ਲੀਓ ਜਾਇ ਹੈ॥ ਕਯੋ ਕੇ ਅਤ ਕਾਠ ਹੈ॥ ਮੇਰੇ ਟੀਰਾਤ ਹੈ ਨਾਹਿ॥ ਤਾ ਸੁਮਤ
ਆਸ ਕੁਭਾ ਟੀਥ ਕੀ॥ ਸਨੈ ਸਨੈ ਵੇ ਮੇ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਿ ਕੇ ਵਾਸੁ ਲਗਿ ਰਹੇ ਹੈ॥ ਤੇ ਸੇ ਮਨ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਹੂੰ ਯਦ ਜਪਿ ਚੰਚਲ ਹੈ ਸਾਤ
ਸੇਵਿਖੇ ਮੇਸਿ ਤਨਹੀ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਸਦਾ ਫਿਰਤਾ ਹੀਰ ਹੋ ਹੈ॥ ਤਬਾ ਪਿਪਰ ਮਨਿਰਤ ਸੈਬਾ ਮਸੁਖ ਕੁੰ ਪਾਇ ਕੇ॥ ਮਾਪ ਕੀ ਚੰਚਲ
ਤਾ ਕੁੰ ਫੁੱਟ ਕੇ ਤਾ ਬਹਾ ਮਸੁਖ ਸੁਮਤ ਲੰਪਟ ਕੁਯੋ ਬਕੋਤ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤ ਹੈ॥ ੧੦॥ ਫੇਰ ਮੇਰ ਦਿਸਾਂਤ ਕਰਿ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਤਿਆ

੬੦

ਗੁਰੇਉ ਪਾਵਟੇ ਪਾਵੈ ਤੇ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਕੋਯਲ ਕੀ ਕਾਲ ਮਾਜੇ ਪੈਯਾ ਨਾਹਿ ਦੂਰ ਹੋਯਾ ਮੇਰ ਹੂੰ ਉਪਦੇਸੇ ਤੀ ਕਾਲ ਮਾਨਾ
ਤਹੈ ॥ ਕਾਰਣ ਅਗਨ ਪਾਯ ਕਾਲ ਮਾਸੇ ਮਿਟ ਜਾਯਾ ਅਗਨ ਕੋ ਰੂਪ ਹੋਤ ਖੀਣ ਹੋਤ ਗਾਤਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਬਲ ਸੋਨ ਮੇ
ਟਯੋ ਜਾਯ ਉਲਟੇ ਬਦਤ ਕਾਯ ਮਨ ਨ ਬਿਲਾਤਹੈ ॥ ਕਾਰਣ ਸੁਮਨ ਲਾਗਾ ਆਪ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਤਿਆਗ ਬ੍ਰਹਮ ਹੀ ਕੋ ਰੂਪ
ਹੋਯਾ ਬ੍ਰਹਮ ਮੇਸਾ ਮਾਤਹੈ ॥ ੧੦ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਯਲ ਕੀ ਕਾਲ ਮਾਹੈ ਸੋ ਆਪ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਕਧਰ ਮਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੈਸਾ ਬਨ ਸੁਪੋ
ਯਾ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਤਹੈ ॥ ਮੇਰ ਰੰਗ ਭੀ ਕਾਲ ਮਾਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਲਾਗਤ ਨਾਹਿ ॥ ਤਾਂ ਤੈਸੇ ਰੰਗ ਸੁਭੀ ਦੂਰ ਨਹੀ ਹੋਤਹੈ ॥ ਮੇ
ਰ ਭੀ ਕੋਯ ਉਪਾਯ ਸੁਕਾਲ ਮਾਹਿ ਮਿਟਤ ਨਾਹਿ ॥ ਤਾਂ ਤੈਸਾ ਸੁਆਪ ਕੋਯ ਲੋਭੁਯੋ ਹੈ ਸੋ ਆਪ ਕੋ ਕਾਰਣ ਨੇ ਅਗਨਿ ॥ ਤਾਂ ਕੁਪ
ਯ ਕੋਯਲ ਕੀ ਕਾਲ ਮਾਹਿ ਮਿਟਤਹੈ ॥ ਅਰਕੋਲੇ ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਹੋਤਹੈ ॥ ਅਰ ਅਗਨਿ ਸਨੈ ਸਨੈ ਖੀਣ ਹੋਤਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨ ਕੋ
ਕਾਮਾਦਿ ਵਿਕਰ ਕਰ ਕੇ ਮਲ ਨ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਸੋ ਮੇਰ ਜਤਨ ਸੁਮੇਟਯੋ ਨਹਿ ਜਾਤਹੈ ॥ ਉਲਟੇ ਦਾਹਿਤ ਨ ਕਾਅਭਿ
ਮਾਨ ਸੁਮਨ ਕੋ ਸੁਰੂਪ ਮਹੀ ਕਾਰ ਪੁਸ਼ ਹੋਤਹੈ ॥ ਮਨ ਕੋ ਨਾਸ ਨਾਹਿ ਹੋਤਹੈ ॥ ਅਰ ਮਨ ਕੋ ਕਾਰਣ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸੁਮ
ਨ ਜਬ ਲੰਪਟ ਹੋਤਹੈ ॥ ਤਬ ਆਪ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਕਾਮਾਦਿ ਵਿਕਾਰ ਤਾਂ ਕੁਛੋ ਡਿਕੈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰੂਪ ਹੋਇ ਕੋ ਸਨੈ ਸਨੈ ਮਨ ਭੀ
ਲੀਨ ਹੋਤਹੈ ॥ ੧੦ ॥ ਮੇਸੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਿ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਕੋ ਤਿਆਗ ਦੇਖਾਯੋ ॥ ਅਬ ਯਦਗੀਧਿ ਮਨ ਕੋ ਸੁਭਾਵ ਚੰ
ਚਲ ਪੈਤਥਾ ਪਿਪਰ ਮਾਨੀ ਦਰੂਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਖੈ ਕੋਹਿ ਮੇਸੇ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ॥ ਜਿਚੰਚਲ ਮਨ ਕੁਛ ਆਪ ਕੋ ਵਸ ਕਰ ਲੇਤਹੈ ॥ ਜੇ

੬੧ ਜਾਮਰਥਕੁ ਸੇਤਮਖਕਾਵਿਸੰਤਕਰਿਕੇਕਹਤਹੈ। ਕਬਿਤਾ। ਮਖਕਾਜੇਬੈਠੀਆਇਗਹੀਨਾਹਿਮਾਰੀਜਾਯਚਪਲ
 ਮਃ ਲਹਟੀਲੀਕਹੂੰਨੈਕਨਹੁਹਗਤਹੈ। ਸੇਤਮਰਿਜਾਣਮਾਖਬੈਠੀਸੇਚਪਟੀਪਾਂਖਜੈਸੇਯਤਨਕਰੈਤੈਸੇਅਪਕਲੁਥਾਤ
 ਹੈ। ਤੈਸੇਮਨਕੋਸੁਭਾਵਨੈਕਨਕਹੂੰਨਗਵਮਾਕੋਨਨਿਵਾਰਜੈਜਾਯਚੰਚਲਹੀਗਤਹੈ। ਜਬਬ੍ਰਹਮਸੁਖਮਾਹਿਉਗਇ
 ਉਸੋਨਿਕਸੇਨਾਹਿਜੈਸੇਯਤਨਕਰੈਤੈਸੇਅਤਗਡਿਯੋਜਾਤਹੈ॥੧੧॥ ਟੀਕਾ। ਜੈਸੇਮਖਕਾਮੁਖਪਰਟੇਰਟੇਰਹਠੀਲੀਪੈਤਾਸੂਯ ਅ
 ਬੈਠੇਹੈ। ਅਰਚਪਲਪੈਤਾਸੁੰਨਪਕਣੀਅਰਨਮਾਰੀਜਾਤਹੈ। ਅਰਖਿਣ ਮਾੜਹੂੰਕਹੂੰਸਿਤਨਾਹਿਕਰੇਹੈ। ਸਟਾਰੁਮਬੋਈਕਰੇਹੈ।
 ਸੇਮਖਕਾਸਹਤਕੁਮੀਠਜਾਨਕੋਸਹਤਪਰਜਾਇਬੈਠੀ। ਸੇਪਾਂਖਚਪਟਗਈ। ਤਬਜੈਸੇਜੈਸੇਦੇਹਕਾਵਜੋਹਾਰਕਰੇਹੈ। ਤੈਸੇ
 ਅਧਿਕਚਪਟੀਜਾਤਹੈ। ਤੈਸੇਮਖਕਾਸਰਿਖੋਹਿਯਦਜਪਿਮਨਕੋਸੁਭਾਵਹੈਤਥਾਪਿਜਬਬ੍ਰਹਮਨੀਦਮੇਮਨਾਮਾਸਕਤਰੁ
 ਇਮਾਤਬਵੀਮੇਉਗਇਓਥਕੋਫੇਰਦਹਿਰਮੁਖਹੋਯਕੋਨਹਿਨਿਕਸੇਹੈ। ਯਦਜਪਿਚੰਚਲਹੈਤਾਸੁੰਕਛੂਚੇਸਾਕਰੇਹੈ। ਸੇਸਬ੍ਰਹ
 ਰ ਮਕੁੰਪਾਪਤਭਏਬ੍ਰਹਮਬਿਖਣੀਹੋਤਹੈ। ਜੈਸੇਪ੍ਰਥਵੀਮੇਯੈਜੋਪੁਰਖਤਾਂਕੀਧਾਵਨਗਵਨਾਦਿਚੇਸਾਕੋਆਲੰਬਨਪ੍ਰਥਵੀ
 ਹੀਹੈ। ਤਦ੍ਵਤਾ। ਤਾਤੈਸੇਯਤਨਕਰੈਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮੇਮੇਹੀਗਡਿਯੋਜਾਤਹੈ॥੧੧॥ ਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਜੈਸੇਫੇਰਬ੍ਰਹਮਮੇਸੁੰਨਹੀਨਿਕ
 ਸੇਹੈ। ਅਮੇਸੇਕਹੋ। ਸੇਈਨਟੀਸਮੁੰਦਕਾਵਿਸੰਤਕਰਕਹੈ। ਕਬਿਤਾ। ਨਟੀਜੈਸੇਸਿਧਮਾਹਿਪੈਠੀਸੇਨਿਕਸੇਨਾਹਿਤਵੰਪਹੋਇ
 ਫੇਰਸਿਧਮੇਸਮਾਤਹੈ। ਮਨਤੈਸੇਬ੍ਰਹਮਮਾਹਿ

ਪੇਠਿਓਸੇਨਿਕਸੇਨਾਹਿਨਿਕਸਕੈਜਾਨੈਕੋਨਤੋਰਨਦਿ ੬੧

ਖਾਤਰੈ ਸਿਧਮੇਫੁਹਾਰਜੈਸੇਉਠੇਗਿਰੇਮਾਹਿਤੈਸੇ ਮਨਬ੍ਰਹਮਾਹਿਫੇਰਮੰਤਨਾਹਿਜਾਤਰੈ ਜਗ
 ਜਗਾਂਜਾਇਤਗਾਂਬ੍ਰਹਮਕੋਸ੍ਵਰੂਪਦੇਖੇਬ੍ਰਹਮਰੂਪਦੇਖੇਬ੍ਰਹਮਾਹਿਤਹਰਾਤਰੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ
 ਟੀਕੀਨਾਂਟੀਮਨਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਕੋਯੇਕੋਬ੍ਰਹਮਕੁੰਪਾਪਤਕੁਯੋਫੇਰਨਹੀਨਿਕਸੇਹੈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ

੨੨

੬੨
੫੦

ਵਜਗਭੁਮਨਾਹਿਕਰਤਾਕ੍ਰਿਆਕਰਮਨਾਹਿਆਸੁਮਕੋਧਰਮਨਾਹਿਨਾਹਿਭੁਮਨੋਲਹੁੰਦੇ
ਸਕਾਲਵਸਤਨਾਹਿਜਾਮੇਉਦੈਅਸਤਨਾਹਿਵਜਸਤਨਸਮਸਤਨਾਹਿਨਾਹਿਕਛੂਜੇਗਹੁੰਦਿਸੇ
ਖਕੋਲੇਸਨਾਹਿਬਾਧਿਕੋਅਵੇਸਨਾਹਿਬਾਈਪਵੇਸਨਾਹਿਤਤੋਚੁਪੈ ॥੧੩॥ ਟੀਕਾ ॥ ਬ੍ਰਹ
ਮਰੂਪਪਰਪੁਰਣਸਿਤਕੇਵਿਖੇਅਹੀਤ੍ਵਇਤਯਾਦਿਨੀਵਚੇਤਨਾਦਿਬੁਦਨਾਹਿ। ਵੇਸਕਾ
ਲਵਸਤਕ੍ਰਿਤਕੋਉਪਛੇਦਨਾਹਿ। ਵੇਗਾਦਿਕ੍ਰਿਤਪਰਿਛੇਦਭੀਜਾਸਿਤਮੇਨਾਹਿਭੁਸੇਹੈ॥
ਅਰੁਜੇਕਛੂਕਹਣੇਮੇਆਵੈਹੈਸੋਬ੍ਰਹਮਪਸਿਤਨੀਭੁਸੇਹੈ॥ ਅਹੀਤਾਦਿਅੰਤਰਭੁਮਪਟਾਦਿ
ਵਾਹਯਜਗਤਭੁਮਸੇਭਿਵਮੇਨਹਿਭੁਸੇਹੈ॥ ਕਰਤਾਕ੍ਰਿਆਕਰਮਇਤਯਾਦਿਨ੍ਰਪ੍ਰਕਾਰਕੋਬੀਧਸੇ
ਭਿਵਮੇਨਹਿਭੁਸੇਹੈ॥ ਗ੍ਰਹਸਥਾਦਿਆਸੁਮਪਰਮਸੇਭਿਵਮੇਨਹੀਹੈ॥ ਵਹਿਰਦਿਸ
ਸੁੰਜੇਕਛੂਭੁਮਕਾਦਿਖੇਭੁਸੇਹੈ॥ ਸੋਸਰਬਵਾਮੇਨਹਿਭੁਸੇਹੈ॥ ਵੇਸਕਾਲਵਸਤਭੀਵਾਮੇਨ
ਹੀਭੁਸੇਹੈ॥ ਸੂਰਯਾਦਿਕੋਉਦੈਅਸਤਵਜਸਸਮਾਦਰੁੰਵਾਮੇਨਹਿਭੁਸੇਹੈ॥ ਜੋਕਛੂਟੇਕਾਦ

ਮ

੬੨

ਸਇਦੈ ਕਰਕੈ ਗਯੋ ਜਾਤ ਹੈ ਸੋ ਸਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਥਿਤ ਮੇ ਨਾਹਿ ਹੈ ॥ ਅਰਯਾਨ ਵਸਾ ਮੇ ਨਾਹਿ ਹੈ
 ਤਾਂ ਤੈ ਨਿਰਾਇ ਸੇਖ ਸਰੂਪ ਮੇ ਬੁਧ ਕੋ ਆਲੀ ਬਨ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਨਾਹਿ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਹਿ ਸੁਬਾਣੀ ਕੋ
 ਪ੍ਰਵੇਸ ਭੀ ਨਾਹਿ ॥ ਪੁਰਾਣ ॥ ਕਯੋ ਕੇ ਬੁਧ ਜਾਂ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਣ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕੋ ਬਾਣੀ ਨਿਰੂਪਣ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਬੁਧ
 ਪੁਰਬ ਕਬਾਣੀ ਕੀ ਪ੍ਰਥਿਤ ਹੈ ॥ ਜਾਂ ਤੈ ਨਿਰਾਇ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਥਿਤ ਮੇ ਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੈ ਚੁਪ ਪ੍ਰੈਰਹੁ
 ਚੁੰ ॥ ੧੩ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਥਿਤ ਨਿਰੂਪਣ ਨਾਮ ਚਰਣ ਸੁਪ੍ਰਕਰਣ ॥ ੪ ॥ ॥ ਅਥ ਯਾ
 ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀ ਫਲ ਦੁਆਰਾ ਸਤੁਤ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਕਥਿਤੁ ਕਿਓ ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਸਰਬ ਸ
 ਰਕੋ ਉਧਾਰ ਮੇਖਰਾ ਮੀ ਕੋ ਸਿੰਗਾਰ ਭਵਤਾਰ ਬੇਕੋ ਝਾਲ ਸੋ ॥ ਸਰਬ ਨਿਰਣੈ ਕਰਦੇ ਤਭਰਮ
 ਕੋ ਉਡਾਇ ਦੇਤ ਸੀ ਸੈ ਕਰੀ ਮਾਰ ਬੇਕੋ ਮਾਨੁ ਮਿਚਰਾ ਜਸੋ ॥ ਰਯਾਨ ਕੋ ਨਿਕੇਤ ਸਰਬ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹੇ
 ਤ ਸਰਬ ਸਾਧਨ ਕੋ ਸਿਰਸੋ ਹੈ ਮਾਨੁ ਸਿਰਤ ਸੋ ॥ ਯਾਂ ਕੋ ਜੋ ਟੀਵਾਰੰ ਵਾਰ ਚਿਤ ਦੇ ਕਰੇ ਵਿਚਾਰ
 ਰਤਾਂ ਕੋ ਤਤ੍ਵ ਰਯਾਨ ਹੈ ਯਜਾਇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਜ ਸੋ ॥ ੫ ॥ ਟੀਕਾ ਯੋ ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਕੋ ਸੋ ਹੈ

ਸਿਰਛੁ ਵਿਸੇਖ ਭਾਸੇ ਹੈ ਤਾ ਕੇ ਲੇਖ ਬੁਧ ਮੀ ਰਿ
 ਤਮ ਵਸ ਸੋ

੬੩
H!

੬੩

ਸਰਬਾਅਯਾਤਮਰੀਥਾਂਕੋਜੋਸਾਰਤਾਂਕੋਓਧਾਰਹੈ॥ ਨਵਨੀਤਕੀਨਾਈਮਥਕੇਨਿਕਾਸੇਹੈ॥ ਅਰ
 ਮੋਖਮਾਰਗਮੇਚਲਨੇਵਾਰੇਜੋਮੁਖੁਤਿਨੂਕੋਤੋਸਿੰਗਾਰੂਪਨਹੈ॥ ਕਜੋਕੇਆਤਮਾਵਿਚਾ
 ਅਰ ਰਸੁਹਿਮੁਖੁਕੀਸੋਭਾਹੈ॥ ਅਨਾਯਾਸਭਵਸਿਧਤਾਰਬੇਕੋਤੋਆਤਮਾਵਿਚਾਰਨਹਾਜਸਹਿ
 ਬੋਹੈ॥ ਕਜੋਕੇਯਾਹਿਸੁਭਵਸਿਧਤਰੋਜੋਜਾਤਹੈ॥ ਯਾਬਿਨਾਮੈਰਸੁਤੰਤ੍ਰਸਾਧਨਸੁਨਹੀਤਰੋਜੋਜਾ
 ਤਹੈ॥ ਸੀਵਗਾਧਸਰਬਵਸਤਕੋਤੋਨਿਰਣੈਕਰਦੇਤਹੈ॥ ਫੇਰਪ੍ਰਮੇਯਪ੍ਰਮਾਣਗਤਸਰਬਕ੍ਰਮੰਦੂ
 ਰਕੋਹੈ॥ ਅਰਪ੍ਰਮਾਣਪ੍ਰਮੇਯਗਤਸੰਸਾਰੂਪਜੋਹਸਤਿਤਾਂਕੇਮਾਰਿਬੇਕੋਤੋਕੇਸਰੀਸਿੰਘਸਾਰਿ
 ਖੋਹੈ॥ ਅਰਸ੍ਵਰੂਪਗਯਾਨਕੋਸਥਾਨਕਹੋਹੈ॥ ਕਜੋਕੇਆਤਮਾਵਿਚਾਰਮੇਸੁੰਗਯਾਨਕੀਪ੍ਰਾਪਤ
 ਹੋਤਹੈ॥ ਵੈਰਾਗਾਦਿਸਾਧਨਹੈਸੋਜਯੋਜਯੋਆਤਮਾਵਿਚਾਰਹੋਤਹੈ॥ ਤਜੋਤਜੋਵੈਰਾਗਾਦਿਪ੍ਰਸ
 ਹੋਤਹੈ॥ ਤਾਂਤੈਵੈਰਾਗਾਦਿਸਰਬਸਾਧਨਕੋਹੋਤਹੈ॥ ਅਰਵੈਰਾਗਾਦਿਸਰਬਸਾਧਨਕੋਏਹਫਲਹੈ॥
 ਤਾਂਤੈਸਰਬਸਾਧਨਕੋਸਿਰਪਰਮੁਕਟਕੀਨਾਈਸੋਭੇਹੈ॥ ਆਤਮਾਵਿਚਾਰਕੋਨਿਰੂਪਕਾਮੈਸੋਜੋ

ਕੋ

੬੩

ਮਃ

੬੪

ਅਮਰੇ

ਕ

ਪ੍ਰਕਰਣਤਕੋਜੋਅਪਕਾਰੀਸੋਜਾਮੇਚਿਤਲਗਾਇਕਰਜਾਕੋਵਾਰੰਦਾਰਵਿਚਾਰੇ। ਤੋਤਾਂਕੋਆਤ
 ਮਤਤੁਕਾਰਜਾਨਹੋਯਾਮਰਾਮਹੰਤਾਦਿਕੁਮਹੈਸੋਥਾਧਕੋਪਾਵੈ॥੧੪॥ ਅਬਜੋਪ੍ਰਕਰਣਜੋਕੀਓ
 ਸੋਆਪਕੋਰਜਾਨਕੀਵਿਸੁਧਕੇਲੀਏਕੀਉਹੈ॥ ਕਛੂਕੀਰਤਜਾਦਿਕਕੇਲੀਏਨਹਿਕੀਓਹੈ॥ ਅਸੇ
 ਮਾਭਿਪ੍ਰਾਯਕਥਿਤਮੇਦੇਖਾਵੈਹੈ॥ ਕਥਿਤੁ। ਸਰਬਸਾਸਤ੍ਰਪਾਰਦਰਸੀਸਰਬਰਜਟੀਸੂਰਤੁਲ
 ਯਾਮਚਾਰਜਟਯਕਰਤਤੁਕੋਬਖਾਨਹੈ॥ ਤਤ੍ਰਤੇਵਿਮੁਖਾਮਤਾਅਭਿਮਾਨੀਮਤਸਰੀਜੋਤਤੁ
 ਕੋਨਿਸੰਕਹੋਇਕਰੇਅਪਿਮਾਨਹਿ॥ ਮੰਦਬੁਧਿਜਾਕੋਸਰਬਸਾਸਤ੍ਰਕੋਰਜਾਨਨਾਹਿਅੇਸੋਹੀ
 ਕ੍ਰਿਤਮੇਰੇਤਾਂਕੋਬਮਾਨਹਿ॥ ਗਯਾਨਕੀਵਿਸੁਧਕਾਜਕੀਉਹੈ॥ ਵਿਚਾਰਮੇਸੋਜਾਨਬੁਧਮਨਨਾਹਿ
 ਕੋਪਉਰਚਮਾਨਹਿ॥੧੫॥ ਟੀਕਾ। ਸਰਬਸਾਸਤ੍ਰਕੋਪਾਰਦੇਖਣੇਵਾਰੇਫੇਰਸਰਬਰਜਤੋਈ
 ਸੂਰਸਰਿਖੋ॥ ਅੇਸੇਜੋਪੁਰਬਾਚਰਜਤਿਨੂਨੇਸਰਬਜੀਵਾਪਰਿਮਨੁਗ੍ਰਹਕਾਰਿਕੋ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ
 ਮੇਸੂਤਿਸਿੰਮਤਜਾਦਿਪਰਮਾਣੁਯਕੁਅਨੁਵਕਰਿਕੋ॥ ਤਤ੍ਰਸਿਪਾਂਤਿਨਿਰੂਪਣਕੀਓ॥ ਤਾਂਤ

੬੪

੬੩

ਰੇ

ਤੂਕੋਜਗਤਕੇਜੀਵਿਹੈਸੋਆਦਰਨਾਹਿਕਰੇਹੈ॥ਅਰਤਾਸਾਸੜਕੋਆਚਾਰਯਕੋਆਦਰਸਤਕਾ
ਰਨਾਹਿਕਰੇਹੈ॥ਉਲਟਾਨਿਸੀਕਹੋਯਕੋਨਿਟਾਕਰੇਹੈ॥ਵੇਕਉਣਜੋਤਤਤੁਸੇਦਿਮੁਖਹੈ॥ਅਤਤੁਮ
ਨਾਤਮਦੇਗਾਦਿਵਿਖਜਾਦਿਤਾਮੈਤਤਪਰਹੈ॥ਤਾਹਿਸੁੰਮਤਮਨਾਤਮਕੋਹਿਅਭਿਮਾਨਹੈ॥ਜਿਨੁ
ਕੋ॥ਐਸੇਫੇਰਮਤਸਾਸਰੀਪਰਕੋਉਤੁਕਰਖਨਹਿਸਹੈ॥ਤੇਨਿਸੀਕਅਚਾਰਯਾਦਿਕਕੋਅਨਾਦ
ਰਕਰੇਹੈ॥ਤਾਂਤੇਮੇਰੋਕ੍ਰਿਤਕਬਮਾਨੈਗੋ॥ਮੇਰੀਉਸਤਤਕਬਕਰੈਗੋ॥ਤਾਂਤੇਯਾਪ੍ਰਯਾਸਕੋਕੀਰਤਯ
ਦਿਛਲਨਾਹੀ॥ਗਯਾਨਕੀਦ੍ਰਿਛਤਾਸੋਈਉਦ੍ਰੇਸਕਰਾਦਿਚਾਰਕੀਓਹੈ॥ਅਰਵੈਸਾਸੜਕਾਰ
ਤੇਐਸੇਥੋ॥ਅਰਮੈਤੇਮੰਦਬੁਧਪੁੰਫੇਰਸਰਬਸਾਸੜਕੋਜਾਂਕੇਗਯਾਨਨਾਹੀਐਸਾਰੀ॥ਤਾਂਤੇਮੇ
ਰਾਕ੍ਰਿਤਭੀਐਸੋਮੰਦਹੀਹੈ॥ਤਾਂਤੇਮੰਦਜਾਕ੍ਰਿਤਦੇਖਕਰਕੈਮੂਰਖਤੇਯੋਕਹੋਕਹਾਕੀਓਹੈ॥
ਐਸੇਵਿਵੇਕੀਮੇਰੇਪਰਕੋਪਨਕਰੈਗੋ॥ਕਸੋਕੋਐਸੇਸਮਝੈਗੋਨੀਸੀਟਾਕੀਭੁਧਥੀਤੈਸੇ
ਹੀਆਪਕਾਦਿਚਾਰਕੀਓਹੈ॥ਯੋਜਾਨਕੋਮੈਪਰਖਿਆਕਰੈਗੋ॥ਤੁ॥ਅਥਨਾਗਾਇਣਕੋਸ
ਮਰਣਾਤਮਕਮੰਗਲਾਚਰਣਸਮਾਪਤਕੋਕਰੇਹੈ॥ਸੈਯਾਯਾਮਨਾਤਟਕੇਲਕਰੇਦਿਹਰੇ

੬੫
ਮਃ

ਜ

ਸੰਗ ਬਾਲਰੋ ਬਾਲ ਬਨੇ ਬਲ ਭਈ ਯਾਗਾ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਬੀ ਬੀ ਸੀ ਬਜਾਵਤ ਪਾਵਤ ਹੈ ਕਬਹੂੰ ਸੰਗ
ਈ ਯਾਗਾ ਕੋ ਕਲ ਮੋਰ ਕੀ ਨਾਈ ਦੇ ਬੋਲਤ ਕੁ ਦਤ ਹੈ ਕਪ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਨਈ ਯਾਗਾ ਮਾਣ ਕ ਕੇ ਮਨ ਮਾਨ
ਬੰਸੋ ਮੇ ਸੋ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਜੋ ਸੋ ਮਾ ਕੋ ਛੁਈ ਯਾਗਾ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਵਿਚਾਰ ਗ੍ਰੰਥ ਮਹਾ ਮੋਖ
ਹੇਤ ਸੰਪੂਰਣ ਸਮਾਪਤੀ ॥ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਨਿਰੂਪਣ ਚਤੁਰਥ ਪਾਇ ॥੪॥ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਨੇਨ
ਮਾਃ ॥੧੧॥ = ॥ = ॥

੬੫

ਲਖੇ ਭੂਮਾਟੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਗਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾ ਮਨਿ ਤੇ ਨਿਤ ਅਨੁਪਨਿਤ ਅਨਿਤ ਅਕੇ ਮਾਂਗ ॥ ੫੪ ॥ ਅਸਮਦਾ ਯਿਸੇ ਹੋਤ ਵੇਖ
 ਬਮਪਤਨ ਕ੍ਰਿਯਾ ਮਾਂਗਾ ਇਕ ਸਾਂਸਿ ਪਕ ਦੁਵਲ ਕੇ ਪਨ ਨੀ ਮਤ ਆਤਾ ॥ ੫੫ ॥ ਸਾਂਸਿ ਪਕ ਲਖ ਸਲਲ ਮੇ
 ਛਿਤ ਪਾਵ ਕੇ ਨੀ ਮਤ ਆਨਿਤ ਅਸਲ ਲਕੇ ਮਨੁ ਰਾਤ ਅੰਨ ਅਤ ਲਖੇ ਮਨਿਤ ॥ ੫੬ ॥ ਮਗਨਿ ਜੇ ਗੋਨੀ ਮਤ ਅ
 ਲਖ ਕਣਕ ਮਤਾ ਦਕ ਮਾਂਗ ਦੁਵਲ ਪੰਦ ਨੇ ਹੋਤੁ ਸਿਰ ਪਨੀ ਮਤ ਆਤਾ ॥ ੫੭ ॥ ਨੇਹੁ ਨਿਤ ਅਜਲ ਮਨੁ ਮੇਰੈ ਮ
 ਨਿਤ ਅਦੁਣ ਕਾਦਾ ਲਖ ਪਕਰ ਪਤੈ ਲਾਂਤ ਰੇਦ ਰਨ ਨੁਕੁਲ ਮਨਾਦਿ ॥ ੫੮ ॥ ਥਿਤਿ ਅਸਥਾ ਪਕਰਾ ਦਨਾ ਬੇਗਾ ਸੰ
 ਸਕ੍ਰਿਤ ਜਾਂਨਾ ਸਿਥਤੀ ਬੇਗਾ ਮੁਰਾਤ ਤੁਮੇ ਕਰ ਮਬੇਗ ਜੇ ਮਾਂਨ ॥ ੫੯ ॥ ਥਿਤਿ ਅਸਥਾ ਪਕ ਮਹੀ ਉਕੇ ਦਤ ਚਾਰ ਭੁਮ
 ਗਾ ਸਦਾ ਮਤੀ ਦੁਯ ਕਾ ਦਿਤ ਲਖ ਹੋਤੁ ਸਪੰਦਨ ਯਾ ॥ ੬੦ ॥ ਬਹੁਰ ਭਾਵਨਾ ਜੀਵ ਬਿਤਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ੈ ਮਤੀ ਦੁਯ ਜਾਂ
 ਨਾ ਰੂਪ ਮਪੇਖ ਆਤਾ ਹੋਨਿ ਸੁਯ ਕਾਰਣ ਮਾਂਨ ॥ ੬੧ ॥ ਸਮਰਣ ਪ੍ਰਤਿ ਰਿਕਾ ਬਿਖੇ ਇਹੈ ਹੋਤੁ ਹੈ ਮੀਤਾ ਧਰਮ
 ਧਰਮਾਦਿ ਸੁਲਖ ਧਰਮਾਦਿ ਦੁਵਲ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ੬੨ ॥ ਯਾਰਾ ਅਗੀਰੇ ਦਕਨਾਂ ਨਕੁਰ ਇਹੈ ਧਰਮ ਬਖਾ ਪਾਰਾ ਕਰਮ
 ਨਾ ਸਕ ਬਨਾ ਦਿਤੇ ਯਕੇ ਨਾ ਸਬਿਚਾਰ ॥ ੬੩ ॥ ਹੈ ਮਧਰਮ ਤੇ ਨਰ ਕਉ ਨਿਦਤ ਕਰ ਮਜ ਜਾਂਨਾ ਪਾਹ ਸਿਤ ਤੇ ਨਾ ਸ
 ਯਹਿ ਜੀਵ ਬਿਤ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਮਾਂਨ ॥ ੬੪ ॥ ਉਭੈ ਦਾਸ਼ਨੀ ਅਯਹ ਰਾਨਾ ਦਕ ਪੁਨ ਨਾਸਾ ਸਬੁ ਬਰਣ ਸੁ ਨਿਰੁਪਦ੍ਰਿਸ਼

੭

ਰਜਾਦੀ ਧੁਨਿ ਰਾਸਾ ॥ ੬੫ ॥ ਭੰਠਾਦੀ ਸੰਜੋਗ ਜੋ ਕਾਦ ਜਬ ਰਹਾ ਸੁਰੂਪਾ ਸਬੰਸ ਬੁਨਭਾ ਬਿਤ ਅਲਖ ਸੋਤ
 ਜਗਾਧੁ ਅਮਨੁਪਾ ॥ ੬੬ ॥ ਬੀਚੀ ਬੀਚਾਂ ਤਰਨ ਜੇ ਤਿਹ ਉਤਪਤੀ ਯਮਾਂ ਨਾ ਕੋਰ ਕਰ ਦਮ ਨੈਯਾ ਯਲਖ ਕ
 ਸੁਨ ਮਤ ਯੋ ਜਾਨਾ ॥ ੬੭ ॥ ਕੋ ਉਤਪੰਨ ਅਵਿਨਸੁ ਕਯਾਂ ਤੇ ਸੁਬੁ ਬਿਨਾਸਾ ਸਿਯੋ ਕਾਇਤਿ ਬੁਧਾਗਤ ਸੁਜਸ
 ਜਾਤਿ ਲਖਤਾਸਾ ॥ ੬੮ ॥ ਵਹੇਦੀ ਪਕੀਜ਼ੁ ਲਵਤ ਤੈਲ ਜਧਾਰ ਨਿਰਧਾਰਾ ਵਹੈ ਮੂਰਝੈ ਭੂਰਹੀਤ ਬਾਕਕਾਰ
 ਅਸਾਰਾ ॥ ੬੯ ॥ = ॥ = ॥ = ॥

हिन्दी
आत्मविचार ग्रन्थ
(गुरमुखी लिपि में)